VICTOR MARTIN

Egal cu tine însuți

PAVCON / SCI-FI

EGAL CU TINE ÎNSUȚI

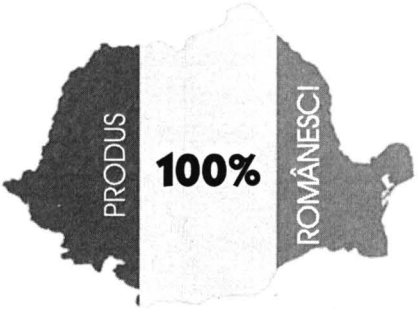

Citește românește!

Susține autorii români prin cumpărarea cărților lor și promovarea acestora în rândul prietenilor tăi!

FANTASY # HORROR # **SCIENCE-FICTION** # HEROIC-FANTASY # FICTION

Colecția Science-Fiction

#96

Victor Martin
EGAL CU TINE ÎNSUȚI
Povestiri

© 2021, Victor Martin
© 2021, Editura PAVCON

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MARTIN, VICTOR
Egal cu tine însuți : povestiri / Victor Martin, Bucureşti: Pavcon, 2021
ISBN 978-606-9057-85-8

821.135.1

Comenzi:
Editura PAVCON, tel.: 031-100.80.70
0723.26.90.40
office@pavcon.ro
www.pavcon.ro
www.colectiasf.ro

Această lucrare nu poate fi reprodusă, parțial sau integral, fără acordul scris al deținătorilor de copyright.

Coperta: **George Ionescu**
Editor: **Constantin Pavel**

ISBN 978-606-9057-85-8

VICTOR MARTIN

Egal cu tine însuți

Povestiri

Editura **PAVCON**
București, România, 2021

Completează-ți ***Colecția Science-Fiction*** cu:

#1 – **Extra-Terestrul**, de Constantin D. Pavel
#2 – **Secretul emisferei**, de Traian Bădulescu
#3 – **Nerecurgerea la Forță și la amenințarea cu Forța**, de O. Vitan
#4 – **Scornituri spăimântătoare**, de Cătălin Pavel
#5 – **Rangkook** *(seria deCase – 1)*, de Constantin D. Pavel
#6 – **Vendetta lui Ucigă-l Toaca**, de Ovidiu Vitan
#7 – **În anul 4000 sau O călătorie la Venus**, de Victor Anestin
#8 – **Erezia egumenului Glicherie**, de Dan Ninoiu
#9 – **Scurtă istorie a viitorului aristotelic**, de Aurel Cărășel
#10 – **Forțe ale Naturii – Moartea Vie**, de Daniela Faur
#11 – **O tragedie cerească**, de Victor Anestin
#12 – **Cetiți-le noaptea**, de Ion Minulescu
#13 – **Marginea curcubeului**, de Aurel Cărășel
#14 – **Incredibila aventură a cuviosului Achim**, de Dan Ninoiu
#15 – **Praf**, de Florin Purluca
#16 – **Manuscrisul episcopului Petronius**, de Dan Ninoiu
#17 – **Steaua fulgurantă**, de Aurel Cărășel
#18 – **Un român în Lună**, de Henri Stahl
#19 – **Oameni pe care i-am cunoscut 1**, de Aurel Cărășel
#20 – **Sawtooth**, de Constantin D. Pavel
#21 – **Rău de spațiu Omul fără nume**, de Ovidiu Vitan
#22 – **Progradia**, de Florin Purluca
#23 – **A doua Lună a Pământului**, de Mircea Liviu Goga
#24 – **Dialogul păsărilor**, de Laszlo Tarko
#25 – **Cumulonimbus deasupra Atlantidei**, de Aurel Cărășel
#26 – **Știință, Filosofie și Spiritualitate în Avatar**, de * * *
#27 – **Romanul cerului**, de Victor Anestin
#28 – **1944 Ein Freak**, de Florin Purluca
#29 – **Oameni pe care i-am cunoscut 2**, de Constantin D. Pavel
#30 – **Creație de tranzitare – Bacteria nemuririi**, de Aurel Cărășel
#31 – **Creație de tranzitare – Cârligul spațial**, de Aurel Cărășel
#32 – **Creație de tranzitare – Poarta mânturii**, de Aurel Cărășel
#33 – **RSA – Furia fiarelor**, de Florin Purluca
#34 – **RSA – Marile migrații**, de Aurel Cărășel
#35 – **Olympus Mons**, de Florin Haidamac
#36 – **RSA – Noaptea lemurienilor**, de Florin Giurcă
#37 – **Praf 2 – Atingerea sălbăticiei**, de Florin Purluca
#38 – **RSA – Auro Luck**, de Constantin D. Pavel
#39 – **Războiul Celestinei**, de Sergiu Someșan
#40 – **Aripile Albastre – Dragon**, de Anamaria Borlan
#41 – **Aripile Albastre – Karma**, de Anamaria Borlan
#42 – **Aripile Albastre – Tulburare**, de Anamaria Borlan

SOCIETATEA COMERCIALĂ BROWNISTEIN

Lordul Brownistein îşi aranjă mustaţa, aşa cum îi stă bine unui ultim descendent al familiei sale ilustre, îşi luă puşca şi începu să coboare scările străjuite de tufe de trandafiri masivizaţi genetic.

Rulotele echipei de filmare pătrunseseră în satul din vale stârnind valuri de praf, lătrături de câini furioşi, priviri curioase, blesteme şi înjurături.

Stăpânul castelului deschise uşa din lemn masiv, cu încrustaţii de alamă, exact în momentul când prima rulotă frână la cinci metri de zid, înfundându-se în pietrişul înşelător.

— Eu sunt producătorul, spuse primul venit. Mă numesc Edgar Hopkins.

— Iar eu sunt, aşa cum v-am spus la telefon, Artur Brownistein, stăpânul castelului şi al firmei mele de materiale de construcţii... Dar ce faceţi cu atâtea maşini?!

— Videoclipul este, în ziua de azi, o adevărată industrie. Pentru 30 de secunde de reclamă, cheltuim sute de lire sterline şi folosim sute de figuranţi. Vrem ca totul să iasă perfect.

— Şi câştigaţi mult mai mult, presupun.

— Presupuneți bine, dar, cu videoclipul nostru, puteți cuceri piața Europei de Est, Asia şi America de Sud.

— Mda, mormăi lordul.

— Putem să tragem rulota între zid şi măslinii aceia? Ştiți, sunt cu soția şi soarele încinge tabla. Nu suportăm căldura.

— Puteți trage orice rulotă vreți absolut unde vreți, spuse lordul, punând puşca pe umăr, mângâindu-şi brațul înțepenit şi înmănuşat cu cealaltă mână. Şi, în plus, vă mulțumesc pentru punctualitatea noastră englezească. Ați venit exact atunci când ați spus: nu cu mult timp după prânz.

— Şi eu vă mulțumesc pentru amabilitate şi vreau să vă prezint soția, regizorul şi scenaristul meu.

Lordul strânse ceremonios mâna femeii şi puternic mâna celor doi bărbați. Le propuse să ia masa împreună, dar aceştia refuzară, deoarece mâncaseră cu toții. Îi invită să viziteze castelul şi să discute detalii privind costul, durata şi modul de realizare a viitorului videoclip, iar cei patru acceptară cu plăcere.

— Pot să ştiu ce scenariu veți folosi? întrebă lordul.

— Sigur, spuse scenaristul. Un scenariu baroc, încărcat de culori sumbre, pe muzică psi. Am mai făcut clipuri pentru societăți de comercializare a materialelor de construcții, pe la lorzii din împrejurimi.

Regizorul îşi ceru scuze şi se duse pe pajiştea din fața zidurilor castelului, pentru a da câteva indicații. Maşinile tip rulotă de locuit erau trase în linie, iar figuranții se apu-

caseră de lucru. Se îmbrăcau în cearşafuri, îşi trăgeau măştile pe faţă, îşi montau dinţi de plastic sau repetau textul.

Operatorul şi inginerii de sunet îşi scoseseră aparatura. Nu era nevoie de prea multă vorbă; fiecare ştia ce are de făcut.

Regizorul îi ajunse din urmă în momentul în care lordul începuse să-i poarte pe culoare întunecoase, de-a lungul pereţilor masivi, mucegăiţi şi apăsători, plini de portrete ale strămoşilor mai mult sau mai puţin mutanţi, cu bărbi, priviri întunecate, coifuri şi săbii strălucitoare.

Armurile de pe margine aveau plăcuţe cu explicaţii istorice şi numele celor ce le purtaseră cu glorie prin turniruri sau bătălii; din ele se auzeau voci sintetizate electronic. Le arătă camerele unde locuiseră posesorii armurilor, camere în care de atunci nu mai dormise nimeni. Covoarele şi aşternuturile erau pline de pete cu sânge uscat.

Văzură uşiţele mascate în peretele de la capul patului, prin care cei ai casei aveau posibilitatea să scoată un braţ înarmat şi să se ucidă, în somn, unii pe alţii.

Admirară incrustaţiile dulapurilor şi scrinurilor aproape putrede, precum şi candelabrele grele, gata oricând să cadă în capul vreunui slujitor, pentru a mai mări fluxul de turişti setoşi de senzaţii tari. Perdelele albe, fluturate de curentul produs de instalaţia de aer condiţionat, ca şi fulgerele holografice, le dădeau fiori.

— Sunt pe aici, peste tot, o grămadă de capcane, spuse lordul. Fantomele programate de mine îşi schimbă greutatea în funcţie de trapa pe care calcă, astfel încât nu pă-

țesc niciodată nimic. La noi, în Scoția, fantomele sunt protejate de o lege din 1461.

Le arătă îngerii din marmură neagră, încastrați în pereți, colecția de trofee cinegetice, icoanele din aur sintetic şi bibliile uriaşe, scrise în cele mai curioase limbi, invitându-i să se odihnească zece minute pe scaunele din lemn greu, înalte, tapisate sobru.

După ce le aduse ceaiul, un majordom android, scorțos şi înfiorător, înalt, cu perciuni şi sprâncene stufoase, păr negru, lins, cu buze cărnoase, canini proeminenți, surd şi mut, scoase un patefon dintr-un scrin, iar lordul îi lămuri că „antichitatea" a fost produsă de o rudă îndepărtată, în anul 1247.

Rochiile fantomelor de mirese dispărute în noaptea nunții aveau etichete cu un scurt istoric, numele femeii, rangul, data morții, conjunctura în care s-a produs, portretul şi altele.

După ceai, îi urcă pe o scară în spirală, să le arate unde li se pregătiseră dormitoarele.

— Vom dormi în rulotă, spuse producătorul, simțind că îl cuprinde frica.

— Cum doriți, spuse lordul, mergând mai departe.

Le arătă camerele de tortură şi modul de funcționare al tuturor instrumentelor.

— Nu par foarte ruginite, spuse producătorul.

— Nici nu au de ce, spuse proprietarul castelului. Le mai folosesc din când în când. Vin aici grupuri organizate de turişti, în căutare de senzații tari. Unii nu pot să se excite decât dacă văd atrocități sau cum curge sângele, iar camera

de tortură e spectacolul cel mai dur şi cel mai scump pe care pot să li-l ofer. Se găsesc mulți voluntari în sat; unii rămân mutilați pe viață, alții rămân uşor handicapați fizic sau psihic, mulți mai şi mor. Aşa e viața. Eu le plătesc regeşte sacrificiul şi câştig de zece ori mai mult de la companiile de turism. Dacă vreți, dau un telefon şi vine un țăran aici. Pot să chem şi să torturez o țărancă, dar prețul e dublu.

— Nu, mulțumim! spuse producătorul, râzând forțat. Noi suntem aici să vă luăm banii, nu să vă dăm.

Contra unei sume modice, pe care o plătiră pe loc, le arătă camera ce şi-o amenajase pentru cazul unui război atomic, apoi le propuse să treacă, printr-o oglindă, într-un spațiu paralel, special amenajat pentru jocul de golf. Crezând că e o glumă englezească, musafirii refuzară propunerea, pretextând că n-au prea mult timp la dispoziție, apoi îl urmară într-o grădină interioară.

Lordul le arătă o serie de plante carnivore şi modul lor de funcționare.

— E foarte sumbru aici, spuse soția producătorului. Nu lipsesc nici măcar corbii.

— Corbii au dispărut prin anul 2014, zâmbi gazda. Aceştia nu sunt altceva decât nişte simulacre, construite de mine în lungile nopți de iarnă. Orice om de familie bună are cibernetica la bază...

Regizorul se depărtase, printre rondurile de flori şi gardurile de trandafiri, pentru a admira cu ochi de profesionist cavoul central al familiei Brownistein. În lumina înserării, şerpii, leii şi păsările cu oase de piatră, cu care

era împodobit, creau o atmosferă stranie şi de-a dreptul înfricoşătoare.

Fură invitați să se apropie de imensa construcție, iar producătorul îl întrebă dacă trebuie să plătească ceva pentru a o vizita.

— Nu, spuse lordul, nu trebuie să plătiți nimic. Cavoul nu e în program. Vizitarea lui e o toană a mea. Sper să vă amuzați.

— Dacă tot e să cădem în panta hazlie a lucrurilor, am putea face un târg, spuse producătorul.

— Să auzim, zâmbi lordul.

— Eu vă măresc videoclipul cu 30 de secunde, iar dumneavoastră îmi dați voie să filmez aici mâine dimineață, un alt videoclip, o reclamă la o fabrică de paste făinoase.

— De acord, spuse lordul, dar clipul meu când îl faceți?

— Totul e pregătit pentru noaptea asta. Un filmuleț la un castel cu fantome nu se poate face la lumina zilei. Dispare tot misterul.

Scenaristul încerca să descâlcească textele de pe unele coşciuge, scrise într-o engleză arhaică, în timp ce toți ceilalți căscau gura la explicațiile lordului. Ei, ca americani, lipsiți de tradiții solide şi de o istorie îndelungată, deveneau foarte receptivi auzind că o familie poate să reziste mai mult de o mie de ani.

La lumina unei lanterne, se plimbară prin stânga, de-a lungul mai multor catacombe, şi se întoarseră prin dreapta.

— Aceste coşciuge sunt noi, se miră soția producătorului.

— Sigur că sunt noi, spuse stăpânul castelului. Sper că aveți simțul umorului destul de dezvoltat.

— Bineînțeles, spuse producătorul. În fond, rădăcinile noastre sunt tot pe aici, pe undeva. Orice american e rudă, după a zecea spiță, cu vreun englez.

— Eu prefer umorul scris de mine, spuse scenaristul, arătând spre unul din coșciuge.

— „Artur Brownistein, lord de Lonengrin, născut în 27 ianuarie 2405 – mort în 24 august 2467", citi soția producătorului.

— Eu sunt, spuse lordul.

— Iar aceştia, noi suntem! spuse regizorul. Reuşită glumă, nu am ce spune.

— Nu e glumă, spuse lordul. E o realitate care ar trebui să vă amuze şi pe voi.

— Suntem morți?! se miră regizorul. În ce zi ne aflăm?

— În 23 august.

— Noi patru şi lordul ne aflăm în coşciugele astea luxoase. Suntem morți din 24 august 2467...

— Mâine e 24 august.

— Gluma merge mai departe, spuse producătorul. Aici e trecută şi data naşterii mele. Suzzy, în afară de tine, nimeni nu ştie când m-am născut!

— Ce, parcă data naşterii mele o cunoaşte cineva! se miră şi scenaristul. E ca în filmele horror proaste de acum un secol.

— Nu e un scenariu prost, spuse lordul. Înăuntru suntem noi.

Trase coşciugul pe care scria numele său şi apucă o bucată de metal cu vârf ascuțit.

— Nu e nevoie, spuse producătorul. Te credem.

— Vă arăt numai cadavrul meu şi mergem.

Ridică, cu multă greutate, capacul greu, iar oaspeții se traseră înapoi speriați.

— Sper să nu vă supărați foarte rău, spuse lordul, coborând capacul şi împingând coşciugul la loc.

— Dar, se bâlbâi regizorul, eşti chiar dumneata!

— Sigur. Iar acolo sunteți voi. Vreți să vedeți?

— Nu, mulțumim! spuse producătorul.

— Dar azi suntem în 23 și pe sicrie scrie 24, spuse soția producătorului.

— Nu trebuie să ne lovim de amănunte. Sunt tot felul de chichițe birocratice la eliberarea actelor, spuse lordul.

Urcară în grădină şi, pentru a mai destinde atmosfera, lordul îi invită în pivnițele largi şi curate ale castelului. Băură câteva pahare cu vin şi porniră să comenteze episodul din cavou, făcându-şi curaj unul altuia. Lordul le explică faptul că e absolut normal, într-un castel aşa vechi, bântuit de stafii, să se întâmple lucruri înspăimântătoare; acestea atrag turiştii şi fac să curgă lirele.

Luară o sticlă de câțiva litri de whisky şi urcară la o partidă de pocker. Încă sub efectul spaimei trasă în cavou, refuzară să joace cărți în vreunul din saloanele largi, înalte şi apăsătoare ale castelului, aşa că se mutară în rulota producătorului. Aici aveau şi avantajul că regizorul putea să tragă cu ochiul pe fereastră, să vadă toate preparativele pentru filmări; putea să asiste şi la joc.

Scenaristul turnă băutură în pahare şi împărți cărțile, iar producătorul le schimbă banii în piese de o jumătate de liră.

După un timp, prins de jocul celorlalți, regizorul uită să se mai uite pe fereastră. Nici nu mai avea de ce; înserarea amesteca toate contururile şi nu se mai vedea bine.

Câştigând trei mâini la rând, nevasta producătorului uită să-şi mai cicălească soțul că e prea multă gălăgie afară şi nu poate să se concentreze.

Către miezul nopții, după mai multe pahare de băutură, fură cuprinşi cu toții de febra jocului.

Pe rând, afară fuseseră montate şi aprinse reflectoarele.

Ținând în mâini cărămizi, țigle, profile şi plăci de azbociment, apăruseră fantomele. În spatele lor, izbucnise un imens foc de artificii multicolore.

Luminos, apăru genericul cu firma de materiale de construcții a lordului Artur.

— Folosind cărămizile Brownistein, zidurile nu vor cădea niciodată pe voi, spuse un vampir, rupându-şi dinții într-o cărămidă.

— Folosind rulote fabricate din tablă Brownistein, nu trebuie să vă fie niciodată teamă că vor cădea ziduri, cântă un cor de fantome tinere, îmbrăcate în cearşafuri galbene.

— Țiglele Brownistein se asamblează aşa de solid, încât poți construi cu ele chiar şi acoperişul lumii, ținu isonul o formație de rock, formată din zombi.

În jurul tuturor se încinse o horă imensă, drăcească; vrăjitoarele, călare pe mături, zburau încolo şi încoace, ducând pe umăr câte un sac de ciment Brownistein.

Pe fundalul întunecat al castelului construit în obscurul Ev Mediu izbucniră razele orgilor de lumini, inițiind o feerie nocturnă. Țâșniră, spre înalt, mii de artificii şi se produseră alte explozii de culoare.

Ceasul din turn, vizibil sub reflectoare şi filmat cu atenție, bătu ora tuturor misterelor şi prima secundă a zilei de 24 august.

La a cincea explozie de culoare, zidul exterior al castelului se prăbuşi pe rulota în care lordul, regizorul, scenaristul şi producătorul cu soția jucau cărți şi îşi sorbeau în liniște whisky-ul. De pe acoperişurile înalte şi înclinate ale turnurilor, începuse să plouă cu țigle Brownistein, scoțând din circulație îngeri, zombi, elfi, licorne, vampiri, vrăjitoare, spiriduşi, zâne, stafii, fără deosebire.

Plină de sânge, fantoma lordului Artur ieşi de sub dărâmături, apoi cea a regizorului, producătorului, soției acestuia şi scenaristului.

Ultimul îi spuse operatorului de imagine să înceteze, că nu respectă scenariul, iar fantoma operatorului îi spuse unuia dintre inginerii de sunet să dea sonorul mai încet că nu aude ce spune scenaristul.

Plini de sânge şi găuri hidoase, cu hainele rupte, ieşiră cu greu de sub dărâmături şi regizorul, scenaristul, apoi producătorul, fără un picior, cu soția, dând cu ochii de lord şi de fantoma lui.

— Cred că trebuie să amânăm filmările şi să mergem la o înmormântare, spuse lordul.

— Hm, asta ne încurcă programul, spuse producătorul, privindu-şi îngrozit piciorul retezat. A cui înmormântare?

— A noastră, spuse lordul.

SUCCESUL CA UN OCHI DE STICLĂ

Se cufundase şi mai adânc în fotoliu, privind năuc scrisoarea, învârtind-o între degete.

„Proza dumneavoastră se inspiră dintr-un fapt real. Este arhicunoscut cazul celor doi bătrâni chinezi; consumând apa izvorului din curte, timp de doi ani, aceştia au început să întinerească. Bărbatului i-a dispărut chelia şi i-a apărut o frumoasă podoabă capilară, iar bătrânei i s-a înnegrit părul albit de vreme. În plus, le-au dispărut ridurile şi li s-a netezit pielea. Cazul a fost tratat şi zilele trecute într-unul dintre cotidianele centrale. Pe lângă aceasta, tema izvorului tămăduirii a fost folosită în basmele noastre şi este prezentă în toate religiile existente... Vă rugăm să primiţi înapoi ultimele două proze trimise! Sperăm să nu fiţi supărat, să citiţi mai mult, să vă perfecţionaţi stilul şi să reveniţi cu proze mai dure. Lucrările dumneavoastră nu tratează decât subiecte adevărate, culese din ziare... Cu deosebit respect... Etc. etc.!"

„Ce idioţi, îşi spuse Paul. Publică proze ce imită stilul sud-americanilor şi spun că sunt originale. Chiar în numărul de săptămâna asta un necunoscut rescrie un frag-

ment din proza unui englez. Uite cine vorbeşte despre cultura altuia, neglijând-o pe a lui!... N-or fi ştiind de englez, dar tema înghesuielii unui viitor megalopolis a fost tratată de mulți, cu mult talent încă. E adevărat că s-au strâns traduceri din ultimii trei sute de ani de anticipație anglo-saxonă şi e greu să separi apa de ulei, dar englezul cu oraşul a fost publicat chiar în revista lor... Şi ciberpunk-ul li se pare ceva; mici felii de proză, simple copieri tehniciste ale unor scene din filmele hollyoodiene..."

Se ridică greoi din fotoliu, goli cutia de bere şi deschise dulapul cu manuscrise, înşirându-le pe covor.

„Nu au cum să spună că nuvela asta ar fi inspirată de undeva, îşi spuse. Am scris-o pe vremea când eram în facultate şi am publicat-o într-o revistă studențească, cu mult timp înainte ca salturile spațiale, prin concentrare yoga, să devină fapt real. Ce tâmpiți! Le-am trimis şi publicația respectivă, iar ei nu mi-au înapoiat-o. Cum să mai demonstrez adevărul?"

Luă la mână prozele incriminate şi începu să le frunzărească. Era stupefiat. Majoritatea erau publicate înainte ca fenomenul sau situația, imaginate de el, să devină reale.

Îşi aminti de prietenul care l-a întrebat, într-o bună zi, dacă i-a povestit cineva despre prima lui soție şi despre faptul că s-a sinucis, aruncându-se de la etajul 9 al blocului. Paul i-a răspuns că, pe vremea când a scris povestirea cu androidul de sex feminin, care s-a aruncat pe fereastră, nu auzise de el; de nevastă-sa, nici atât.

„Aşa m-am gândit şi eu, a spus prietenul, mai ales că am trăit cu ea într-un oraş din alt capăt de țară..."

Din acel moment, omul a început să-l privească temător şi să înceapă să-l ocolească. Descrierea femeii, a apartamentului, a actelor sexuale, a mobilierului, a cartierului, a sinuciderii şi funeraliilor era făcută în cele mai mici detalii, proza fiind publicată înaintea petrecerii fragmentului de realitate, de parcă scriitorul ar fi fost cel ce reprezenta realitatea, iar realitatea, simplă transpunere în fapte a imaginației lui.

Scoase din dulap teancurile de proze scrise până în acel moment şi trase concluzia că se întâmplă ceva ciudat în redacția revistei de la care primea răspunsuri atât de acide.

„Nu! Faptele reale nu pot avea legătură cu ei, se răzgândi. În ciuda faptului că sunt lucrătorii unei reviste de succes, nu au ei posibilitatea să ia legătura cu obscura firmă din fundul Nevadei, realizatoare a sintetizorului imaginat de mine. Dacă ei aşteaptă bani, aşa cum se zvoneşte, şi cumpără copyright-uri aşa ieftine, nu cred că îşi permit să dea telefoane transatlantice. Şi apoi, ce interes ar avea? Asta e o întrebare. A doua întrebare este: de ce au construit americanii acest lucru absurd, cu valoare mai mult de element literar?! Cui îi foloseşte să miniaturizeze ceva enorm sau să mărească volumul unui obiect minuscul?

Îşi aprinse o țigară şi luă la întâmplare una dintre scrisorile de răspuns. Un redactor explica faptul că accidentul din munții Elveției a avut loc; era anexat un articol dintr-un ziar de limbă franceză.

„Totuşi, îşi spuse Paul. Aici nu a nimerit-o în totalitate. Eu spuneam că persoana căreia androizii i-au înscenat

accidentul, era ultimul om rămas într-o societate supertehnicizată, iar articolul tratează un banal incident petrecut în munți, o răzbunare de tip mafiot. Robotica nu va ajunge prea departe nici peste trei secole; să împânzeşti Pământul cu androizi, nici atât.

Căderile în trecut sunt o banalitate, prima fiind consemnată încă de acum cincizeci de ani. În plus, se cunosc semne vagi de la cei dispăruți, imaginația scriitorului putând merge mult mai departe."

Reciti o altă scrisoare şi simți din nou furia şi acel simțământ neplăcut al neîmplinirii. Ar fi trebuit să fie mulțumit; publicând mult, mai mult decât şi-a propus, era relativ cunoscut în lumea creatorilor de gen. Nu încerca nimeni să-i conteste talentul, dar nici nu i-l afirma cineva cu tărie. Era convins că scriitorii, loviți de aripa geniului, sunt invidiați şi ocoliți de ceilalți, urmând să-şi ocupe locul cuvenit, firesc, după moarte.

Era nemulțumit că nu putea pătrunde în paginile acestei reviste de mare tiraj; publicarea în fanzine luxoase, scumpe, cu periodicitate îndoielnică, sau reviste obscure, provinciale, în sensul rău al cuvântului, începuse să-l plictisească. Simțea că trebuie depăşită această etapă, că trebuie să facă mai mult, că trebuie să fie mai cunoscut. Cât timp şi-a rezervat o mulțime de ani pentru acumulări, nu l-a deranjat prostia afişată, dar acum făcea spume la gură de nervi; bea şi fuma cu ură când vedea proze de cea mai joasă calitate, în reviste de succes, mirându-se cum pot să treacă nişte necunoscuți, aşa, brusc şi nemotivat, drept mari scriitori cărora viitorul le străluceşte în față. Îi venea

să vomite când îi vedea cum se laudă între ei, puțin ciudat părându-i-se şi faptul că o revistă poate fi de succes cu proze submediocre.

Toate aceste gânduri l-au făcut să fie dornic să vadă ce fel de oameni sunt acolo, la celălalt capăt. Acest celălalt capăt nu putea să rămână căsuța poştală unde se apucase să trimită povestirile, în urmă cu trei ani.

Şi a început dezastrul. În mod normal, când vezi că nu ai cu cine discuta, îți vezi de treabă. Paul a perseverat în prostie, gândindu-se că nişte oameni ce editează o revistă cu un astfel de succes nu pot fi atât de boi. Şi totuşi, erau; şi cu bani, pe deasupra.

Adresa a reuşit s-o afle de la un prieten „ştie tot" şi s-a dus acolo; într-o zi foarte ploioasă. Redactorul care îi citise majoritatea prozelor era fiul unui scriitor-tip din zilele noastre: cu multe cărți publicate, dar puțin cunoscute, fără valoare deosebită, viclean meşteşugite. Directorul era fiul unui matematician capabil şi onest, iar redactorul-şef era posesorul tuturor ticurilor de fiu de politruc.

Redactorul-fiu de scriitor, parcă înfricoşat de ceva, i-a bâiguit nişte vorbe despre ceva imperfecțiuni de stil şi despre o mare descoperire a lor, a publiciştilor. Această descoperire era un tânăr ce trebuia ajutat, cu orice preț, deoarece avea multe premii, la diverse concursuri, şi aspira să ia şi marele premiu. Paul i-a explicat că el nu e un tânăr căruia trebuie să i se recunoască valoarea, că a publicat mult, în majoritatea revistelor, că nu are handicapul începătorului, că nu vrea să fie încurajat, că marele pre-

miu l-a luat şi nu mai are rost să participe la tot felul de concursuri obscure.

Redactorul se uita la el, făcându-se că nu înțelege sau chiar neînțelegând, uitând să aducă în discuție exact ce motiva în scrisori: faptul că prozele ar fi inspirate din presă, de la rubrica faptelor diverse.

Paul a încercat să deschidă vorba, în sensul ăsta, dar redactorul o ținea pe a lui, de parcă nu el ar fi citit povestirile şi nu el ar fi redactat cele mai multe scrisori.

A plecat de acolo, derutat, convins că în capitală se găseşte totuşi cea mai înfloritoare cultură de incultură. S-a plimbat prin ploaie, până i-a ajuns apa la piele, apoi a luat trenul spre casă.

Un timp, s-a lecuit de revista respectivă, apoi a mai scris ceva şi a trimis, din nou, în mai multe locuri. De la săptămânalul cu pricina a primit un răspuns rapid. Paul înțelegea că o iluzie colectivă este un subiect abordat frecvent, dar aici era vorba de literatură. Temele nu pot fi foarte multe, dar pot fi din ce în ce mai bine tratate.

Era sfătuit să se trezească din vis, că doar nu societatea era cea iluzionată, ci el, scriitorul. Şi cine îi dădea astfel de sfaturi? Un redactor, care, după ce va fi dat revista faliment, nu se va mai auzi nimic despre el. Îl sfătuia s-o lase mai uşor cu lumile paralele, fiind descoperită, deja, o a şasea lume de acest fel. Organizarea tribală a femeilor cu trei brațe şi războaiele lor crunte, erau şi astea de domeniul trecutului.

De acord, or fi fost barierele de radiații, în jurul unor societăți închise, ceva obişnuit, dar nu se amintea nimic

despre scriitură. Vagile referiri la stil, relevau frica redactorului de acest subiect. Şi atunci, cu cine să mai vorbeşti?

I-ar fi plăcut ca redactorul să aibă dreptate. S-ar fi apucat şi el să fure de prin cărțile străinilor şi ar fi trântit două cărți de popularizarea ştiinței. Vreo prefață, scrisă de vreun om influent, le-ar fi mărit şi mai mult prețul, asigurându-i succesul. Nu ar mai fi avut dureri de cap.

Trânti teancul de proze, stârnind un nor de praf, şi alese, la întâmplare, una dintre ele; „râul vieții", cu toate efectele pe care le putea provoca, a fost descoperit chiar acolo unde l-a imaginat el: dincolo de munți, în Macedonia. Nimeni, în afară de Paul şi de cei din redacția revistei, nu ştia povestirea.

Hrana ideală, concentrată la maxim, prelungind viața cu două sute de ani, era foarte scumpă, nu putea fi cumpărată cu bani, dar a fost şi ea descoperită, banalizându-i încă o proză. Obiectele imposibil de imaginat s-au dovedit a fi foarte uşor de imaginat.

Îşi aduse aminte de poetul obsedat de faptul că dacă nu-şi publică repede poeziile, e posibil să fie scrise de altul, la un aşa mare număr de poeți pe metrul pătrat crescând probabilitatea de a imagina ceva. Nu-şi mai aminti ce s-a întâmplat cu poetul respectiv deoarece atenția îi fu atrasă de o proză străină. Era clar că nu-i aparținea; era bătută la o maşină de scris cu altfel de caractere decât maşina lui şi în alt stil. Rândurile, uşor urcătoare, din cauza alunecării hârtiei, probabil, felul de a data textul, locul unde era pus titlul, modul de subliniere al acestuia, îl făcură să

intuiască, într-o secundă, faptul că redactorul îşi rătăcise o proză, printre prozele lui, atunci când i le returnase.

„Scrie şi nea Ion, că şi el e om, râse Paul citind numele atât de ştiut, deoarece pe redactor îl chema chiar Ion."

Puse povestirea deoparte, gândindu-se că o va citi mai târziu şi îl va face arşice pe mitocan. Nu avu cum să ştie că, inspirat de insistența cu care trimitea Paul lucrările către revistă şi de antipatia ce o căpătaseră toți cei din redacție față de el, nu se ştie din ce cauză, poate din cauza impresiei că fură subiectele din publicațiile de ştiință americane, redactorul scrisese şi el o proză. În aceasta, Paul era făcut personaj negativ.

Nu avu cum să ştie că i se improvizase, la sfârşitul povestirii, un incendiu în urma căruia nu mai rămânea nimic din scriitor şi din opera lui.

Îşi aprinse o nouă țigară şi mai desfăcu o cutie de bere.

Emise un hohot de râs şi îşi îndreptă din nou atenția asupra povestirilor proprii. Îşi spuse că râurile gânditoare au dat țării o dinastie de preşedinți, specialişti în hidroameliorații, iar anticiparea votării egalității între cele cinci sexe existente pe glob era deja realitate.

„Despre ce aş fi putut scrie astfel încât să nu mai vină realitatea peste mine? se întrebă. Am tratat până şi Revoluția, fără a crede o clipă că aşa ceva este posibil... Poate o a doua revoluție..."

Începu să râdă şi puse țigara pe marginea scrumierei, imaginându-şi că se îndreaptă către frigider. Lovi cu piciorul una dintre cutiile de bere aruncate pe covor şi încercă să se cațere pe canapea.

Printre jaluzele se vedea lumina cenuşie a dimineții. Doborât de oboseală şi băutură, adormi cu un picior agățat de firul televizorului şi cu capul în jos.

Primul obuz al celei de-a doua revoluții explodă chiar în biblioteca lui, făcând praf şi câteva apartamente în jur, aşa cum anticipa în proza la care tocmai scria.

În timp ce proiectilul se îndrepta spre apartamentul lui, Paul visa că povestirea scrisă îi apăruse în revista de succes, cu o poză color şi o amplă prezentare a unui apreciat critic.

Nu îşi dădea seama dacă fumul pe care îl inspira era de la țigara rămasă aprinsă şi căzută pe covor, aşa cum anticipase Ion, redactorul, sau de la obuzul imaginat de el ca început al celei de-a doua revoluții.

Tot în vis îşi dădea seama că nu va şti niciodată. Îi părea rău; la prima revoluție a avut câteva zile de excitație maximă, în care a avut iluzia perfectă că se schimbă ceva.

TABLOUL

„În romanele româneşti, chelnerul şi intelectualul zăbovesc prea mult asupra discuției. Aşa a apărut deviza chelnerului: prostia se plăteşte. Prostia de a sta prea mult în crâşmă făcându-ți duşmanul prieten, cu orice preț, îşi spuse Paul gândindu-se cum să scoată consumația din banii de coşniță, să nu-i mai sară nevasta şi soacra în cap că bea prea mult."

Zâmbi mulțumit, privind plasa cu zarzavaturi de lângă piciorul mesei, ajungând pentru a nu ştiu câta oară la concluzia că e bine să-l cunoşti pe țăran; acesta e generos, în fond, îți face reducere dacă eşti clientul lui permanent, mai ales dacă l-a pătruns frigul şi vrea să ajungă cât mai repede acasă.

„E bine când intelectualul îl cunoaşte pe țăran. E rău când țăranul îl cunoaşte pe intelectual; îi citeşte cărțile şi se prosteşte ca țăran, filozofă golind paharul."

Mestecă ultimele bucăți de friptură şi privi cu milă sticla de vin bun, golită pe jumătate. Îi făcu semn chelnerului să se apropie şi îl îndemnă să bea cu el un pahar.

— Nu pot, spuse chelnerul. Sunt în timpul programului.

— Şi eu sunt în timpul programului, spuse Paul.

— Da, dar dumneavoastră, intelectualii, nu munciți.

— Ce nu muncim?! îi sări lui Paul țandăra.

— Știți dumneavoastră mai bine. De unde să știu eu?

— Bine. Fă-mi plata, că plec!

— Unde vreți să plecați? Nu vedeți ce e afară?

— Nu văd nimic. Astea sunt lucruri care nu se întâmplă. Astea sunt lucruri pe care ni le imaginăm noi, scriitorii.

— Dumneavoastră căutați tot timpul anecdoticul, dar afară se petrec lucruri grave.

— Nu se petrece nimic, se enervă Paul ridicându-se cu greu şi apucând cu grijă plasa plină cu spanac, ridichi şi ce mai putea oferi acest început călduț de iarnă.

Aruncă pe masă o hârtie de o sută şi ieşi din crâșmă, gândindu-se că, în căutarea unui subiect de proză umoristică, n-ar fi rău să mai cumpere nişte ridichi negre.

Alungă acest gând. Cozile erau infernale şi, în plus, îl mai enerva şi faptul că i se abureau ochelarii cu multe dioptrii în minus atunci când intra într-un magazin. Îi era greu să şteargă de fiecare dată ochelarii aburiți; fie avea mâinile ocupate, fie batista era, întâmplător, murdară.

„Cumpăr ceapă şi ridichi mai târziu", îşi spuse, strecurându-se prin mulțimea aflată între două cozi, sau între serviciu și cafenea, sau, pur şi simplu, staționa pe trotuar, rontăind castane coapte și căscând gura la vitrine.

Nu înțelegea nimeni ce strigă lumea aşezată în fața catedralei.

Îşi pipăi plictisit începutul de chelie şi se gândi că nu ar fi rău să-şi limpezească mintea la o frecție şi un tuns. Intră într-o frizerie şi, ca de fiecare dată, fu neplăcut im-

presionat de emanațiile biologice şi mirosul puternic al apei de colonie.

Stătu câteva clipe în loc, orbit de aburul ce se formase pe lentilele ochelarilor, apoi se apucă să caute prin buzunare, fără niciun rost.

„Iar nu mi-am luat batistă curată pentru blestemații ăştia de ochelari," îşi spuse punând plasa pe brațul stâng şi ştergând lentilele cu poala pulovărului.

— Vă rog să puneți hanoracul la garderobă, îl luă în primire casiera, întinzând un braț spre o cameră alăturată. Aici s-au furat cam multe...

Privirea lui Paul căzu asupra grupului de frizeri ce discutau într-un colț şi văzu că mai erau cinci clienți înaintea lui. Îşi aşteptau rândul, citind ziarul, rupți de realitate şi în totală neconcordanță cu gălăgia de afară.

Făcu un gest vag, aruncă peste umăr un „şi aşa e prea multă lume" şi ieşi.

Se întoarse la aprozar, cumpără ridichi, ceapă şi câteva kilograme de mere, apoi o luă pe strada ce ducea în centru. Trecu prin mulțimea din ce în ce mai densă şi intră în altă frizerie.

Pătruns de frig, aşeză hanoracul şi plasele în cuier, apoi se așeză pe un scaun, mai aproape de un calorifer, răsfoind o revistă de modă.

— O, să trăiți, să trăiți, îl invită un frizer să ia loc. Scriitorul nostru, barometrul vieții sociale.

— Care viață socială? se enervă Paul înainte de a-l întreba de unde îl ştie. Mă vezi machiu şi mă iei peste picior?

— Ferească sfântu'! se ploconi frizerul. Cine a călcat doctrina, simte că îl doare splina. Avem şi noi, ca tot omu', alegerile noastre de partid. Cică ne-ar da nişte ciolane fasolistice.

În mod normal, lui Paul îi plăcea să glumească; cu țăranii, în piață, cu frizerii, cu chelnerii, dar, inexplicabil, acum nu avea niciun chef.

Se aşeză pe o parte, rezemat într-un cot, iar frizerul îl ajută să se pună în poziție normală.

— Spune-mi şi mie, ce se întâmplă în oraşul ăsta?!

— Nu ştiu prea bine, deveni frizerul serios. Dacă nu ştiți dumneavoastră, intelectualii... Sunteți toată ziulica prin Județeană... Se pare că „ăl de sus" ar fi afirmat că vrea să radă oraşul de pe fața Pământului. L-au bătut pe unul de l-au rupt, chiar aici, în față. Au băgat armata. Vedeți?! Lângă Librăria Universității... Cred că va fi război civil.

— Între cine şi cine?

— Între ăia cu pietre şi ăia cu tancuri, aşa cum a anticipat Einstein, înaintaşul dumneavoastră central... Un spălat? O frecție?

— Numai frecție şi un tuns.

Frizerul vru să-i spună că nu prea mai avea ce să-i tundă din frizura tip Stasi, dar se abținu turnându-i odicolon în creştetul capului. Îi frecă părul blond şi moale, pe lângă urechi, apoi ceafa.

— Ce credeți, vor trage?

— Nu cred, spuse Paul. Cel care s-a aşezat în fața armatei, cu pieptul dezvelit, îndemnându-i să tragă, e actor.

Nimeni nu trage într-un actor. Actorul e ceva sacru, o întruchipare a noastră, a tuturor.

— Când am vrut să fug în străinătate, nu m-a întrebat nimeni ce sunt. Au tras şi mi-au paradit glezna. Ce, eu, frizerul, nu sunt o întruchipare a dumneavoastră, a tuturor?!... Vreți să vă scoateți puțin ochelarii?

Paul aşează ochelarii pe o măsuță şi, o clipă, avu impresia că din oglindă nu-l priveşte un individ cu păr blond şi rar, ci unul cu chelie largă, păr albit pe lângă urechi şi riduri adânci.

— Îmbătrânim, spuse fără niciun rost.

— Asta e o glumă specifică unui artist ca dumneavoastră. Nu spuneați că omul face ce face şi, într-un anumit moment, se trezeşte mort?

— Nu-mi amintesc.

— Dacă nu vă amintiți, chiar că îmbătrâniți. Nu aveți nici patruzeci, cred.

— Am 37.

— Mulți înainte! Dacă ar permite regimul, aş scrie aforismele dumneavoastră pe toți pereții frizeriei. Aşa, ne-au scos şi perdelele; pentru mai multă transparență. Vedeți?! Lumea strigă, iar ei, în loc să bage carne, bagă tancuri. Dacă toți au făcut armata ca mine, vor învinge ăia cu pietrele.

— De unde pietre?

— Or fi adus cu ei, cine ştie? Or fi înțeleşi unii cu alții, adică: bă, voi dați cu pietre, noi tragem şi vă mai lovim din greşeală şi schimbăm regimul, ca în bancul ăla cu Ivan, care a schimbat regimul pe o sticlă de vodcă, neînțelegând că e vorba să țină regim pentru ficat.

— Uşor, că mă doare. Nu e nevoie să-ți verşi năduful pe mine. Dacă nomenclaturiştii nu vin aici, să le freci tu ridichea, te dai la mine.

— Scuzați-mă! M-am luat cu vorba, spuse frizerul pieptănându-l şi apucându-se să-i tundă cei câțiva zulufi de pe lângă ureche. Cred că lucrurile se precipită. Priviți cum fug! Se trage!

— În fața armelor, demonstranții nu au nicio şansă.

— S-ar putea să aibă dreptate colegul ăla al dumneavoastră, ăla care se ocupă cu propaganda science fiction la Radio: e posibil să fie o lovitură de forță, făcută cu mâna maselor naive. Nu se apucă nimeni să-şi pună pielea la bătaie fără un suport moral.

— De unde ştii? Ți-a spus ție?

— Şi mie. Ştiți că eu sunt un fan înfocat şi mă țin ca un cățel după Fandom? La un hotel din Felix, nu ştiu cum s-a făcut de am nimerit cu omu' la masă. A băut pentru prima dată în viața lui vodcă, s-a încins la vorbă şi s-a apucat să ne spună că anticipează, peste zece ani, o revoluție, şi visează funcția de şef la CC al UTC. Sunt exact zece ani de atunci...

— Dintr-o singură vodcă, nu poți debita aşa prostii, oricât de novice ai fi în ale băuturii.

— Mai ales că nici nu era vodcă. Era apă cu vag miros de băutură. A făcut cineva cinste, în glumă, de la o masă alăturată, iar el, milogul... nici nu cunoştea gustul...

— Efect placebo.

— Aşa cum spuneți. L-am auzit şi ieri dimineață vorbind. La început, am crezut că e o dramatizare, dar se pare că vorbea serios şi patetic.

— Cineva trebuie să conducă țara asta, spuse Paul.

— Da, dar nu ăştia.

— Nu văd cine ar putea scoate țara din impas, fie şi numai pentru faptul că, la noi, conducătorii se zbat între sărăcia lor şi sărăcia poporului.

— Țara asta nu va merge bine decât atunci când o voi conduce eu: deci, niciodată, glumi frizerul.

Coborî cu foarfeca, în jos, pe gât, apoi înlătură cu briciul părul pufos, tamponând cu pudră. Luă pieptenele şi încercă să dea o formă frizurii.

— Dă-l puțin spre stânga şi lasă cărarea pe dreapta! spuse Paul.

— Cum doriți, dar dat pe spate şi puțin strâns în creştetul capului, maschează mai bine începutul de chelie.

— De dimineață, chelia nu părea aşa vizibilă.

— E părul încă ud, spuse frizerul.

— Şi azi-dimineață era încă ud, când am ieşit de sub duş, dar nu arăta aşa rău.

Îşi pironi privirea asupra propriei imagini din oglindă, dar dioptriile în minus îl făceau să nu-și distingă prea bine trăsăturile feței, iar ce era în spatele lui se vedea şi mai prost. Primul lucru demn de atenție, în sticla oglinzii, ce părea aburită, era fruntea.

„Fruntea mea e foarte înaltă", îşi spuse, cuprins de panică. „Urechile sunt roşii, ca şi nasul vizibil micşorat. Cearcănele, chelia vastă şi părul alb, mă sperie. Parcă n-aş fi eu."

— Pot să-mi pun ochelarii? întrebă.

— Sigur. Mai am numai să vă usuc părul şi să vă iau banii. Nu mă deranjează.

Paul își puse ochelarii, dar nu se schimbă nimic. Îl privea un eu al său îmbătrânind cu fiecare secundă. Buzele îi erau din ce în ce mai groase; cea inferioară îi era din ce în ce mai căzută. Doar ochii își mai păstrau vioiciunea, deși trecuseră de la albastrul unui cer în furtună la albastrul-cenușiu al unui ocean în furtună. Se uită dacă timpul din oglindă nu trece și peste frizer și constată că acesta nu se schimbase, nici ca înfățișare, nici ca atitudine; el nu percepea modificarea lui Paul. De la cei câțiva ciumpi din barbă, care îi dăduseră o mâncărime groaznică, barba crescuse, direct albă și moale, ca o mască făcută din spumă de ras.

— Fă-mi un bărbierit! spuse Paul.

Frizerul îl privi mirat și îi spuse că e posibil să fi adormit sub efectul căldurii plăcute de la uscătorul de păr și să fi visat că i-a crescut barba.

— Sunteți ras la sânge. Mai mult nu se poate, surâse frizerul stânjenit, văzând că insistă.

— Spune-mi, nu vezi nimic deosebit la mine? întrebă Paul.

— Nu înțeleg la ce vă referiți.

— Fața, fața mea. Cum ți se pare?

— Nu mi se pare nicicum. Sunteți același om pe care îl cunosc de mult timp. Dumneavoastră poate nu mă știți pe mine, dar eu vă cunosc și vă urmăresc articolele. Sunteți o mică celebritate în orașul acesta.

Îi desfăcu cu grijă prosopul și îi scutură, cu o perie moale, părul de pe costum.

Paul se convinse că frizerul nu percepe niciun fel de schimbare şi dădu să se ridice pentru a părăsi încăperea; atmosfera din jur îl sufoca. I se făcuse cald şi îl treceau sudori reci văzându-şi barba albă, lungă, rară, şi chelia ridată, de un roşu pământiu.

— Ajută-mă să mă ridic! îi spuse frizerului.

— „Ridică-te, Gheorghe! Ridică-te, Ioane!", încercă acesta să-i refacă moralul.

— Ce fel de glumă e asta?! se miră Paul neştiind unde mai auzise cuvintele acestea magice.

— Nu ştiu. Am auzit-o în troleibuz, la o babă ce se adresa unor tineri întinşi pe toate scaunele, ca nişte nesimțiți.

Sprijinit de frizer, ținându-se cu o mână de spate, Paul reuşi să se ridice în picioare.

— Eh, bătrânețea, spuse.

— Acum nu mai înțeleg eu, spuse frizerul. Ce fel de glumă e asta?

Hanoracul lui Paul dispăruse din cuier; în locul lui rămăsese un palton ponosit, punctat de mici steluțe de mucegai. În plasă erau cu totul alte legume, o pâine, o pungă cu ouă şi două pachete de unt.

Se îmbrăcă şi scoase două hârtii de 50.000 de lei din portofel, întinzându-i-le şi spunându-i să păstreze restul. Uluit, frizerul întoarse hârtiile pe toate fețele, uitându-se atent la chipul de pe una din ele. De pe bancnotă îi zâmbea tânărul „Paul Pop – erou al Revoluției – 1989-1991".

— Bună glumă, râse frizerul în hohote.

Ieşi să mulțumească pentru ciudatele hârtii, dar Paul dispăruse.

Frigul de afară îl trezise la realitate; aflat în sala mare a Muzeului, nu se mai sătura să se uite la tabloul său preferat.

Tabloul reprezenta un om ce își admira, într-o oglindă de frizerie, chipul în transformare.

— Vreți, vă rog, să vă mișcați din fața tabloului?! E ora închiderii, îl atenționă paznicul, zăngănind cheile.

— Cum?!

— Ați stat pironit aici peste două ore. V-am urmărit cu atenție.

— Ce-am făcut?!

— Ați rămas stană de piatră în fața acestui exponat. Foarte mulți vizitatori au trecut privindu-vă mirați; nu le-ați acordat nicio atenție. E o performanță să stai nemișcat atâta timp; ca o statuie. Nici măcar nu ați clipit.

Paul nu-i răspunse. Ieși în aerul rece al străzii, uitând, pentru a nu ştiu câta oară, un amănunt: era complet orb şi nu mai era scriitor decât în măsura în care își mai putea imagina asta. Era inutil să explice paznicului că nu percepe nicio rază de lumină, că poate materializa revoluții într-un tablou, dar că, pentru el, ca orb, o revoluție nu e decât gălăgie.

Trecu plasa cu zarzavaturi în mâna stângă, bocănind la coborârea de pe trotuar, traversă strada şi pătrunse în mulțime; văzându-i bastonul alb, foarte mulți se dădeau la o parte să-i facă loc.

Ajuns în fața soldaților, le aruncă plasa şi bastonul în cap şi își dezveli pieptul, îndemnându-i să tragă. Aceştia, exact asta făcură. Împreună cu el, oamenii începuseră să cadă, secerați de gloanțe.

UN EXPERIMENT NEREUŞIT

În acea zi, după şcoală, Emma Hartland s-a întors acasă târziu, transpirată, profund tulburată, cu picioarele umflate. Nici ea nu ştia din ce cauză tremură, de excitată ce era sau din cauza frigului care îi intrase în oase.

Trântind uşa de la intrare, a strigat spre sufragerie că nu îi este foame, că a fost cu prietenele la un spectacol organizat de şcoală şi merge direct în camera ei, să înveţe şi să se culce.

— Dar, a strigat mama ei, trăgând uşa rabatabilă şi privind spre scări, vino măcar să-ţi iei desertul!

Era ora mesei de seară şi toţi ai casei se întorseseră din oraş. Mâncau, beau şi sporovăiau indiferenţi. Nu era niciun necaz atunci când, din diverse motive, lipsea câte unul de la cină.

— Nu-mi trebuie niciun desert, a aruncat Emma peste umăr, urcând ultimele trepte şi luând-o la stânga, pe culoar, spre camera ei.

Şi-a notat ziua blestemată în calendar şi a deschis larg fereastra, cu toate că era o seară de primăvară destul de rece. Nu avea aer; simţea că se sufocă. Îi ardeau obrajii, iar tremurul uşor al mâinilor nu reuşea să-l îndepărteze sub niciun chip.

Învăța, în general, bine şi destul de repede. Ar fi putut face şi acum la fel, dar nu avea niciun chef. Nu era chiar prima în clasă, dar era printre primii. Presimțea că va lua câteva note rele şi îşi va strica media, dar nu putea citi nici măcar o pagină. A încercat să deschidă o carte, dar rândurile îi fugeau din fața ochilor.

„Şi apoi, dacă nu-mi trece starea asta de rău, ce să caut la şcoală?", s-a întrebat. „Cum să mă concentrez la lecții dacă nu-mi revin?"

Şi-a spus că, în prezența profesoarelor, ar mai fi mers cum ar mai fi mers, dar nu ştia cum să se comporte în fața domnilor profesori. Îi era o imensă ruşine, mai ales în prezența bătrânului profesor de geografie, când se cobora de la catedră pentru a arăta pe hartă. Acesta avea ceva foarte excitant atunci când se ridica pe vârfurile picioarelor, ca într-un balet absurd, pentru a arăta Alaska. Aceeaşi senzație avea şi în prezența profesorului de matematică, care, mai snob, stătea întors cu spatele către clasă înşirându-şi demonstrațiile. Când se întorcea cu fața pentru a recita vreo teoremă, pe Emma o apuca leşinul.

Colegii nu aveau de unde să ştie de ce boală suferă ea. Începuseră să zâmbească, să chicotească sau să râdă ca proştii. Pentru a nu se uita la ei, Emma întorcea privirea în altă parte sau se prefăcea că se uită în carte. Curios lucru pentru ea era faptul că, în general i se păreau cu toții respingători, urâți şi murdari, iar privirile nu îi erau atrase decât de unul, Brown, un schilod negricios, cu o pată roşie pe umărul stâng.

În acea zi n-a rezistat la toate orele, cu toate eforturile făcute. După bătrânul geograf şi tânărul matematician, a fost nevoită să admire huiduma de biologie, o domnişoară bătrână de peste o sută de kilograme, şi piticul de logică, acestuia atârnindu-i, cum e şi logic, ceva mai mare decât el, fluturând odată cu gesturile largi şi retorice.

La ultima oră, sportul, n-a mai mers; ar fi dat orice să vadă cum arată, în realitate, bruneta de sport, dar i se făcea groază de colegi. Aceştia se găseau, în ochii ei, într-o situație penibilă, absurdă, lipsită de orice sens.

A umblat pe străzi ore întregi să se liniştească, dar degeaba; toți oamenii apăreau în fața ei în aceeaşi postură. Îi era frică să se vâre în aglomerația trupurilor din mijloacele de transport.

A luat-o pe jos, pe străzi mai puțin umblate sau prin parcuri, încercând să înțeleagă ce i se întâmplă. A întors-o pe toate fețele şi o explicație plauzibilă n-a găsit. N-a găsit niciun fel de explicație: nici ştiințifică, nici morală, nici mistică, nici nimic. Cât despre o explicație politică, deoarece la baza tuturor fenomenelor sociale stă politicul, pe fată a pufnit-o râsul.

S-a oprit în fața unui magazin de produse electronice şi s-a uitat la cele câteva televizoare pornite; nu, ceea ce i se întâmpla nu se aplica decât persoanelor prezente fizic, în carne şi oase, aflate chiar în fața ei. Persoanele de pe ecran nu erau afectate. A ajuns la concluzia că o situație absurdă ori o accepți ca atare, ori te sinucizi. Ce rost avea să se sinucidă? În fond, într-o anumită conjunctură social-politică sau filogenetică, populația planetei s-ar fi

putut afla în situația în care o vedea ea. Dacă ar fi umblat cu toții goi, să vezi pe unul cu sexul acoperit ar fi fost o extravaganță condamnabilă.

Oamenii erau cu toții la fel. Cu ea era necazul. Asta, bineînțeles, dacă cei din jur vor înțelege cum îi vede ea.

S-a culcat şi a avut un somn chinuit, cu foarte multe inserturi erotice groteşti, suprapuse peste scene din filmele de pe CD-uri.

La miezul nopții i s-a făcut foame şi a coborât în bucătărie. Mama sa nu se culcase: citea o carte şi o aştepta.

— Ce e, fata mea, te simți rău? a întrebat-o văzând cât e de palidă.

— ?

— E ceva în legătură cu ciclul?

— Da, a admis Emma privindu-i sânii fleşcăiți, burțile multiple şi picioarele umflate de varice.

A pus plăcinta pe colțul mesei, dezgustată, şi a ieşit; îi pierise foamea. Nervoasă, mama ei a strigat-o să vină înapoi. Nu o mai auzea. A stins lumina şi s-a băgat sub pătură, dar nu a mai putut să doarmă. A încercat să pună un film, dar o enerva cel mai mic zgomot. Cuvintele o scoteau din sărite cel mai mult.

S-a îmbrăcat, cu o oră înainte de a se trezi toți ceilalți, a coborât, şi-a băgat în geantă câteva sandvişuri şi a ieşit fără s-o simtă nimeni.

Răcoarea dimineții îi făcea bine, dar oamenii care treceau pe lângă ea, către serviciu sau la cumpărături, o dezgustau. Era ceva între dizgrațios şi erotic, ceva foarte neplăcut, în fond. Excluzând bătrânii, unii tineri o scârbeau,

părând nişte maşini stricate, dar foarte mulți aveau în ei ceva care o făcea să-i fiarbă sângele, să se înroşească şi să simtă cum i se strânge stomacul.

A ajuns la şcoală cu o jumătate de oră mai devreme, apoi s-a refugiat în W.C. intrând la o oră exact cu o clipă înaintea venirii profesoarei de limba spaniolă. Corpul negricios şi bărbătos al acesteia era la fel de urât ca şi fața; în plus, îi albise părul din regiunea pubiană, în vădit contrast cu părul capului, vopsit în roşu. A întors privirea într-o parte, uitându-se lung la John Brown, sfrijitul negricios care îi atrăgea atenția mai mult decât ceilalți băieți.

— Ce faci, Emma, admiri picioarele lui John? a încercat profesoara o glumă, în limba spaniolă.

— Nu, „domnule", a răspuns fata în engleză, îi admir organele genitale.

După ce, în primul moment, profesoara a rămas perplexă, şi-a dat seama că a auzit bine. Clasa era în delir; nimeni nu se aştepta să audă aşa ceva din gura Emmei Hartland, o fată timidă şi aşa bine educată în spirit puritan.

Profesoara a poftit-o afară, dar ora era deja periclitată. Nimeni nu mai avea chef de spaniola ei; cu toții comentau evenimentul.

A ieşit din şcoală fără să vadă nimic în jur; în cap îi bâzâia un roi de albine, iar inima îi bătea să-i spargă pieptul.

— Ştiți, domnişoară, orele nu s-au terminat, a întâmpinat-o portarul.

Înfrângându-şi dezgustul de a vedea o asemenea maimuță sfrijită, l-a împins vrând să iasă. Deoarece bărbatul

rezista, i-a tras o geantă peste ochi lăsându-l năuc încă mult timp.

S-a plimbat pe străduțe dosnice, a mâncat un sandviș în parc, apoi s-a îndreptat spre casa Sandrei Heines, cea mai bună prietenă a ei, aşteptând-o pe o bancă mai retrasă, în parcul de alături, să termine orele de şcoală.

Părinții colegei n-au zis nimic; o ştiau pe Emma Hartland de fată cuminte şi foarte bună la învățătură.

În seara aceea, Emma a băut whisky pentru prima dată în viața ei. Sandra avea o sticlă ascunsă după oglindă. Emma i-a povestit colegei tot ce o frământa, până spre miezul nopții. Au întors problema pe toate fețele şi au ajuns la concluzia că, din punct de vedere ştiințific, aşa ceva este imposibil. Era posibil să fie un experiment al extratereştrilor obraznici, care îşi făceau tot mai accentuată prezența în oraş.

Dacă tot o vedea dezbrăcată, Emma i-a propus Sandrei să-şi dea jos şi cămaşa de noapte. Încălzite de băutură, s-au simțit bine împreună şi au adormit târziu.

Emma n-a mai mers la şcoală, dar a trimis colega să-l aducă pe John Brown. L-au băgat în casă, noaptea, târziu, i-au dat să bea şi au făcut cu el tot ce au găsit într-o revistă pornografică. Spre dimineață, Sandra l-a înfundat cu plăcintă cu fragi şi a mai încercat o dată. În tot acest timp, Emma se văita de junghiuri în regiunea inghinală şi îşi schimba compresele cu apă rece.

Doamna Hartland a anunțat poliția de dispariția fiicei, dar nu au putut-o găsi timp de două săptămâni. Nici doamna Heines nu ştia ce se întâmplă în camera fiicei

sale, până într-o dimineață, când a intrat să facă puțină ordine.

Când a dat cu ochii de Emma, a crezut, în primul moment, că e Sandra, dar a fost scoasă din şoc de râsul isteric al colegei.

— Doamnă Heines, ce corp frumos aveți!

După un moment de bâlbâială, femeia şi-a dat seama că fata e beată. Mirosea a alcool de te trăznea. A anunțat-o pe doamna Hartland, care a venit într-un suflet. Domnul Hartland nu prea se sinchisea. Era inginer constructor şi îşi vedea de construcțiile lui. Îi venea şi acum, la bătrânețe, să râdă de câte mofturi a făcut nevastă-sa la început.

Emma tăcea cu încăpățânare, dar au luat-o la întrebări pe Sandra.

Ofițerul de poliție şi-a declinat orice competență într-un caz ca acesta, spunând că pe el îl doare în cot dacă o nebună îl vede în pielea goală sau îmbrăcat.

— Ce, parcă noi, polițiştii, consemnăm în rapoarte faptele deformate?! Nu! Noi le consemnăm aşa cum le vedem noi deformate, a încheiat el, filozofic, ținând un deget ridicat.

Emma a pufnit în râs văzând că începe să i se ridice şi altceva. Neînțelegând de ce râde fata, doamna Hartland a acceptat cu plăcere invitația polițistului de a le duce cu maşina până acasă la psihiatru. Acesta primea o sumă mare de bani pentru că lucra şi pentru secția lor de poliție, aşa că nu trebuia plătit nimic.

Ofițerul a regretat acest moment de amabilitate. Aşezată pe scaunul din față, în partea dreaptă, fata a privit

cât a privit, atentă, apoi nu s-a mai putut abține să nu-l apuce pe polițist de penisul întărit. Cum acesta avea un picior pe accelerator, a apăsat brusc, proptind mașina într-un stâlp, nu departe de casa psihiatrului. Le-a arătat cum să ajungă singure și a rămas să fluiere a pagubă.

În prezența mamei, psihiatrul a ascultat atent toată povestea, și-a notat ceva într-un carnețel, apoi s-a ridicat în picioare. Emma l-a descris, din cap până la picioare, fără să omită nimic. Doamna Hartland asista ruşinată, neînchipuindu-și niciodată că fiica ei poate să rostească astfel de cuvinte.

Psihiatrul a declarat fata în deplinătatea facultăților sale mintale, neuitând să specifice calitatea ei paranormală de a vedea oamenii goi.

— Pe mine cum mă vezi? a întrebat-o doamna Hartland înainte de a intra în casă.

— Cum să te văd?! s-a mirat fata. Așa cum scrie în hârtie. Te văd în pielea goală. Pe toți vă văd goi; pentru mine, lumea e dezbrăcată.

Mama ei s-a înroşit toată și a împins-o pe scări în sus, încuind-o în cameră, de frică să nu-i vadă goi pe tatăl și pe frații ei mai mari. I-a dus cina și vestea că, a doua zi, la ora șapte, înainte de începerea orelor, trebuie să se prezinte în fața consiliului profesoral. Fata și-a pus tava în față admirând fundul flasc al doamnei Hartland, înainte de a citi hârtia primită de la școală, de a lua masa și de a se culca, frântă de oboseală și de mahmureala continuă, date de ultimele nopți de dragoste și beție.

A doua zi, mama sa a dus-o până la cancelarie, ca să fie sigură că ajunge acolo cu mult timp înainte de a apărea profesorii. Emma se abținea cu greu să nu râdă văzând trupurile goale ce intrau pe uşă, pline de importanță, şi se aşezau la locurile lor. Se simțea ca atunci când a dus-o o mătuşă să se bronzeze la nudişti. La fel ca atunci, întorcea capul spre fereastră când vedea câte o burtă căzută, fese fleşcăite, umeri ieşiți în afară, sâni alungiți, corpuri umflate cu pompa sau, dimpotrivă, schelete mergătoare.

Profesorii se aşezaseră, iar fata a rămas în picioare, la capătul dinspre uşă al mesei. A fost luată la întrebări brusc, fără niciun fel de preparative, iar ea a răspuns exact, căutând să nu folosească decât vorbe frumoase, să nu-i insulte pe distinşii profesori. Când aceştia au degenerat în întrebări insinuante şi glume nesărate, povestea Emmei a început să se degradeze. Majoritatea profesorilor nu se vedeau din cauza mesei, dar putea să-i spună directorului că are testicule lungi, ca nişte pere, şi directoarei adjuncte că e rasă în regiunea pubiană.

Uitând să mai consemneze în caietul ei, directoarea a sărit în picioare, roşie de furie, acoperindu-şi cu palmele regiunea respectivă. Profesorul de matematică i-a pus o mână pe umăr, liniştind-o şi făcând-o să se aşeze.

Emma a spus profesoarei de sport că are un corp frumos, dar o strică negul păros de pe abdomen, i-a spus domnului profesor de istorie, care înjura tot timpul evreii, că e tăiat împrejur şi că el însuşi e evreu, iar celei mai apropiate, profesoara de engleză, că îi lipseşte un sân.

Profesorii au şuşotit ceva între ei, iar directoarea adjunctă le-a întins câte o bucată de hârtie, ruptă din caiet.

În liniştea care s-a lăsat, cu ochii pe fereastră, Emma vedea intrând pe poartă valul de elevi, goi ca într-un lagăr de exterminare. Se gândea că soarta îi e pecetluită, că trebuie să se mute la alt liceu, sau poate chiar în alt oraş, după cum vor hotărî părinții. Nu îi părea rău decât după Sandra Heines şi John Brown. A văzut, deasupra clădirilor din apropiere, că se adună nori negri şi că începe să se întunece.

Bilețelele ajunseseră la director, iar acesta le citea cu atenție, împărțindu-le în două teancuri.

În curte nu mai era nimeni şi se lăsase o linişte apăsătoare şi un întuneric ca noaptea. A putut vedea că apăruseră şi stelele în plină zi; cu nu mai puțin de o oră în urmă era dimineață însorită, iar acum era noapte cu stele.

Într-un târziu, directorul s-a ridicat în picioare, nemaipăsându-i de faptul că fata îl vede în pielea goală.

— Cei mai mulți dintre noi, a spus, au hotărât că acest experiment, experimentul numărul 37, a fost un eşec lamentabil. În concluzie, va trebui să ne retragem.

Emma a văzut cum profesorii încep să se fleşcăie, să devină din ce în ce mai diformi, ca nişte păpuşi de ceară încălzite cu un arzător. Se topeau şi se modificau hidos, iar scaunele şi covorul îi absorbeau în timp ce se lichefiau. Îşi spunea că, în fond, ceea ce vedea era, poate, tot o viziune deformată. Poate că, de fapt, nu se întâmpla nimic, poate era joi dimineața şi soarele bătea în geamuri, poate

că profesorii se sfătuiau ce să facă în privința ei, poate nici nu se vedeau dezbrăcați.

Ciudată iluzie. Profesorii se scurseseră în covor şi în lemnul scaunelor şi totul era uscat şi curat în urma lor, ca şi cum nici n-ar fi existat vreodată. Timidă, a deschis uşa cancelariei şi a privit pe culoar. Acesta era luminat şi o femeie de serviciu plimba plictisită un teu, învelit într-o cârpă, către uşa exterioară.

— Ce cauți aici, la ora asta?! s-a speriat femeia.

— Am rămas închisă în laboratorul de biologie, a mințit fata.

Se uita contrariată la rochia albastră a femeii de serviciu, o rochie prost croită, dintr-un material ieftin. I-a atins umărul să vadă dacă e adevărată, apoi i-a pipăit materialul rochiei.

— Eşti îmbrăcată, a spus uimită.

— Cum, Doamne iartă-mă, să nu fiu îmbrăcată? a întrebat femeia, contrariată.

Fericită, Emma a luat-o în brațe, s-a învârtit cu ea, apoi a rupt-o la fugă spre ieşire. Ceasul de la capătul culoarului arăta ora 22:00. Maimuța sfrijită care era portarul era şi ea îmbrăcată şi s-a tras într-o parte, recunoscând nebuna care îl pocnise cu geanta.

De bucurie că scăpase de coşmar, fetei îi venea să îmbrățişeze toți oamenii întâlniți pe stradă.

Când a deschis uşa sufrageriei, a crezut că îngheață de emoție, dar totul era ca înainte; toții erau îmbrăcați.

Terminaseră masa fără ea, dar îi opriseră câteva plăcinte. Frații ei priveau o comedie tâmpită la televizor,

tatăl său citea un jurnal de seară, iar o cumnată şi sora ei mai mică desfăceau un scul de lână.

— Unde ți-e geanta? a întrebat-o doamna Hartland.

— Am dus-o sus, a mințit Emma.

Mama ei a făcut un gest evaziv cu mâna, în timp ce strângea masa, spunându-i că i s-a părut că a păşit direct în sufragerie, apoi totul a intrat în cunoscuta plictiseală cotidiană. Nimeni nu pomenea nimic de fuga ei de acasă, de poliție, de psihiatrie, de vreun consiliu profesoral sau de faptul că îi vedea pe toți în pielea goală.

A mâncat o plăcintă şi, acuzând o indispoziție stomacală, a urcat la ea în cameră, oarecum dezamăgită că totul reintrase în normal. A sunat-o pe Sandra, într-o doară, deoarece era sigură că totul nu fusese decât un coşmar, că a adormit, într-adevăr, într-un laborator şi a visat.

— Ce-ai făcut la consiliu? a întrebat-o prietena. Te-au exmatriculat?

— N-am fost la niciun consiliu.

— Cum n-ai fost la niciun consiliu?! a rămas cealaltă cu gura căscată. Emma, trezeşte-te! i-a strigat. Eşti beată sau obosită?

— Nici una, nici alta.

— Bine, atunci vezi că vin la tine. Îl aduc şi pe John. Găseşte un motiv şi vino afară! Te aşteptăm în părculețul din fața Hendersonilor.

Înainte ca Emma să-i spună că nu poate veni, că n-a fost nimic real, că e înnebunită şi s-a săturat de toți şi de toate, Sandra a închis.

Cu toate că era o seară de primăvară destul de rece, Emma a deschis larg fereastra, privind în hău. Nu avea aer, simțea că se sufocă. Începuseră să-i ardă din nou obrajii, iar tremurul ușor al mâinilor nu reușea să-l îndepărteze sub niciun chip.

TRISTEȚEA SPIRIDUȘULUI

— Dragi copii, începu să vorbească profesoara, în cadrul primei ore de educație civică din acest an vă voi spune câte ceva despre spiriduși, deoarece ei își fac tot mai mult simțită prezența, reușind să debusoleze viața politică, să sperie mediile de informare în masă, cu zeci de calomnii, la ore de maximă audiență, și alte minuni. Nimeni nu știe ce sunt, cum arată în realitate, de unde vin și unde se duc. Serviciile de informații nu au reușit să prindă nici unul... Am consultat, pentru voi, câteva cărți de specialitate și multe articole din presă, din lumea științifică a supranaturalului. Concluzia: ca și în cazul OZN-urilor, toată lumea a văzut, dar nimeni nu poate aduce o dovadă credibilă a existenței lor. Părerile savanților, în concordanță cu ale oricărui cetățean al planetei noastre, de altfel, sunt împărțite: unii spun că ar fi un fel de roboți, alții susțin că ar fi de origine extraterestră, iar cei mai mulți îi compară cu piticii mutanți sau umbrele mimetice, deja cunoscuți de noi... Ați citit în manuale că spiridușii, ca și oamenii, se împart în buni și răi; se presupune că ei au fost cauza miilor de morți și răniți de la manifestațiile studențești de săptămâna trecută și că ei provoacă acest declin economic

fără precedent... Voi trebuie să luați exemplu de la spiriduşii buni, desigur!

Atunci când sub pielea vreunuia dintre voi a pătruns un spiriduş rău, trebuie să anunțați imediat Poliția sau să încercați, prin toate mijloacele şi cu toată forța, să vă dominați pornirile rele. Aveți la pagina 37 o listă cu astfel de mijloace de autocontrol... Când vă bântuie un spiriduş bun, lăsați-l să vă domine, să vă umble prin sânge şi să vă acapareze sistemul nervos, oricare ar fi activitatea pe care o desfăşurați într-un moment sau altul al zilei! Lăsați-l să vă modeleze după matricea lui psihologică! Dacă nu puteți să dominați spiriduşul rău din voi, spuneți părinților să vă tragă o mamă de bătaie! Nu-i lăsați să vă ducă la tot felul de vrăjitoare, să vă descânte, sau la bioterapeuți; încurajați astfel înflorirea misticismului şi dați apă la moară câştigurilor fără muncă şi evaziunii fiscale. Hoția şi reaua credință nu pot fi impozitate.

Spiriduşul, chiar bătut măr, nu vă va părăsi, oricât ați fi de neastâmpărați; o veche pildă bătrânească ne arată că nimeni nu e dispus să lase un lucru bun, când are impresia că-i aparține, aşa cum un parlamentar mai bine moare decât să părăsească băncile şi salariul din Cameră. Dacă noi, oamenii, nu ne putem autoimpune exercițiul demisiei, de ce ar face-o spiriduşii!?...

Profesoara se ridică de la catedră, desfăşură câteva planşe color şi arătă către o schemă:

— Pentru serbarea de sfârşit de an, încă de pe acum va trebui să punem în scenă o piesă de teatru într-un act despre şi cu spiriduşi. Este anul luptei împotriva forțelor os-

tile ale naturii, sub deviza: „Vrem să ne unim tot timpul". Va trebui să faceți o figură onorabilă în fața părinților voştri, a primarului şi domnului director. Va trebui ca jocul vostru să fie un semnal de alarmă pentru cei mari şi, totodată, un act de cultură.

— Eu vreau să joc rolul spiriduşului! strigă Popescu din banca a treia.

— Bine. Să zicem că tu, Popescule, intri sub pielea lui Petrescu din banca a şasea... Sculați-vă în picioare!

Cei doi se conformară.

— Popescu are numai note de nouă şi zece. El îl face pe colegul său să învețe bine. Asta e o faptă bună...

— De ce, doamna profesoară?! întrebă Irina. De ce să nu-l lase să învețe singur? Taică-su e informator şi are destui bani să-l dea la pregătire...

— Irina, te rog! Aici vorbim despre spiriduşi, despre modul lor de a gândi, mai puțin convențional, şi despre metodele de a ne apăra de ei, când este cazul... Uneori, spiriduşul îl face pe elev să se autodepăşească, nu îi influențează decisiv capacitatea intelectuală. Îl stimulează doar. Nu trebuie să fim şovini; puteau să fie ei, spiriduşii, primii locuitori ai acestui colț de lume... Dar, să revenim la piesa noastră! O faptă rea ar fi dacă Petrescu ar intra sub pielea lui Popescu şi s-ar apuca şi acesta să fumeze şi să mâzgălească pereții W.C.-ului cu lozinci antidictatoriale.

În clasă se stârni un hohot de râs general. Petrescu se înroşise până în vârful urechilor.

— O altă lege a spiriduşilor, cunoscută de noi, este neputința de a domina două medii o dată, asemănătoare cu

setea omului de a trăi în mai multe orânduiri şi posibilitatea lui de a-şi construi un singur trecut favorabil...

Profesoara răsfoieşte un catalog ilustrat.

— Aici spune că spiriduşii se pripăşesc mai mult la popoarele civilizate, deoarece, spun ei, diferența dintre un popor civilizat şi unul necivilizat este că pe indivizii poporului civilizat trebuie să-i convingi pe rând de prostia lor... Singularitatea individuală este o caracteristică ce produce spiriduşului o mare tristeţe şi singurătate, făcându-l mai uman... Cine vrea să joace rolul spiriduşului uman?

— Joc eu, spuse Anica Pop, cea mai înaltă elevă din clasă.

— Bun. Tu vei fi spiriduşul trist... Să continuăm!... Nu vreau să fac un istoric al acestor fiinţe necunoscute şi nici nu intru în detalii de ordin estetic şi filozofic... Ionescule, trezeşte-te! Doarme în tine un spiriduş rău?

— Am putea introduce spiriduşul adormit, sare Stan printre hohotele de râs ale celorlalți.

— Chiar, spuse profesoara. Tot eşti tu la cenaclul şcolii. Nu ai putea să schițezi un scenariu, pe baza celor discutate aici? În acest fel, nu am mai fi nevoiți să apelăm la profesorul de literatură şi nici el la computer...

Stan îşi luă angajamentul să scrie piesa, ținând cont de toate indicațiile profesoarei, cu replici mobilizatoare, simple şi încărcate de adânci semnificații, cu o morală pe înțelesul tuturor.

— Spiriduşii buni trebuie protejați, continuă profesoara. Ei nu au nici cele mai mici posibilități de apărare. Nu sunt imuni la bolile ce amenință omul, de exemplu

meningita virală, SIDA. Le contractează şi le duc mai departe... Se spune ceva şi despre imunitatea parlamentară, dar cred că s-a strecurat o greşeală...

Preocupată, frunzăreşte o monografie îngălbenită de vreme.

— Nu trebuie să-i lăsăm să dispară. Ajută uneori oamenii şi ar putea fi un obiect de studiu foarte interesant. Alta era situaţia acum o mie de ani, când s-a semnalat prezenţa unui pricolici în corpul unui condamnat de Inchiziţie la ardere pe rug... Cine vrea să joace acest rol?

Se ridicară câţiva şi fu ales Oprea, deoarece avea capul mare şi trăsături mai mature. În rolul spiriduşului adormit fu pus Ionescu, iar Măndoiu fu numit spiriduşul bolnav. Stan propuse să se întâlnească duminică dimineaţă, la el acasă, pentru repetiţii, iar Vornicu propuse ca rolul principal să-l deţină un spiriduş spiritual, cum a văzut în „Visul unei nopţi de vară". Are el acasă o grămadă de aforisme ce pot fi puse în gura unui astfel de personaj.

— De exemplu? întrebă profesoara.

— Păi... să zicem că marile fărădelegi se fac în numele legii, să zicem că cine uită, nu merită să ţină minte, să zicem că de prostie nu se râde, aceasta fiind de esenţă tragică. Putem spune că, pentru a aclimatiza cămilele, trebuie să transformăm ţara într-un deşert. Aici putem să ne legăm de execuţiile inutile, menite să scoată spiritele din oameni. Putem să ne legăm şi de faptul că omul, cât trăieşte, învaţă, dar nu ştie nimeni dacă atunci când trăieşte bine sau atunci când trăieşte rău...

— Am putea aminti şi faptul că lumânările sunt obiect de cult şi de patrimoniu în întunecata tranziție către economia de piață, interveni Maria Pricop, fata unui cismar. Aici putem stinge lumina şi putem improviza o demonstrație cu lumânări, în loc de portrete.

— Drăguț. Cine vrea să joace rolul spiriduşului spiritual? întrebă profesoara consultându-şi ceasul.

Excitat şi captivat de discuții, din ultima bancă sări în picioare un spiriduş, atât de brusc încât uită de elevul Marinescu Ionel, în al cărui trup supradimensionat sălăşluia de câțiva ani, atent la tot ce se întâmplă în jur. Elevii îşi îndreptară privirile spre spatele clasei şi văzură, pentru prima dată în viața lor, preț de o fracțiune de secundă, un spiriduş gol-goluț.

ÎN CELULĂ CU IISUS

Vehiculul cu milioane de deținuți slăbănogi, dar vioi, pătrunse pe culoarul principal al etajului cel mai de jos al puşcăriei.

În viteza ameţitoare, mulți se aruncau singuri afară, nerezistând psihic, se îmbrânceau unii pe alții sau mureau pur şi simplu. Stresul era foarte mare şi călătoria lungă, iar mesajul genetic era clar: unul singur dintre puşcăriaşi trebuia să ajungă în celula de lux.

Pereții umezi şi cenuşii ai culoarului kilometric păreau a alerga înapoi. Constructorul puşcăriei din peşteră era cel care stabilise regulile jocului.

Drumul, lung cât un infinit, era pe sfârşite; simțeau asta. Numărul celor care trebuiau să moară era din ce în ce mai mic.

Când, în sfârşit, în vehiculul cilindric nu mai rămaseră decât doi deținuți, unul se întoarse către celălalt, mirat şi puțin speriat.

— Ce faci, nu te sinucizi?

— Nu.

— E ordin să rămân numai eu. Sunt ales să intru în celulă.

— Şi ce?

— Tu, într-un fel sau altul, va trebui să dispari.

— De ce nu mă ucizi tu?

— Nu e în program. Eu trebuie să propovăduiesc iubirea între entități. Sunt ultimul care ar putea face o crimă.

— Iar eu sunt ultimul care ar putea face o sinucidere.

— Treaba ta.

Vehiculul se oprise la ușa membranoasă a celulei, iar cei doi coborâră. Tremurând de frig, pătrunseră cu mișcări vibratile înăuntru.

Aveau de ispășit o pedeapsă de nouă luni de închisoare și, plictisindu-se, inventară diverse jocuri pentru a-și menține forma fizică și pentru a nu înnebuni.

Când începură transformările celulei, se înscriseră și ei în ele. Rareori, mai schimbau două vorbe.

Când seria de metamorfoze încetă, fură puși în libertate și eliberați de ultimele rămășițe ale fostei celule.

— Suntem siamezi, spuse Iisus.

Celălalt nu răspunse, hotărât să nu mai scoată niciun cuvânt, niciodată. S-a mers prea departe cu iubirea aproapelui.

VIAȚA E UN CÂNTEC

Eric şi Hana se strecurară cu greu prin mulțime. Cum amestecul mirosurilor, la o expoziție de flori, dă un iz general de înmormântare, cântecele miilor de oameni-melodie, ce curgeau de-a lungul şi de-a latul străzii, luate împreună, dădeau naştere unui zgomot infernal. Ca tacâmul să fie complet, în lumea roboților utilitari avea loc şi o campanie electorală pentru alegerea unei noi conduceri a oraşului.

Când, în sfârşit, ajunseră în parc şi se aşezară pe o bancă, se priviră stânjeniți. Nu pierduseră niciodată atâtea secunde prețioase, cum făceau acum, când erau împreună.

Viața scurtă a unui individ-cântec, mai ales la început, când totul era foarte trepidant, nu permitea acest lucru. Eric fusese compus în urmă cu 27 de secunde, iar Hana avea 21 de secunde. Mai era mult până la 1 minut, când deveneau maturi, dar timpul trecea repede.

— Facem un cântecel? se precipită Eric.

— Sigur, spuse Hana.

Mintea le mergea repede. El ar fi vrut să-i propună o lungă plimbare prin parc, să vorbească unul cu altul despre tot felul de nimicuri, să se sărute, să filozofeze asupra existenței.

Nu-şi permiteau să se piardă timpul pe terase, alături de alte melodii, de dor de ducă, în jurul unor cafele, băuturi spirtoase sau prăjituri sofisticate. Lumea stărilor de spirit subiective, specifică vârstei de 2,5-3 minute, nu-i prindea încă, chiar dacă preparatele culinare, prin natura lor lăuntrică, proprie şi esențială, erau adevărate simfonii de formă, culoare sau gust.

Atmosfera primăvăratică era plină de poezie şi de parfumul melodiilor ce se întâlnesc, venind din cele mai neaşteptate colțuri, dar nu era timp ca el să facă propuneri voalate, iar ea să se codească şi aşa mai departe.

Dădură naştere unui cântec nu prea elaborat, dar frumos, şi îşi imaginară că zâmbesc. Cântecul zbură, preț de o nanosecundă, pe deasupra copacilor, apoi coborî pe solul înierbat.

Cei doi oameni-cântec îşi priviră cu drag progenitura, preț de o miime de secundă, apoi o luară unul de o mână şi altul de cealaltă mână şi porniră spre casa lui Eric. Pentru a nu pierde timp, se urcară pe platforma primului autovehicul al municipalității întâlnit în cale.

Roboții utilitari se strânseră unii în alții, pe o bancă circulară, şi le făcură loc să stea.

— Creşte repede, spuse unul dintre roboți, arătând spre copilul-cântec. Ce vârstă are?

— Nu întreținem conversație inutilă, spuse Hana. Vrem să ajungem acasă. Cântecul are un text finit, cu puține cuvinte. Vrem să nu facem variațiune pe temă dată.

— N-am vrut să supărăm pe nimeni, spuse robotul.

— Nici noi, interveni Eric. Dacă vrei, întreabă-mă pe mine!

— Nu ştiu ce să mai întreb, spuse robotul, stânjenit.

— Poți să ne spui de unde veniți.

— Venim de la lucru.

— Vă permiteți. Aveți timp să lucrați, să citiți sau să vă distrați.

— Nimic palpitant, spuse robotul. La începuturi, nu ne făceam probleme cu trecerea timpului. Nici nu cunoşteam cuvântul. Neexistând timp, acesta nici nu trecea. A trebuit să construim oamenii-cântec pentru a ne lega de un cuvânt. Existența e cu cântec. Deşi cunoaştem nu mai puțin de 17 dimensiuni esențiale, timpul, această „a patra dimensiune", cum îi spuneți voi, nu o descoperisem. Ea se găseşte în sistemul vostru de 26 de dimensiuni, conform cu teoria stringurilor. Vă mulțumim pentru aceasta! Ultimele noastre lucrări reprezintă sfârşitul de an şi începerea unuia nou. Mai reprezintă şi începutul epocii optime de semănat. După terminarea lucrărilor, avem ziua agricultorului, când suntem liberi. Agricultorii pun semințe peste tot, merg şi se întorc de la lucru, încontinuu. Scenariul e scenariu. Nu avem altul...

Robotul o ținu tot aşa încă multă vreme. Ceilalți roboți îl ascultau cu gurile căscate.

Nici nu observară cu cât timp în urmă, sosită în fața porții, familia lui Eric se dăduse jos de pe platformă.

Oamenii-cântec mulțumiră pentru amabilitate, dar nu îi auzi nimeni; androizii erau atenți la cel care se pornise să vorbească.

— Ce tâmpit, spuse Eric.

— Cred că s-a dereglat, spuse Hana.

Urcară scările de la intrarea casei, rupseră afişele lipite pe uşă, apoi deschiseră.

Roboții aveau alegeri pentru o nouă conducere a oraşului şi puseseră afişe din abundență, unele peste altele, să fie. Se apucaseră să țină discursuri, unde vrei şi unde nu vrei, sau să dea interviuri la radiouri şi televiziuni. Platformele lor electorale se plimbau peste tot; puteau fi văzute prin cele mai îndepărtate colțuri ale oraşului.

Eric şi Hana ignorară megafonul aşezat pe al cincilea stâlp, din vale către ei, megafon care hârâia îndemnuri de prezență la vot. Pe ei, ca oameni-cântec, marşurile dintre texte îi râcâiau pe scoarța cerebrală, răscolindu-le sufletul, ca o mărturisire ce urmează trăirea. Se ştie, „viețuirea, odată pusă în cuvinte, capătă aură de destin". Ce destin poate avea istorisirea secundei?! Oamenii-melodie vorbeau foarte puțin, negăsind rostul scoaterii la suprafață a nimicului. Considerau că politicienii androizilor au dreptate când vorbesc; când tac, nu au dreptate.

Le datorau totul roboților care împânzeau planeta şi, în acelaşi timp, simțeau că nu le datorează nimic. Dacă dăruieşti ceva, trebuie s-o faci în aşa fel încât să nu jigneşti. Oamenii erau obişnuiți mai mult cu trecerea, din momentul în care erau compuşi de părinți, până în punctul în care, fără voie, trebuiau să-şi ia zborul către necunoscut. Trăind indecent de mult, roboții utilitari îşi permiteau să greşească, să se țină chiar şi de alegeri. Ei îşi permiteau să producă cele mai rele lucruri bune.

Oamenii-cântec erau creația roboților utilitari. După ultima conflagrație mondială, în urma căreia n-a mai rămas nici urmă de om, roboții au rămas singuri. Au trecut mai multe zeci de mii de ani de fisiune continuă a materialului radioactiv.

Așa cum s-au priceput, roboții i-au conceput pe oameni. Au avut mai multe încercări nereușite, în mai multe puncte de pe glob. Până la urmă, când radioactivitatea a mai scăzut, au reușit. Într-una dintre puținele cărți rămase necarbonizate, au descoperit că „omul este o melodie". Le trebuia altceva; un sistem nu rezistă decât ca replică la un alt sistem, fie și artificial.

Un cântec, pe vremea când planeta era împânzită de oameni adevărați, ținea cam 2,5-3 minute; rareori se întindea la 4 minute. Existau și arii, simfonii sau opere, compoziții exclusiv instrumentale sau muzical-dramatice de proporții mari, scrise pe un libret cu subiect literar și interpretate de soliști, cor și orchestră, dar acestea erau ca niște colonii de corali. Dacă omul este „un cântec", așa cum scria în carte, roboții și-au spus că trebuie să fie o entitate simplă, penetrantă, de sine stătătoare, o secvență dintr-un recif, și au ales varianta de aproape 3 minute. N-au găsit niciunde scris „viața e o simfonie" sau „viața e o operă". Au găsit doar lucruri vagi de tipul „simfonie de culori" sau „o simfonie de trupuri în mișcare". Sau referiri la viață, gen „existența umană e cu cântec" și „cântecul de lebădă al omenirii".

Roboții intenționaseră să creeze o viață trepidantă, scurtă, eficace, modernă, „muzicală, fără ritm și fără rimă,

îndeajuns de mlădioasă şi îndeajuns de antitetică", care să se adapteze nu atât unui oraş enorm, desemnat mai ales prin „încrucişarea nenumăratelor lui raporturi", cât „mişcărilor lirice ale sufletului" sau „unduirilor visării, zvâcnirilor conştiinței".

Nu prea reuşiseră. Nu ştia nimeni ce făceau roboții utilitari cu „mişcările lirice ale sufletului" oamenilor-melodie, înregistrate pe suport magnetic şi depozitate în spații imense, în cutii aseptice de cuarț.

Nu spuneau nimănui nimic hărțile electromagnetice ale sufletelor depozitate. Nu spuneau nimănui nimic hărțile reveriilor sau conştiințelor, modelate şi cizelate de universul urban.

Mai multe organizații civice susțineau că în urmă cu milioane de ani oamenii trăiau şi 20 de ani, nu numai 2-3 minute, ca acum. Cine era dispus să creadă asemenea bazaconii? Poate componenții organizațiilor care militau pentru o viață mai lungă.

Roboții utilitari îi lăsau să se strângă, să vorbească şi să piardă secunde prețioase dintr-o viață şi aşa scurtă. Era treaba lor. Nu erau mai răi decât cei ce hotărâseră să chefuiască sau să doarmă. După o scurtă perioadă de adolescență, cam după 20 de secunde, oamenii-cântec erau lăsați să facă orice doreau. Resursele erau nelimitate.

Oamenii erau conştienți că fuseseră creați de roboți, dar minți încinse puneau tot mai des întrebarea: de ce făcuseră omul în acest fel şi nu altfel? De ce nu îi construiseră mai longevivi? Şi se mai întrebau: cine construise primul robot? Oamenii, în niciun caz. Cum să constru-

iască micile entități de 3 minute nişte unități, dacă nu neapărat infinite, oricum, cu o existență incredibil de lungă. Androizii se realizau unii pe alții, dar trebuie să fi existat cineva mai înainte, creator al primului robot.

Pe extremiştii cu o gândire de felul ăsta nu-i băga nimeni în seamă. Cu toții erau mulțumiți că există, că sunt oameni-cântec şi considerau că o melodie de 2-3 minute e de-ajuns. Şi dacă ar fi durat cu orele, la nivelul infinitului, tot nişte nimicuri trecătoare ar fi fost.

— Auzi, colo! se trezi Eric vorbind. Să faci oamenii sub forma unor melodii de câteva minute!

— Ai spus ceva? întrebă Hana, în timp ce inițiia fetița-cântec în folosirea aparaturii mecanice, electrice sau electronice din bucătărie.

— Nu, nimic.

— Mi s-a părut că te-am auzit vorbind.

— N-am spus nimic.

— Foarte bine. Dacă începi ca robotul din autovehicul, intru la idei. Poți spune oricâte prostii vrei; atâta timp cât nu le înțelege nimeni, sunt geniale.

— Nu e cazul, minți bărbatul-cântec.

Se aşeză pe un scaun, îşi pironi privirea în podea şi încercă să reînnoade firul gândului.

Îşi spuse că existența era o mare prostie, o practică a muzicii nesusținută de nicio teorie muzicală creaționistă.

Nu conta lungimea cântecului, ci calitatea acestuia.

Cine nu se ridica la nivelul unei îmbinări armonioase de sunete muzicale, rămânea la nivel de manea, cea mai de jos condiție umană, o îmbinare nefericită între o me-

lodie tradițională incitantă şi o voce hârâită, de cea mai joasă speță.

Eric nu avea o idee prea clară. Considera că viața era prea scurtă şi, din cauza asta, calitatea ei era discutabilă. Ontogeneza unui om-cântec nu era decât o sclipire a filogenezei. Altfel se putea vorbi dacă lungimea vieții ar fi permis lungi discuții, un proces îndelung de gândire, cercetarea, analiza, somnul.

Fiecare avea părerea lui. Unii considerau viața un sunet al muzicii, alții un urlet de disperare. Imperfecțiunea creează percepție.

La mai multe secunde de la naşterea cântecelului pe care hotărâseră să-l numească Arna, o fetiță-cântec, lui Eric începu să i se pară viața un urlet, prea scurt şi gâtuit pentru a avea cineva timp să se pregătească să-l ia în seamă.

Se înscrisese într-o organizație neguvernamentală în care se susținea ideea unei vieți mai lungi, dacă nu cât cea a roboților de îndelungată, pentru că asta ar fi fost o pretenție absurdă, măcar de câteva zile să fie, să aibă timp să facă vreun lucru util pentru societate. Nu credea că roboții epuizaseră toate invențiile. Era posibil ca unii să nu considere că e importantă doar scurta trecere; aceasta trebuia să ducă undeva. Poate vreunul voia să lenevească pe o bancă, într-o grădină, şi să se gândească la tot ce îl înconjura şi de ce.

La oamenii-cântec, filmele mentale erau simple fulgurații psihice. Nu aveau timp să citească. Abia reuşeau să se afirme pe ei înşişi, numai că, întâmplător, Eric auzise

o conversație între doi roboți. Unul citise undeva că au existat timpuri când oamenii erau atât de primitivi, încât trăiau până la 10 zile, în peșteri, în condiții mizerabile, într-o vreme când nici nu se auzise de muzică. Dacă ieșeau din peșteră, arșița soarelui îi făcea să îmbătrânească rapid și să moară în scurt timp.

Auzind că procesul ontogenetic al omului poate fi grăbit de radiația solară, Eric ieșea din casă doar înfofolit în haine de protecție. Acum, pentru că era obligat genetic să-și facă datoria față de societate, împreună cu Hana, eliberase un urmaș, fetița-melodie cu numele de Arna. Nu avusese de ales; era necesar să facă o excepție, să înfrunte aglomerația orașului și să meargă în parc, locul cel mai propice unei uniri armonice cu o femeie-cântec.

De când începuse să fie interesat de trecutul de dinaintea trecutului, nu se mai ocupa cu viețuirea, în consonanță cu ai săi, ci începuse să urmărească atent ce discutau roboții utilitari, care aveau timp de discuții. Uneori, prindea frânturi interesante de frază, alteori pierdea și o nanosecundă întreagă degeaba. Punea totul cap la cap și își forma păreri proprii, grăbindu-se să meargă și să le expună la organizație.

Roboții, cu simțurile lor artificiale, știau că sunt urmăriți de un om-melodie cam maladiv și îi serveau minciuni pe tavă. Erau amuzați să susțină memoria colectivă a oamenilor-cântec prin intermediul câtorva armonice trecătoare. Erau chiar mulțumiți; o specie care nu vrea nimic, merită acest lucru.

Câte un robot mai agresiv se plictisea repede să furnizeze informații vreunui om-cântec, îl înregistra înainte de termen şi îşi vedea de ale lui; nimeni nu-l căuta pe om. Chiar dacă exista legislație pe baza căreia să poată fi judecată o astfel de faptă reprobabilă, nimeni nu o punea în practică; pentru omul-cântec, timpul era prea puțin. Nu poți judeca o cauză în condițiile în care următorul termen de judecată e neantul.

O discuție despre ceasuri i s-a părut lui Eric de-a dreptul fascinantă. Din conversație, rezulta faptul că aparatele de înregistrat scurgerea timpului nu fuseseră inventate de roboți. La ce le-ar fi trebuit androizilor ceasuri, când viața lor, în comparație cu aceea a oamenilor-melodie, era, practic, infinită? Neexistând timp, acesta nu ar fi trebuit să treacă.

Singurul lucru unde se băgaseră roboții era lungimea zilelor şi nopților, fiindu-le foarte uşor să le scurteze şi să le facă mai mici, la nivelul unei existențe de doar câteva minute.

Oamenii-cântece nu ar fi trebuit să-şi facă probleme cu trecerea timpului şi să-şi petreacă jumătate din existență uitându-se la ceasuri. Se ştie că, dacă ignori trecerea timpului, acesta se scurge mai încet. Se consumă doar o melodie, care este omul, apoi se stinge şi rămâne doar o înregistrare pe suport magnetic, într-o sală special amenajată. Cine are timp să se uite? Cât despre un eventual trecut, cine să se intereseze?! Oamenii se apucă să-l studieze abia când începe să-i intereseze viitorul.

Când nu au timp şi plăcere să depoziteze imagini fotografice sau sonore cu oameni în vreun colț de memorie electronică, roboții sunt cei care se strâng să vizioneze filme cu oameni-melodie.

Androizii sunt cei care se ocupă cu trecerea şi petrecerea timpului oamenilor. Ei ştiu cel mai bine să facă lucrul ăsta; ei i-au construit.

Cine se întreabă de ce oamenii nu au fost creați după chipul şi asemănarea roboților utilitari, ci s-a făcut o mixtură stranie între modul cum arăta ființa umană înainte de războiul atomic şi ceea ce scria în cărți că era, „o melodie trecătoare", poate avea un posibil răspuns. Roboții se puteau produce, unii pe alții, la infinit, dar ar fi fost foarte plictisitor să fie singuri pe planetă, mai ales că, aşa cum scria în cărți, „la început a fost omul".

A trebuit să vină roboții, cu zeci de mii de ani în urmă, să lege omul de o melodie. Fiecare om era integrat în câte o melodie, în cadrul global al unei „muzici a sferelor". Cât mai trecătoare, melodia nu plictiseşte. Sunetul trece ca apa; inteligența rămâne. Dacă nu ştie s-o folosească, la ce-i trebuie omului inteligență?

Eric nu ştia de unde îi veneau astfel de gânduri. Veneau ele de undeva. Creativitatea androidului venea de undeva; era posibil să aibă şi imaginația omului vreun fundament. Poate venea din fondul genetic, dar şi genomul fusese inventat tot de roboți. La aceştia trebuia să fie cheia existenței.

Trebuia să expună cât mai urgent aceste idei, în cadrul organizației. Era posibil ca acestea, completate de alte generații, să ducă, în viitor, la un rezultat.

Văzând că se întunecă afară, își desprinse privirile de pe podea, se ridică și, fără nici o vorbă, ieși.

La organizația civică vorbi aproape numai el, lucru care îi plictisi repede pe colegi. După nu se știe cât timp, dezamăgit de faptul că nu fusese ascultat, se întoarse acasă.

Încercă să se facă înțeles, de mai multe ori la rând, dar texte ca acelea debitate de Eric își puteau imagina și singuri. Chiar și interpretarea lăsa de dorit. În plus, mulți erau nemulțumiți de faptul că își țineau întâlnirile în ilegalitate, în loc să iasă la lumina zilei, în piață, să fie mai militanți. Roboții aveau alegeri pentru consiliul local și pentru funcția de primar al orașului. Poate puneau pe ordinea zilei remodelarea originii omului-cântec încât existența ulterioară a acestuia să fie mai lungă. Poate candida chiar unul dintre ei la funcția de edil-șef.

— De ce nu?! întrebă Eric retoric.

— Din cauză că primarul e ales o dată la patru ani, nu o dată la patru secunde, se enervă președintele organizației. Coboară în realitate!

Supărat că fusese luat tare și nu-l mai asculta nimeni, dintr-un anumit moment devenind țintă a ironiilor ieftine, Eric mai frecventă un scurt timp organizația, apoi încetă să se mai ducă. Cheia succesului nu consta în inutilitatea acesteia.

Morbul gândurilor era încă prezent. O simplă încetare a frecventării organizației nu însemna că reflexul nu era mai puternic și mintea nu-i stătea acolo. Se hotărî să se înscrie în altă organizație civică, dar nu știa în care. În

plus, nimeni nu mai trecuse, până la el, de la o grupare la alta. Nu avea nimeni timp.

Câteva zeci de secunde la rând, se plimbă fără rost pe străzi pustii, înainte de a se întoarce acasă.

După aproape 1 minut de conviețuire armonioasă în familie, adică mai mult de o treime din viață, timp de coabitare neegalat la oamenii-cântec, Hana începu să aibă îndoieli serioase în privința sănătății mintale a lui Eric.

Într-o bună zi, femeia-cântec anunță că-l părăsește și se mută într-un adăpost public. Luă fata-melodie de mână și părăsi, fără multe certuri sau texte, domiciliul comun.

Rămas singur, Eric pleca, după cum îi era obiceiul, și se întorcea degeaba. Roboții nu se mai băgau în jocul de-a furnizarea de informații mai mult sau mai puțin inventate. Când simțeau că omul-cântec se furișează pe după colțurile caselor sau pe după lăzile de gunoaie, să tragă cu urechea, își încetau conversația.

Depuse o cerere de adeziune la o asociație civică destul de interesantă și aștepta răspuns până se plictisi; răspunsul nu mai venea. Când timpul accelerează evenimentele, nu poți nici să te plictisești cum trebuie.

Un om-cântec în vârstă de numai 1,5 minute atât de rupt de ai săi, cât și de societatea roboților utilitari, ar fi trebuit să fie un semnal de alarmă. Nu era.

Dacă trăiește prea mult, omul-cântec începe să aibă idei. Ideile acestuia nu duc decât la violență și distrugere.

Eric se așează pe scaun și își pironi privirea în podea. În ura lui față de societatea intolerantă și ignorantă, îi încolți o idee. Se va apuca să construiască o bombă, capabilă

să arunce în aer tot oraşul. Pentru asta, îi trebuiau informații şi cunoştințe ştiințifice, precum şi un om-melodie de încredere, care să continue, încă 2 minute, ceea ce avea de gând să înceapă, apoi să-i aducă şi pe alții. Într-un milion de generații, totul era gata; aveau şi oamenii cu ce negocia o eventuală mărire a duratei de viață.

Nu avea voie să greşească; pentru a greşi, trebuie să ai timp.

„În fond, roboții utilitari erau tot timpul într-un război existențial cu oamenii-cântec. Esența războiului este: dușmanul trebuie ținut în viață cu orice preț. Din fericire, niciun război nu ajunge la esență" – îşi spuse Eric.

VÂNĂTOAREA DE STATUI

Ianis privi amuzat în zare, cu mâna streaşină deasupra ochilor. Gâzele metalice acoperiseră cerul, norii formați coborând tot mai jos.

„Nu vor putea trece de a patra barieră de radiații", îşi spuse, aşteptând zadarnic să se limpezească cerul.

Simți că insectele se îndreaptă spre el, că e ținta acțiunii lor dezintegratoare, şi intră în panică; veneau din toate părțile, înconjurându-l, şi observă că zburau într-o neorânduială aparentă, pe alocuri formând aglomerări de mare densitate.

Pădurea se profila vag, iar lacul părea acoperit de ceață, ca în diminețile de noiembrie dinaintea războiului. Câteva insecte i se aşezaseră pe frunte, fiecare dintre ele scoțând sunete ascuțite, distincte.

Încercă să se apere, dar fără rezultat. Vacarmul crescuse dându-i idioate dureri de cap.

Îşi încordă muşchii şi țâşni ca dintr-un arc în afara păienjenişului. Nu reuşi să străbată nici o mie de metri în direcția oraşului, că fu înțepenit de o forță necunoscută, într-o poziție de fugă din cele mai caraghioase şi incomode.

Privi în jos, la gâzele care porniseră să furnice prin asfaltul de sub picioarele sale, apărând şi dispărând ca într-o întindere de nisip.

— Ăsta e, căpitane! auzi Ianis un bâzâit. Avem undă de trecere şi putem porni peste exact 17 minute şi 23 de secunde.

Căpitanul ridică pleoapa numărul 40 şi din ochi i se scurse o lucire bizară, care ar fi putut băga în sperieți orice planetoidian cumsecade.

— Ăsta e, locotenente! Asta e ființa da care avem nevoie, răspunse el, zburând cu avionul-robot prin encefalul băştinaşului.

Gândurile lui Ianis se încurcaseră, iar privirea i se întuneca din când în când. Nu asta îl deranja, însă, ci poziția nefirească în care rămăsese; arăta ca un alergător, pe jumate întors din centură, cu brațele întinse, părând a-şi lua zborul în direcție opusă.

Locotenentul controlase încă o dată unda de trecere, iar acum zbura liniştit în jurul omului. Îi vizualiză ultimele gânduri. Ianis îşi aducea aminte de dispariția misterioasă a lui Taro, fratele său, descompus pe loc, şi de scandalul din presă la dispariția celor două fiice ale primarului. Pe atunci nu avea decât opt ani. Războiul nu-l afectase prea mult, având marele noroc de a fi cooptat într-o echipă olimpică de aruncarea discului, dincoace de oceanul locuit de mutanți şi de câmpia radioactivă.

— Sper să nu dăm iarăşi de bucluc, spuse un al doilea locotenent. Data trecută, am capturat, din greşeală, un humanoid în antispațiu, zonă interzisă şi acum. Am scăpat pe ultimul milimetru. Ştiți voi ce ar fi urmat? Detaşare la munca de curățire a timpului...

— Şi eu am oroare de lumile astea paralele, spuse primul locotenent, țâşnind afară prin osul temporal.

Îi vizualiză celui de-al doilea locotenent scene de la sărbătoarea ce a urmat transformării muntelui Ken în câmpie. Planetoidienii căutau un exemplar uman rar, ascuns într-un buncăr construit în fundul pământului. Pe vremea aceea, nu erau încă invincibili. Lăsă să-i scape o lacrimă din ochiul 25 şi una din ochiul 3.

Căpitanul înregistrase şi el câteva potențiale electrice, producându-i omului noi dureri de cap şi, declarându-se mulțumit, ciocăni uşor, cu pumnul cuarțos, în Cristalinul Dulce.

— Ăsta e exemplarul. Corespunde întocmai instrucțiunilor, spuse el.

Planetoidienii reveniră la limita bunei gândiri, iar Ianis la nelinişte şi dureri fulgurante de cap, mai ales în dreapta encefalului, unde era un adevărat incendiu.

Profitând de ocazie, cei trei şefi se odihneau, reîntregindu-şi rezervele de energie, cuplați la porțile de încărcare a impulsurilor electrice.

Pe afară, trupele continuau cu febrilitate cercetările biologice, geologice şi meteorologice. Case, stânci şi păduri erau transformate în particule infime, constituind probe de netăgăduită valoare ştiințifică.

Cu ocazia secării unui lac, fu dezintegrat, contrar legilor, şi un bătrân, care intrase să facă baie.

Sub privirile îngrozite ale câtorva locuitori ascunşi printre stânci, norul de gâze ce făcuse greşeala se autodistruse

într-o milisecundă, provocând o imensă reacție de fisiune. Dispariția era cea mai uşoară pedeapsă posibilă.

Făcându-se că nu a observat nimic, căpitanul cuplă aparatul fonator al lui Ianis:

— Fapta acestor planetoidieni este de toată lauda, fiind singura ieşire din situația ambiguă în care ne aflăm, se auzi omul spunând.

Rămase, apoi, cu gura căscată, cei trei şefi stându-i pe limbă.

— Ce facem? întrebă locotenentul doi. Eu l-aş aranja puțin şi aş construi câteva milioane de roboți humanoizi de mărime normală. Ar fi foarte utili în războiul cu scarii...

— Nu te astâmperi, spuse locotenentul unu. Chiar tu ai spus cu ce efort ai scăpat de anul dispărut, unde era să fii trimis, ca pedeapsă, alături de alți traficanți împuțiți, dincolo de limita bunei gândiri. Altfel, eu consider că răufăcătorii sunt tot planetoidieni, capabili şi de încredere. Cine mai stă să cerceteze cine e mai presus de lege şi cine mai prejos?

— Nuuu! reuşi Ianis să-şi smulgă din gât o şoaptă chinuită, destul de puternică însă pentru a-i proiecta pe cei trei ofițeri planetoidieni în afara cavității bucale, într-un moment de neatenție.

Primul se dezmetici locotenentul doi; mai tânăr şi cu reflexe mai bune, formă în grabă o masă de distrugere. Acționând cu repeziciune, spulberă grupul de câteva milioane de gâze, cu avioanele lor cu tot, grup ce se materializase într-un mic proiectil.

— Ce-a fost asta? se repezi, furios, căpitanul. Ne eliminăm între noi?!

— Priveşte! îi spuse locotenentul, arătându-i, în zare, o placă de granit pe care scria: „Cu Dumnezeu, înainte! spune glonțul". Idioții au materializat această idee şi puteau să ne distrugă exemplarul. Sub formă de glonț, se îndreptau chiar spre inimă. Norocul a fost că am uitat aparatul fonator dezinhibat. Uite! Are pupilele mărite de groază, dar nu mai e niciun pericol să mai sufle vreo vorbă; l-am inhibat la loc...

Clipind emoționați, din toți cei 64 de ochi, căpitanul şi locotenentul unu îl felicitară pe locotenentul doi pentru promptitudine.

Parcă simțind o mare primejdie, norii de insecte coborâseră mai jos.

— M-am săturat de prostia voastră! strigă căpitanul, suit pe unul din brațele lui Ianis. E cazul să vă intre în cap faptul că se pot face lucruri mult mai bune cu locuitorii acestei planete, decât fabricarea de roboți umanoizi şi trafic cu aceştia în Spațiul A3. După ce ne-am chinuit atâta să prindem un exemplar în poziția asta interesantă, vine un grup de iresponsabili şi e gata-gata să strice tot. Cu toți banii măritului Hox, nu poți găsi un exemplar mai de valoare ca ăsta. Toată metagalaxia ştie ce chin a fost să introducem aruncarea discului la aceşti aborigeni, când ei nu voiau să înțeleagă, în ruptul capului, de ce trebuie aruncat acest elipsoid. I-am urmărit o grămadă de timp, până la găsirea unuia care să se înscrie în parametri normali de

frumusețe. Va fi pus lângă Secțiunea 17, undeva, la marginea limitei bunei gândiri...

Închise patru ochi, iar pe ceilalți douăzeci îi lăsă în jos; cei patruzeci de ochi rămaşi deschişi lăcrimau în amintirea milioanelor de dispăruți, aşa cum cerea ritualul.

Locotenentul unu întoarse privirea ochiului 14 către căpitan, vădit nedumerit în fața slăbiciunii spontane, clipind des din pleoapele ochilor 22 şi 11; altcineva trebuia să oficieze ritualul dezamăgirii, mai ales că mai rămăseseră doar 23 de secunde până la plecare şi aveau încă atâtea de făcut.

Împins de un resort interior, căpitanul ieşise din capul lui Ianis pentru a da ultimele instrucțiuni. Locotenentul unu se rotea în jurul omului, lansat în cercetarea epidermei şi scanarea interiorului lui, centimetru cu centimetru.

Locotenentul doi alunecă, în jos, prin măduva cenuşie, cu avionul-robot, staționând în centrii nervoşi sacrali. Unificându-şi lungimile de undă, zecile de milioane de zburătoare extraterestre emiseseră filamente fine, lungi, elastice şi lipicioase, formând o plasă puternică, în jurul omului, apoi părăsiră grăbiți atmosfera terestră, pentru a ajunge la timp acasă, înainte ca secolul să se scurgă de tot.

Sub privirile uimite şi speriate ale sătenilor, îngenuncheați pe câmp, pe drum, pe marginea iazurilor, acolo unde îi prinsese invazia, norii maronii se destrămară şi pe cer apăru iarăşi soarele.

Ianis percepu acest soare întâi ca pe o lumină difuză, apoi ca pe o lampă circulară cu freon şi tresări auzind hârâitul interfonului:

— Domnul doctor Popescu! Domnu' doctor Popescu! La rezerva 5! Pacientul își revine...

Greoi, medicul se ridică, cuplă interfonul și ieși pe coridor, cu mers nesigur, privindu-și ceasul. Asistenta îl urma în tăcere.

— E prânzul, spuse doctorul. Cât credeți că mai rezist? Cât timp credeți că mai pot să repar tâmpeniile făcute de voi?

— Așa cum scrie la regulament, „atât cât e nevoie", răspunse, obraznică, asistenta.

Pătruns în rezervă, chirurgul își ascunse un zâmbet amar, controlând cu atenție parametrii fiziologici.

— Voi ce sunteți? îngăimă Ianis.

— Ha, ha, ha! râse doctorul. Cu chestia asta mi-ai salvat ziua. Ai umor, dar și eu am, să operez fără consimțământul pacientului sau rudelor, cu toată Securitatea pe cap...

Revenindu-și complet, Ianis încercă să explice doctorului că nu știe unde se află și nu recunoaște nimic din ceea ce vede. Doctorul încercă să-i explice că e mai bine să spună că nu-și aminteşte nimic, iar dacă, într-adevăr, nu are memorie, aceasta îi va reveni, dar nu e bine să spună; era mai sigur. Privind planetoizii, norii de gâze, avioanele-robot și celelalte aiureli, erau doar frânturi din mai multe coșmaruri.

Discuția se învârtea în cerc, niciunul nereușind să-l convingă pe celălalt de adevărul spuselor lui. Asistenta îi urmărea prin geamul holului rezervei, încercând să obțină o legătură telefonică.

— Veniți cât puteți de repede! şopti ea în receptor. A călcat, în sfârşit, pe bec; subiectul şi-a revenit şi am înregistrat toată discuția... Nu, cu mita n-a mers. Îl băgăm la decretul 98 din 2056... Cum? Îl convinge pe pacient să facă pe amnezicul... Spune că e de pe altă planetă, Terra sau cam aşa ceva... Sigur că a reuşit operația; subiectul nu susține că s-ar simți rău... Totul e fişat şi înregistrat... Doctorul?... Ar fi o greşeală în plus să susțină că nu a reuşit operația; e a patra oară când încearcă... Tot sub incidența decretului 98, poate 73, chiar mai rău...

Surprinsă, aruncă receptorul şi începu să tuşească violent, aplecându-se peste masă. Încercă fără niciun rezultat şi intră în panică, înjurând şi dădu să scape. Era furioasă şi mirată; uşa nu fusese atinsă de nimeni.

Prin aburul înecăcios şi din ce în ce mai dens, văzu cum chirurgul şi pacientul sunt înveliți într-o plasă filamentoasă şi târâți afară, pe geam, plutind deasupra clădirilor vecine. Doctorul privea îngrozit, iar Ianis, stânjenit de sacul zburător, îşi pipăi fața şi muşchii, parcă pentru a vedea dacă mai este întreg, emițând hohote enorme de râs.

— Are dreptate poetul, „A cun anni helderi i en, anni helderi i no", spuse el, când planetoidienii îi depuseră pe trotuar şi îi eliberară.

SINTETIZORUL

La început, prezența lui Albert Snowhead în orașul nostru a trecut neobservată. În zorii unei zile de vară toridă, a coborât din tren, îmbrăcat într-un costum sport din doc, cu pantofi uşori în picioare, ținând în mâna stângă o mică geantă „Diplomat".

— Hei, domnule, aveți un foc?! a strigat după el Mick, unul dintre obişnuiții celor două cârciumi din gară.

— Desigur, a zâmbit străinul şi i-a aprins țigara.

Şi-a luat geanta şi s-a îndepărtat cu un mers leneş şi oarecum necontrolat. Nici prin gând, cred, nu le-a trecut celor câteva zeci de gură cască aflați în parculețul din spatele gării câtă tevatură va provoca acest exemplar al speciei umane într-un mic oraş din California, cum este al nostru.

Cu ochii după un taxi care nu mai apărea, a nimerit în frizeria lui Forbes, unde s-a bărbierit, a ascultat atent pe unul şi pe altul, a răsfoit ziarele locale, a lăsat cel mai gras bacşiş din istoria dughenei şi a ieşit fluierând, bineînțeles, o melodie din nord, deloc pe placul nostru, al sudicilor.

Aflase cam o treime din tot ce se putea întâmpla, bun sau rău, într-un orăşel tipic american.

La ora micului dejun, şoferii nu se deranjează să mute din gară în centru un tip cu un miros atât de străin.

— Uite la ăsta, a spus Herbert, un şofer bătrân, nu e de prin locurile noastre. Nu poartă pălărie. O să-l găsească damblaua de cald.

— Are cap tare, ca toți nordicii, dar să vedem cum o să-i priască plimbarea, a răspuns un alt şofer, înfulecând dintr-un sandviş.

Discuția a continuat astfel până spre prânz, timp în care, văzând insolența şoferilor, Albert a luat-o pe jos, îndreptându-se cu paşi grăbiți spre centru, asudând abundent.

A fost văzut intrând într-o serie de magazine şi dughene, dar cel mai mult a zăbovit în tutungeria doamnei Enrieta, o mulatră grasă, cu față de copil.

— Bună ziua, a zis străinul, după ce a închis cu grijă uşa. Numele meu este Albert Snowhead şi sunt din Seattle.

— Enrieta Corwick, s-a prezentat şi femeia. Ce doriți?

— Aş vrea să cumpăr lame de ras.

— Câte doriți?

— Le cumpăr pe toate.

— Am auzit că în nord nu se mai folosesc. Vreți să faceți bişniță?

— Nu chiar.

— Desigur. Vă rog să mă scuzați că am fost indiscretă! Dacă aveți bani, puteți cumpăra orice, în orice cantitate.

— O.K.! a zâmbit Albert. Unde se poate înopta în acest oraş?

— La hotel „Lămâia". Au camere libere sau, mai exact, au toate camerele libere. Acolo vă voi trimite şi pachetele cu lame.

Omul a mulțumit, a plătit până la ultimul cent şi a ieşit. Peste câteva minute, telefonul hotelului amintit suna violent şi insistent. Abia după ce şi-a terminat de făcut duşul, proprietarul a catadixit să ridice receptorul.

— Mda!? a răspuns el.

— Enrieta la telefon! a urlat mulatra.

— Bună dimineața, buclă blondă, s-a maimuțărit proprietarul.

— Ascultă, Sammy, vezi că vine la tine un nordic foarte trăznit...

— Dar, scumpa mea, toți nordicii sunt trăzniți. Şi e normal ca un nordic să tragă la hotel, că nu cunoaşte pe nimeni... Spune mai departe!

— Tipul se numeşte Snowhead...

— Ha, ha, ha! a râs Sammy, dându-şi pălăria pe ceafă. Nu i-ai spus că pe-aici poate să rămână fără cap?

— Nu mi-am permis, e un tip foarte sobru.

— Sobru sunt şi eu când nu râd. Altceva?!

— E plin de bani şi duce cu el doar o geantă „Diplomat". În plus, nu poartă pălărie şi are un hobby: lamele de ras. Mi le-a cumpărat pe toate şi alt magazin care să vândă aşa ceva nu ştiu să avem.

— Ha, ha, ha, ha! a continuat proprietarul să se amuze. E mai mult decât necesar. Un cal mai breaz nu cred să găseşti până în Idaho. Nu i-ai spus să-şi ia pălărie, că i se topeşte tărtăcuța?

— Nu mă mai bârâi la cap! Sunt îngrijorată. Până fac aprovizionarea, trece o lună. Concurența vinde lamele cu aparate cu tot, la un preț apropiat. Nu-mi convine ce se întâmplă.

În glasul femeii vibra frica pentru ziua de mâine a micului negustor de pe toate meridianele.

— Într-o societate de consum, pierzi, nu pierzi, negustor te numeşti, a încurajat-o Sammy. Eu, unul, nu am nevoie de lamele voastre, pentru că nu am de gând să-mi dau barba jos. Hai, la revedere! Mă duc să mai schimb câteva afişe. Dacă zici că monstrul are bani, mai umflu câțiva cenți, de ici, de colo...

În acest timp, străinul trecea cu pas leneş, se uita la vitrine, făcea diferite comenzi, plătea şi lăsa aceeaşi adresă: hotelul „Lămâia".

Singurul care l-a refuzat a fost Tom Brady, băcanul.

— Nu ți-e ruşine, domnule, să-mi ceri mie să-ți vând toate lămâile pe căldura asta?! s-a răstit el. Şi apoi, mai vrei să ți le trimit şi la hotel „Lămâia", să fac reclamă gratuită banditului de Sam Murphy...

— Ce s-a întâmplat? a intervenit şeriful, aflat acolo ca din întâmplare.

Povestind cum stau lucrurile, după lungi tratative, Albert a reuşit să cumpere jumătate din lămâile băcanului, adică o tonă şi jumătate din trei, la un preț majorat. A mulțumit celor doi, a dăruit şerifului o pungă cu tutun de pipă şi s-a mutat peste drum, la domnişoara Emy, proprietara atelierului „Confecții şi lenjerie".

În oraşul nostru, cu mult timp înainte veştile se transmiteau din om în om, cu o viteză uluitoare. Viteza s-a mărit la introducerea telefonului şi a atins paroxismul la venirea lui Snowhead. Telefoanele au început să zbârnâie, iar veştile despre milionarul excentric se succedau cu repeziciune. Din cinci telefoniste, patru şi-au dat demisia, iar ultima a rămas deoarece, având un picior mai scurt decât celălalt, nu ar fi angajat-o nimeni în altă parte.

Poliția a fost pusă în alertă: bancnotele au fost cercetate până la ultima, pentru a se vedea dacă sunt false, au fost cercetate toate dosarele secrete şi pozele criminalilor urmăriți de Interpol, dar nu s-a găsit nimic ilegal.

Pentru a fi siguri că au lucrat bine, polițiştii locali au cerut informații suplimentare, de natură civilă, privindu-l pe numitul Snowhead, J. Albert şi au primit următorul răspuns cifrat: „Veți avea toate detaliile în timpul cel mai scurt". Asta i-a făcut pe oamenii legii să răsufle uşurați, atât de uşurați, încât au consumat toată rezerva de whisky a sediului, destinată oaspeților de seamă.

Proprietarul hotelului a fost informat prompt despre viitorul său locatar. A fost pus în temă că s-a angajat un agent, pe cheltuiala primăriei, pentru orice eventualitate, a descuiat o cameră mai procopsită, aflată la ultimul etaj, după care s-a trântit într-un fotoliu de paie, aşteptând musafirul. Deoarece acesta nu se arăta, Sam Murphy şi-a îndreptat privirile către un punct al tavanului şi a adormit, sforăind zgomotos.

În timpul ăsta, Albert continua tratativele cu domnişoara Amy, pentru achiziționarea a 200 de rochii, 74 de

costume bărbăteşti, 1456 de jupoane, 1000 de chiloți de baie şi 36 de corsete. Dându-şi ochii peste cap, proprietara a întocmit factura, întinzând-o cumpărătorului cu un gest delicat şi semnificativ. Acesta a luat hârtia şi a pus-o în geantă, alături de celelalte facturi şi chitanțe, alături de cărțile de credit, cecuri şi banii rămaşi, apoi a salutat deosebit de respectuos şi a ieşit.

Deoarece era moleşit de căldură şi un balot cu pălării tocmai se îndrepta spre hotel, Albert s-a hotărât să sisteze cumpărăturile în ziua aceea, să facă un duş şi să se culce.

— Bună ziua, domnule Snowhead! l-a întâmpinat Sam, sărind tinereşte din fotoliul său. Cum vă place la noi?

— Foarte frumos. Puțin cam cald, dar frumos, a zâmbit străinul.

— Stați mult?

— Abia am venit.

— Ştiți, un avans, ceva...

— Am înțeles. Intenționez să stau o lună.

Proprietarul a luat banii, uitând să-i dea restul, a făcut formele de închiriere, i-a trecut numele în registru şi i-a întins cheia.

— Aştept câteva pachete din oraş, s-a întors străinul. Iată aici lista! Fii dumneata bun şi dă câteva telefoane! Doresc să-mi fie aduse în cameră.

Domnul Murphy a ridicat din sprâncene, dar n-a zis nimic. Până la sfârşitul zilei a sunat în peste cinci sute de locuri, iar Albert, uitând de duş şi de somn, a primit în cameră tot atâția comisionari, care veneau cu autocamioanele pline şi plecau cu ele goale.

Peste câteva zile, s-a împrăştiat vestea că milionarul se ocupă cu vrăjitoria. Argumentele curgeau pro şi contra, dar balanța era înclinată în direcția celor care susțineau ideea. Atâtea tone de mărfuri, valorând atâtea mii de dolari, nu puteau să încapă într-o cameră de numai şase metri pe opt. Şi totuşi, acesta era adevărul: coletele se transformau în fum.

Dimineața, Albert Snowhead făcea un duş, se bărbierea, îşi lua costumul de doc, pantofii sport, geanta „Diplomat" şi pleca la piață, proaspăt şi surâzător. În plus, nu avea decât o pălărie de pai a cărei utilitate o putea vedea, de la o milă distanță, chiar şi un cal orb.

Cumpăra absolut tot ce îi trecea prin minte, lucruri utile sau inutile, în perfectă stare sau puțin uzate, plătind pe loc. Din acest punct de vedere, avea o aprobare de la şerif, contravaloarea unor pachete de tutun fin şi a câtorva sticle de whisky, şi aprobarea primarului, contravaloarea cine ştie căror lucruri. Cu această ocazie, s-au îmbogățit toți oamenii din oraş, de la ultimul vagabond până la cel mai mare director de supermagazin. Oricine avea ceva de vândut, era omul lui Snowhead.

Rafturile şi magaziile au început să se golească, mărfurile luând aceeaşi direcție: camera străinului. În lipsa lui, poliția făcea dese percheziții, soldate toate cu eşec, camera fiind la fel de goală şi curată ca la început. Singurul lucru demn de atenție era dosarul de pe măsuță, grosimea acestuia crescând tot mai mult.

După cincisprezece zile, entuziasmul locuitorilor noştri a început să scadă. De data aceasta, aveau bani, dar nu

mai aveau ce să cumpere. Produsele alimentare cele mai căutate au dispărut primele. Oraşul fiind izolat de alte aşezări omeneşti, livrările se făceau încet; dacă se făceau, deoarece hârtiile fiind multe, greşelile erau iminente. Două transporturi s-au pierdut în New Mexico, cinci în Alaska şi unul a ajuns tocmai la Marsilia.

Locuitorii rămaşi, după un exod de câteva zeci de mii de oameni, au început să vadă cum se întinde mizeria. Comerțul era la pământ, transporturile la fel, deoarece tot ce avea patru roți fusese luat de cei plecați sau trase pe dreapta, din lipsă de combustibil.

În timp ce totul se degrada, Snowhead îşi vedea de treaba lui; cumpăra tot ce vedea şi strângea chitanțe. Spre camera lui mergea tot ceea ce mai rămăsese necumpărat: ambalaje, cutii de metal, cărămizi şi bârne de la magazinele desființate. Totul se transforma în aer sau cel puțin aşa credeam noi.

Între timp, poliția a primit informații despre individ; nu era milionar, ci contabil la Abdulah Electric Company, om cinstit, muncitor, posesor al unei importante sume de bani, în acel moment, în concediu de odihnă, undeva, prin California. Acel „undeva" s-a întâmplat să fie tocmai oraşul nostru. Asta i-a lăsat pe toți, inclusiv pe polițişti, cu gura căscată. Pe moment, deoarece spiritele au început să fiarbă. Poliția a făcut o percheziție minuțioasă şi legală, de astă dată, dar nu s-a găsit decât o jucărie cu câteva zeci de butoane ciudate şi o pungă plină cu sfere, cuburi, conuri şi prisme minuscule divers colorate, cu o greutate neobişnuită.

— Vă rugăm să părăsiți imediat oraşul! s-a răstit şeriful. Populația este întărâtată de ceea ce ați făcut şi s-ar putea să aveți neplăceri.

— Dar mai am două zile de stat, a protestat Albert. Am plătit doar.

— Treaba dumneavoastră. Noi nu răspundem...

După exact două zile, în dimineața celei de-a treia, însoțit de şerif şi doisprezece polițişti, Albert Snowhead s-a îndreptat spre gară, privind soarele încântător al ultimei sale zile de concediu.

— O să fie o zi frumoasă, a zâmbit el. Mi-a plăcut foarte mult. Soare arzător, străzi curate, cer senin...

— Hmm! a răspuns şeriful, înmânându-i biletul de tren.

— Uite, am aici un dar pentru dumneata, a continuat străinul să zâmbească prosteşte.

A scos din geantă punga cu sfere şi cuburi, jucăria electrică şi un plic închis.

Şeriful a râs forțat:

— La ce îmi folosesc drăciile astea? Dacă voiam, puteam să le salt la percheziție.

Auzind de percheziție, lui Albert i-a înghețat surâsul.

— Iată ce vei face, a continuat el făcându-se că nu a auzit. Iei acest dispozitiv şi îl îndrepți către punga cu figuri geometrice, aşa, ca o telecomandă. Apeşi, apoi, pe al doilea buton de sus, din stânga, pe diagonala roşie. Vezi? Ăsta pe care e desenată litera „m"...

— Şi, puf, apar hamburgeri Mac, râse şeriful.

— Nu, nu apar hamburgeri... După ce ai apăsat pe buton, aştepți cinci secunde, deschizi plicul şi citeşti textul.

Ai grijă să aşezi punga la cel puțin 500 de picioare distanță, preferabil într-o vale, undeva, în afara oraşului, sau pe o câmpie. Vei vedea ce se întâmplă.

— Hmm, a zis şeriful, privind mulțimea de curioşi. Dacă e o bombă?

Nu a reuşit să audă ce spunea străinul. Trenul se pusese în mişcare, ducând cu el cea mai mare calamitate care se abătuse vreodată asupra oraşului nostru. Şi astăzi, după atâția ani, când s-a înlăturat orice urmă a catastrofei, numele Snowhead se rosteşte cu teamă, de parcă un blestem s-ar putea repeta întocmai şi ar putea purta acelaşi nume.

A trecut mult timp până când şeriful s-a hotărât să apese pe butonul indicat. Şi-a fumat pipa, a ascultat noutăți, dacă se pot numi noutăți bancurile proaste ale şefului de gară, apoi s-a ridicat, urmând punct cu punct instrucțiunile primite.

A apăsat cu teamă pe buton şi a clipit des. În fața noastră se înălța un munte de lucruri şi ființe, practic, tot ce cumpărase Snowhead în 28 de zile. Era un oraş, claie peste grămadă: conserve, ciorapi de damă, sute de torturi fleşcăite, tone de banane, spray-uri, gâşte vii sau moarte, vite, un elefant, bârne, piei tăbăcite sau nu, cojoace, ghivece cu flori sau fără, flori de plastic, foarte mulți cactuşi, un haos de tot felul de lucruri însuflețite sau neînsuflețite, utile sau nu, în cantități industriale, o amalgamadă de sfârşit sau de început de lume.

Prin expansiunea acestui munte caraghios şi, în acelaşi timp, diabolic, câteva case au fost rase de pe fața pămân-

tului. Oamenii nepreveniți care treceau atunci pe stradă se zbăteau să iasă la suprafață, urlând sfâşietor. Ştiu că mi-au căzut ochii, în prima clipă, asupra unei femei care înota într-un val de frişcă şi m-a pufnit râsul. Nu era de râs; s-au înregistrat numeroase decese şi cazuri de rănire gravă, în special fracturi şi traumatisme, dar spitalul şi agențiile de pompe funebre nu mai funcționau. Totul fusese cumpărat şi miniaturizat.

— Doamne, ce calvar! a urlat un polițist.

Şeriful s-a uitat la el lung, apoi a aruncat cât colo jucăria metalică, zdrobind-o cu picioarele şi înjurând de mama focului. După ce s-a convins că niciun circuit nu mai este întreg, a plecat fără să scoată un cuvânt, împreună cu polițiştii săi, uitând să mai citească scrisoarea străinului, aruncată pe jos.

ROBINSONUL SPAȚIULUI

— Ce facem? Mergem mai departe sau rămânem aici?

— Nu ştiu.

— Eu m-am plictisit de atâta umblat.

— Atunci, rămânem.

Râul 1 se cuibări între două stânci, ştergând cu grijă praful din jur. Apele se revărsară, ducând cu ele bucăți de gresie spongioasă şi pietre prismatice.

— Potoleşte-te! clipoci Râul 2. Hai, mai bine, să facem un lac! Văd acolo, jos, o concavitate parcă făcută pentru aşa ceva.

Cele două râuri se îmbrățişară, iar apele roşiatice spumegară, aruncându-se în vale un vuiet năpraznic. Un izvor fără minte se desprinsese din Râul 1, strecurându-se în crăpăturile stâncilor.

— Nu are nici o ieşire, spumegă Râul 2, tăindu-i calea.

Apele se liniştiră, strângând ca într-o menghină stâncile lipsite de vegetație. Peştii, treziți din amorțeala călătoriei, îşi căutau forma, lăsându-se în voia valurilor.

Deoarece Râul 1 adormise, Râul 2 îl înghiontea, stârnindu-i furtuni groaznice:

— Ia priveşte, ce piatră ciudată.

Râul 2 întinse o mână de ape şi îl apucă pe Robin de mijloc, ridicându-l din locul unde îşi pierduse cunoştinţa. Făcând un ochi de ape, îl strânse puternic să nu-l scape.

— Nu e piatră. S-ar putea să fie peşte.

— Îţi arde de glume? întrebă Râul 2, vuind cât era valea de largă. Las-o baltă!

— Nu e peştele meu.

Râurile se traseră mai aproape, mirate, cu valuri uriaşe stârnite involuntar.

— Cum, nu e peştele tău?! Atunci, al cui este?

— Mde, ştiu eu?!

— Eu credeam că e piatră. N-am văzut de când sunt asemenea peşte. Nici nu mişcă... Nu e peşte!

— Ba mişcă.

Râul 2 îl aşeză cu grijă pe o stâncă mai înaltă, tulburat de mirare.

— Ai dreptate. O fi peşte-mutant. În acest caz, trebuie ucis imediat!

— Crezi că peştii-mutanţi apar din senin? Eu îmi cunosc fiecare algă, fiecare fiinţă sau structură cristalină... Nu face parte din mine.

— Mda, spuse Râul 2. Nu cred să fie de pe-aici. Cu toate că astăzi formăm un lac, fiecare îşi are apele sale. Asta nu se poate confunda. Fiecare îşi are personalitatea lui distinctă. Ar fi râsul tuturor apelor să nu îţi cunoşti structura.

— Ascultă! se învolbură Râul 1... Auzi? Scoate sunete. Ciudate, dar sunete, spuse, împingându-l pe Robin spre mijlocul stâncii. Un peşte nu vorbeşte astfel. Ce sunete nearticulate! Oare ce-o fi?!

— Orice ar fi, retrage apele de pe el! Nu vezi că dacă îl atingi nu mai mişcă?

— Chiar, aşa este. O fi un peşte-imobil, pierdut de vreun alt râu.

— Nu, nu cred. Cum să reziste fără apă?

— Şi eu ştiu că tot ce e viu, tot ce mişcă, trăieşte în apă.

— Dihania asta face excepție.

— Poate că e mai bine să-l ducem în Oceanul-Sintetizor pentru analiză.

— Nu e nevoie să recurgem la această măsură extremă. Priveşte cine vine!

— Aaa, dar nici nu-mi vine să cred! strigă Râul 1. E chiar Râul 22. Nu l-am văzut de când eram pârâuri. Am auzit că a ajuns mare.

— Nu e mare, dar a fost propus pentru această funcție. Deține o serie de cunoştințe pe care noi nu le avem. El e singurul care ne poate spune cu precizie ce este broasca asta oribilă.

Râul 22 se apropiase, cu valuri mari, tunând de o bucurie sălbatică la ciocnirea cu fiecare stâncă.

— Vă salut, prieteni! strigă el din depărtare.

Celelalte două râuri îi răspunseră la fel de entuziast şi se îmbrățişară, făcând un zgomot asurzitor.

— Îmi permiteți să mă alătur vouă pentru a forma un lac şi mai mare? întrebă noul venit.

— Vai, cu cea mai mare plăcere, spumegă Râul 1.

Cele trei râuri se uniră, formând un lac de 9000 de mile pătrate. Făcură schimb de peşti şi recifuri de corali, cu toate că acest lucru era interzis prin lege, apoi se liniştiră.

— Priveşte ce-am găsit! arătă Râul 1.

Râul 22 vru să-l apuce pe Robin, dar Râul 2 îl opri la timp:

— Lasă-l! Nu-i prieşte apa.

Râul 22 se retrase şi scoase la suprafață un con.

— Ce mai e şi ăsta? îl întrebară.

— Nu ştiu. A căzut în apele mele de undeva, de sus, când mă odihneam între stâncile din vest. Vedeți ce formă curioasă are?

— Seamănă cu un fruct de cuim.

— Ceea ce, sigur, nu este, interveni Râul 2. E din metal şi prezintă nişte orificii laterale transparente. Ce-o fi?

Nimeni nu putea să răspundă. Conul trecu din val în val, fu întors pe toate fețele, pipăit cu atenție de cele trei râuri. Nu se mai săturau să-i admire finețea şi strălucirea.

— Orice ar fi, conchise Râul 22, pare complet inofensiv. Nu mişcă, nu emite radiații, nu taie, nu ucide.

Luă conul şi îl aşeză pe stâncă, în apropiere de locul unde se găsea Robin.

— După cum vezi, noi am găsit ceva mişcător, care emite sunete, spuse Râul 1, făcând vârtejuri şi bulboane.

— Vorbeşti de broasca de pe stâncă?

— Nu e broască, interveni Râul 2. Ți-am spus, scoate sunete ciudate, nemaiauzite, şi nu suportă apa. Ştii, cumva, ce poate fi?

— Nu ştiu, clipoci Râul 22. Am şi eu câteva chestii din astea la fund, dar nu mişcă.

Spunând asta, scoase la suprafață câteva cadavre şi le aruncă pe plajă, lângă Robin, care îşi revenise total din leşin.

Frecându-se la ochi, omul privea împrejur, speriat, ridicându-se cu greutate. Trase după el piciorul fracturat şi aşteptă ca valurile ameninţătoare să se retragă. Se apropie de malul apei, cercetă morţii şi căzu în genunchi, obosit şi dezamăgit, lângă trupul inert al logodnicei sale.

— Oh, Ana! Ţi-a fost dat să mori la mii de ani-lumină depărtare de Pământ, înecată în apele unei planete străine.

Privi spre cer şi, orbit de lumina stranie din jur, îşi acoperi faţa cu palmele.

— Spune ceva? întrebă Râul 2.

— Foloseşte un limbaj, dar nu-mi pot da seama cum e compus, spuse Râul 1.

— Cu toate că am serioase cunoştinţe de lingvistică astrală, nu înţeleg nimic, spuse Râul 22. Sunetele emise sunt asemănătoare cu foşnetul plantelor de uscat, dar se încheagă în cuvinte de neînţeles. Pariez pe zece peşti-umbră că această fiinţă gândeşte ca noi...

— Poate ar fi mai bine să cerem sprijinul Oceanului-Sintetizor, interveni Râul 2.

— Stt! Atenţie! Să vedem ce face! Uite, se îndreaptă spre fructul de cuim.

Cu mare greutate, Robin se târâse până la navă şi, făcându-se că nu observă valurile care îl urmăreau, deschisese trapa, pătrunzând în sala motoarelor.

Văzând că se deplasează dintr-o incintă în alta, până la nivelul superior al sălii de comandă, apa se apropie şi mai mult de hublouri, vrând să vadă ce se petrece. Omul stătea aplecat asupra altei fiinţe asemenea lui.

După câteva minute, văzând că semenul său își revine, îl trase afară.

— Unde suntem? întrebă cel de-al doilea astronaut.

— Nu știu, Hert, e o planetă netrecută pe hărți. Aparatele de bord au amuțit... Mai bine m-ai întreba dacă mă bucur că trăiești. Cum te simți?

— Mă doare capul. În cădere, m-am lovit de o bară. Am și un umăr zdrobit. Atâta tot... Unde sunt ceilalți?

— Morți.

— Și Sue?... și Ana?

Robin se încruntă și își feri privirea.

— Toți, absolut toți. Marea asta roșiatică i-a aruncat pe plajă... Avem norocul că se poate respira, dacă, bineînțeles, ăsta se poate numi noroc. Nu știu de ce, dar am o senzație ciudată, parcă m-ar urmări cineva. O fi din cauză că ne aflăm într-o lume necunoscută, o fi din cauza acestei mări stranii. Cine știe? De fapt, nici nu este o mare, ci un lac uriaș. În ciuda faptului că îți amintește de sânge, datorită culorii, apa este bună de băut.

Râurile se retraseră puțin, simțind că omul se teme de ele.

— Ce facem? întrebă Râul 2. Îi aruncăm în Ocean sau nu?

— Stai puțin! răspunse Râul 22. Încep să înțeleg... Cred că sunt ființe venite de pe altă planetă. Ați văzut cum se uită într-una spre cer? Foșnetul ăsta e o discuție. Cred că vorbesc, așa cum vorbim noi acum, dar în limba lor.

— Oare, ei ne simt prezența sau ne privesc ca pe ceva nedeslușit? întrebă Râul 2.

— Sigur că ne simt. N-ai văzut cum se întoarce primul cu una din fețele plate spre noi, apoi către cealaltă ființă, şi cum îndreaptă una dintre cele patru excrescențe încolo şi încoace? Ce dovadă mai bună vreți?!... Ce mi se pare mie ciudat este faptul că au tot timpul aceeaşi formă...

— Să ascultăm! propuse Râul 1. Poate reuşim să le deprindem limba. Ar fi o experiență interesantă să-i studiem pentru a vedea dacă putem să sintetizăm câțiva.

Apele se liniştiseră. Nu se putea vedea nicio mişcare pe luciul lor de oglindă. Valurile înțepeniseră.

— Priveşte! strigă Hert uimit. Marea a înghețat. Valurile au încremenit. Mi-e frică... Parcă visez.

— Straniu, foarte straniu! spuse Robin. Am observat că nu e ceva în regulă. E foarte cald. La temperatura asta, îngheț numai eu; de frică.

Se apropie de mal şi introduse mâna în apă.

— E lichid.

Îşi udă şi Hert mâinile, apoi se retrase electrizat.

— Nu-i a bună, spuse şi se retrase spre navă, făcându-i semn lui Robin să-l urmeze.

— De ce te sperii? îl întrebă când ajunse în dreptul său. Monştrii de pe Inn nu au reuşit să te îngrozească.

— Aceia erau un pericol direct.

— Poți să ştii ce este periculos şi ce nu?

— Nu ştiu, spuse Hert, dar trebuie să ne ferim.

— Să ne ferim?! Într-o lume ca asta, chiar tu însuți îți poți fi duşman. De unde ştii că nu suntem hipnotizați, iar toate astea nu sunt decât simple iluzii?

— Poate ai dreptate, dar eu nu risc. Cât combustibil mai avem?

— Combustibil e destul, dar nu putem şti care din stelele de pe cer este soarele nostru. Pilotul-robot e distrus, iar aparatele de orientare au încetat să funcționeze. Putem nimeri pe aştri și mai ostili. Cel mai bun lucru e să aşteptăm; toate navele noastre spre Orion trec pe aici.

— Să stau degeaba când pot să mă mişc? Nu, asta n-o fac... Mergi?

— Nu.

Hert se aşeză în fața tabloului de comandă şi porni motoarele, apoi se cuplă la sistemul de siguranță. Se îmbrățişară, îşi strânseră mâinile, apoi Robin cără afară câțiva saci cu lucruri strict necesare şi alimente. Luă o lopată şi părăsi nava. Trapa se închise în urma lui.

Din nou, privirile îi fură atrase de mare. Aceasta se pusese în mişcare, făcându-l să fie cuprins de un presentiment funest.

— Ce se aude?! întrebă Râul 1. Ce-i cu zgomotul ăsta?

— E zgomotul pe care l-am auzit când obiectul necunoscut a venit din cer, răspunse Râul 22.

— Şi care e produs chiar de el, de acest fruct de metal, completă Râul 2.

Văzură cum conul se ridică în aer pe o traiectorie tangentă la planetă.

— Unde se duce?! întrebă uimit Râul 22.

— Să-l prindem! strigă Râul 1, făcând bulboane de supărare.

Râul 2 se înălță în spirală de ape şi acoperi conul, trăgându-l spre sine.

— Îl vom arunca în Oceanul-Sintetizor! strigă, tulburat de mânie, şi aruncă nava, cu putere, spre Râul 22.

Robin văzu coloana de valuri, mai înaltă decât cel mai fantastic lucru imaginat de om, şi înțelese totul. Ochii i se umeziră şi înfipse cu ură lopata în nisip, cu gândurile parcă lipite de ultima imagine a navei, cuprinsă de ape.

— Prostul! murmură el şi acest cuvânt i se derulă pe scoarța cerebrală încă mult timp.

Valurile se retraseră de lângă stâncă, iar cele trei râuri îşi luară rămas bun. Făcură ochiuri de ape şi mai cercetară o dată ființa.

Ajunseră la concluzia că fructul de cuim era mai important decât ființa de pe stâncă şi se depărtară. Îşi săpară câte o matcă şi se revărsară cu zgomot, ducând cu ele peşti, alge, rădăcini şi roci cubice culese pe drum.

Omul privi această revărsare de forțe, îngrozit, şi se trase, involuntar, înapoi. În fața lui se desfăşura acum un pământ sterp, lipsit de orice fel de vegetație, ale cărui margini, oricât încerca, nu le putea cuprinde.

PLAPUMA DE ZĂPADĂ

— Hai noroc, vecine! Ai ieşit la piaţă pe gerul ăsta?

Îşi suflă în pumni, pentru a sublinia cele spuse.

— Ca omul, nea Costică.

— Pe dracu', ca omu'! Câinele meu stă sub caloriferul de pe hol, iar eu umblu brambura prin frig, că aşa vrea nevasta.

— Eu am ieşit după o plasă de cartofi şi fug repede înapoi. S-ar putea să mă duc cu plasa goală; cartofii sunt tot mai înghețați şi găunoşi în acest sfârşit de an şi s-au cam scumpit.

— Ia şi tu, Ionele, mai puțini! Aşa-i modern; mâncați şi voi două-trei paie, ca franțuzoaicele.

— Bravos! Şi ce ai vrea dumneata să mâncăm?!

— Mâncați şi voi ce mănâncă parlamentarii.

— Fii serios, nea Costică! Nu pot nici să râd; sunt crispat de frig... Am trei copii şi cartofii mi-au mai rămas: baza alimentației animalelor de fermă. Fasolea s-a scumpit şi ea, iar de carne nu te atingi la prețurile astea.

Bătrânul Costică Popescu râse cu amărâciune, arătând spre basarabenii care îşi întinseseră lucrurile la vânzare, direct pe pământ, de-a lungul unei alei pietruite, în spatele Pieței Centrale.

— Le-ai luat ceva la copii?

— Le-am luat, dar sunt trei. Nu ştiu ce poate fi mai bun la banii mei. Îmi vine să merg la o țuică şi să las totul baltă, dar m-am săturat de scandalul nevestei.

— Şi eu trebuie să cumpăr ceva, pentru un nepoțel.

Aruncă o privire fugară pe deasupra abundenței de nimicuri, întrebându-se cum reuşesc negustorii improvizați să strângă totul atât de repede la venirea polițiştilor. Unul stătea tot timpul de şase, la colțul blocului apropiat, fiind plătit de ceilalți pentru asta. Foarte des se lăsa cu marfa confiscată, cu declarații, cu amenzi şi nu de puține ori cu bătaie.

— Uite, ia un telefon muzical! spuse Ionel.

— Are.

— Sistem Lego?

— E prea scump.

Înaintară până la capătul aleii, apoi se întoarseră. Se vindea orice, de la televizoare, remorci pentru automobil şi haine la mâna a doua, până la obiecte din aur, jucării electronice şi nimicuri utile în gospodărie, toate sub prețul din magazine.

Un tuciuriu îl apucase pe nea Costică de braț, încercând să-i arate nişte miniaturi.

— Stai, bă, dracu', frumos! se răsti bătrânul. V-ați învățat ca turcii în bazar, să trageți de om şi să-i rupeți hainele.

— Ăsta ce-o mai fi? întrebă Ionel.

— Sunt rus, mânca-ți-aş!

— Văd că ne ştii limba.

— Important e să ne înțelegem.

— Eu de la ruşi nu cumpăr... Hai, nea Costică, să tragem o raită prin piață şi să mergem la o țuică! Ieşim mai ieftin.

— Stai, Ionele, să vedem ce are dânsulescu aici! Ce-s astea, bă?!

Făcându-se că n-a auzit nimic despre trimiterea la originea etnică, falsul rus luă de jos nişte cuburi colorate şi i le vârî sub nas.

— Ce-a astea?

— Un apartament în miniatură. E o trusă ce îi învață pe copii să aibă un dezvoltat simț practic. Nu-i frumos?... Voi în ce fel de apartamente stați?

— Eu am un apartament cu două camere, spuse Ionel.

— Decomandate?

— Nedecomandate, da' de ce întrebi?! Eşti de la KGB?

— Ha, ha, ha! râse tuciuriul. Mi-ai salvat ziua. Primului om care te face să râzi în zi, să-i dai un leu!

— Păstrează-ți leul!

— Crezi dumneata că vin KGB-iştii aici şi stau aşa, ca noi, pe lângă garduri, cu ochii beliți, să nu-i prindă caraliii? KGB-iştii stau la samovar, că nu au nicio treabă.

— Atunci, ce-ți veni să mă întrebi în ce fel de apartament stau?

— Vezi, aici e-aici. Miniatura asta e un apartament cu patru camere şi două băi. La un preț de nimic, îți potoleşti copiii. Îi înveți cu ideea unui apartament cu patru sau cinci camere, pe care îl vor cumpăra când vor fi mari. Îi înveți cu ideea unui trai mai bun. E educativ... Vezi? Mai multe apartamente de acest fel se asamblează aşa...

Le arătă cum se prind cuburile până formează o clădire a viitorului, pe o platformă de plastic.

— Pe aici se intră cu mașinuța teleghidată și se urcă până la etajul 50, aici, sus. În Occident, blocurile astea sunt reale. Voi ați fost vreodată în Occident?

— N-am fost.

— Vedeți?

— Ce să vedem?

— Să vedeți și voi cum trăiesc oamenii. Uite, aici e living-room-ul! La englezi se intră cu mașina direct în living. Dormitoarele sunt deasupra; se urcă pe o scară interioară. Caloriferele sunt cu monezi; bagi moneda și pornește caloriferul. Merge 10 minute. Te uiți la termometru; dacă nu-ți convine temperatura, mai bagi un ban. Nu ajungi, astfel, să plătești modificările unor iresponsabili sau să stai la cheremul unui fochist bețiv. Asta libertate, domne!

— Mașinuța o vinzi separat?

— O vând și separat. O vând cum vreți voi; este Opel Vectra, cum au îmbogățiții voștri.

— Îmbogățiții, la noi, s-au dedulcit la Mercedes-uri.

— Pe șoselele astea? Vai de mama lor!

— Chiar, făcu nea Costică haz de necaz. Vai de mama lor!... Poți să-mi spui la ce folosesc astea?

Ceea ce arăta bătrânul era o căsuță mai mare decât celelalte. Comerciantul se așezase în genunchi și privea înăuntrul ei, pe ferestrele unuia dintre etaje.

— Vezi, mânca-ți-aș, aici sunt dormitoare. Copilul poate introduce o păpușă Barbie, piese de la truse de jucării, figurine de plastic, de ceară sau chiar de aur.

— Nu e nevoie să te agiți atâta, spuse Ionel. Te înțelegem şi fără să faci toată gimnastica asta.

— Miniaturile mele nu sunt în magazine. Asta e casa luptătorilor de karate, de tip „power rangers", iar aici aveți o echipă de lucrători care asamblează un bloc din apartamente de tip celular.

Desfăcu miniatura în bucăți şi acționă sistemul electric; macaraua luă apartamentul şi mai mulți mini-roboți îl sprijiniră, aşezându-l la locul lui.

— Pare foarte real, spuse nea Costică.

— Cum să nu pară real, dacă e real? întrebă vânzătorul. Voi ce lucrați?

— Eu sunt şomer, iar vecinul meu e pensionar, spuse Ionel.

— E, măcar eu n-am lucrat pentru propăşirea regimului de tristă amintire, nici atunci când el dădea din coadă. Nu avem tradiție în sensul ăsta, râse tuciuriul, destul de strâmb.

— Astea sunt case stil arhitect Ion Mincu din cartierele selecte ale capitalei. Umblă demnitarii cu gura căscată să pună mâna pe ele. Nici nu le ajunge una; vor câte 4-5 deodată.

— Nu ştiu. Eu le-am furat de la o fabrică de jucării din Istanbul. Or fi cunoscând turcii stilu'...

Câteva zeci de gură cască se adunaseră în spatele celor doi potențiali cumpărători. Ceilalți vânzători priveau cu invidie tot circul, curioşi dacă vinde colegul vreo casă, vreun bloc sau sistem-anexă.

— Uite acolo! interveni un bătrân cu şapcă de piele. Drăcia aia seamănă cu blocul nostru.

— A, sănătate, nea Matei! se întoarse Ionel. Am observat şi eu; are aceeaşi culoare şi acelaşi număr de etaje.

— Ştii ce e curios? întrebă nea Costică, aplecându-se. E botezat chiar la fel; e blocul M17, e blocul nostru în miniatură.

— Faceți mişto de mine, se supără vânzătorul. Asta e o machetă de bloc, cum fac francezii pentru emigranții lor din țările magrebiene... Cumpărați ceva sau nu?

— Nu facem deloc mişto, spuse nea Matei. Când am observat, printre drăciile tale, un bloc identic cu al nostru, am uitat să le spun vecinilor mei că Ionescu de la etajul 5 a murit de foame, singur, în casă.

— Doamne fereşte de mai rău! se întristă vânzătorul.

— Ce poate fi mai rău?! se miră Ionel.

— Mai rău decât să mori de foame e să mori de sete, se băgă în vorbă un om din mulțime.

Poanta nu stârni hohotul de râs scontat.

— Are dreptate, spuse nea Costică. Crapă pietrele de frig; o țuică fiartă ar fi tocmai bună.

Excitați de ideea unei băuturi tari, oamenii începură să se împrăştie.

— Stați aşa! Unde plecați?! strigă comerciantul. Nu se poate să nu cumpărați ceva.

— Nu prea văd utilitatea miniaturilor astea, spuse Ionel.

— Nu vedeți nicio utilitate pentru că nu ştiți să priviți lumea cu ochii copiilor. Nişte muncitori împuțiți şi beți-vani ca voi au o percepție deformată a lucrurilor.

Cei prezenți se simțeau jigniți; deşi erau şomeri sau ieşiseră din şomaj, fără putință de întoarcere, trezindu-se că nu mai au nicio şansă, foarte mulți aveau încă orgoliul proletariatului apus ca noțiune.

Unul îl lovi pe falsul rus cu bocancul în burtă, iar altul îi sparse capul cu o bucată de pământ înghețat. Acesta privea deznădăjduit în toate părțile; ceilalți basarabeni se făceau că se uită în altă parte sau că îşi inventariază mărunțişurile.

— Ai dracului să fiți! Şi vă mai pretindeți frați cu noi...

— Voi vă pretindeți frați cu ruşii, spuse Ionel dând să plece.

Nea Costică, Matei şi alți doi vecini traversaseră strada şi intrau în cârciumă. Unul din vecini, bun prieten cu Ionescu de la 5, făcea cinste în amintirea mortului.

— Cumpără măcar blocul ăsta! spuse basarabeanul negricios, ştergându-şi sângele de pe față. Spuneți că seamănă cu al vostru; poate avea o valoare sentimentală. Îl las la jumătate de preț.

— Poți să mi-l dai degeaba. Ce să fac cu el?

— Nu ştii ce e frumos. Băgați în voi ca sparții şi nu luați o jucărie pentru copii. Nu se poate să nu cumperi nimic; poartă ghinion.

— Mie îmi vorbeşti de ghinion? aruncă Ionel peste umăr.

Se uită în dreapta şi în stânga, de-a lungul bulevardului. Cu toate că era trecere de pietoni, era periculos; automobilele circulau aiurea şi se formase şi o pojghiță de gheață pe asfalt.

— Să vă ia dracu', beţivanilor! Confisca-v-ar guvernu' şi cocinele în care staţi! striga comerciantul. Sunteţi oameni mici. Dacă aş fi un vrăjitor, v-aş micşora şi v-aş strivi sub bocanc. Zob v-aş face!...

Ionel nu auzi ultimele cuvinte. Reuşise să treacă strada şi să intre la căldură. Ceilalţi răseseră un rând de ţuici şi mâncau măsline din plasa lui nea Costică, sorbind din al doilea.

Mai pe seară li se alăturară doi vecini şi un fost coleg de serviciu al lui nea Matei, ciocănar şi el la calea ferată.

Nea Costică povestea ceva din anii de dinainte de puşcăriile comuniştilor, când era el tânăr şi făcea bişniţă cu ţigări „Regale" şi zaibăr.

Râseră ţinându-se cu mâinile de burtă la episodul deacum foarte cunoscut între ei, „lorzii" de la bodega „Intim". Înconjurat de poteră, în gara veche a oraşului, nea Costică se ascunsese în closet şi, în loc să arunce cei 10 litri de vin negru, îi băuse. După război, se angajase la Vinalcool, unde se îmbolnăvise de atâta băutură, apoi se mutase la industrializarea laptelui. De acolo ieşise la pensie.

Pentru că tot avea fiecare câte ceva prin plasă, pâine, salam, măsline, brânză, şi câte ceva de povestit, ţuicile merseră pe bandă, făcându-i să piardă noţiunea timpului.

Către miezul nopţii se mutară alături, la fostul coleg al lui nea Matei. Acesta avea o casă chiar în spatele crâşmei, la depărtare de două străzi.

Nu se ştie ce sărbătorea ciocănarul şi de ce îi invitase; lucrul principal era că avea vin negru, foarte tare, şi o pastramă nemaipomenită. Băură bine şi mâncară, până când

începură să se trezească bând, apoi, după miezul nopții, începură să adoarmă pe rând. Nu era rost de dus acasă; începuse o ninsoare năpraznică.

Unul câte unul, la prima geană de lumină, începură să se trezească. Câțiva se spălau la fântână, nea Costică își căuta plasa, iar nevasta gazdei îi înjura și îi blestema, mama lor de boșorogi împuțiți, bețivi și fără căpătâi.

Soțul îi cârpi femeii două perechi de palme și îi aminti lui nea Costică faptul că a consumat măslinele și brânza, aruncând plasa. Ceilalți goleau ce mai era prin pahare, râzând fără rost, iar nea Matei scosese o sticlă cu vin, ascunsă din timp după un dulap; nu se putea s-o lase acolo.

Frigul se mai muiase, era un aer curat și călduț, dar nu se puteau bucura. Pe Ionel îl aștepta o ceartă cu nevasta, nea Matei căzuse într-o băltoacă și era ud fleașcă, nea Costică se lupta cu sticla de vin și durerea pricinuită la picior de o bucată de fier-beton, ascunsă sub zăpadă, de la blocurile în construcție, iar ultimii doi vecini se bătuseră ca orbii din cine știe ce motiv. Cu toții erau obosiți și nerăbdători să se vadă în pat.

La început crezură că au greșit strada, că mahmureala le joacă feste, dar nu era adevărat; locuiau în singurul bloc-turn din dreapta Pieței Centrale, iar piața era la locul ei. Blocul M17 nu era la locul lui sau, mai bine zis, nu era deloc; dispăruse.

Un cordon de polițiști înconjurase zona, nelăsând pe nimeni să se apropie. O familie venită chiar atunci de la țară făcea gălăgie, susținând că trebuie să fie cineva vinovat de dispariția blocului.

— Nu se poate să se vaporizeze așa! striga capul familiei. Am călătorit toată noaptea, sunt obosit și mi se strică porcu' în portbagaj...

— Ce se întâmplă aici? se băgă și nea Costică în vorbă, deși vedea bine ce se întâmplă.

— Nu se întâmplă nimic, spuse un polițist. A dispărut blocul și am fost trimiși să păzim zona până se termină cercetările. Poate mai dispar și altele...

— Cum se poate?!

— Așa. Pur și simplu.

— E semn divin! strigă o isterică. E semn de Crăciun. Aici locuiau numai păcătoși. De ce n-a dispărut M18?!

— Să te miri tu!

Trăgându-se mai aproape de polițiști, femeia scăpă cu greu să nu ia câteva palme de la Ionel.

— Am băut cam mult și visez urât, spuse nea Matei. E cazul să ne trezim.

— Ar fi bine să fie în somn, spuse șeful polițiștilor, dar e cruda realitate. Vom da de dracu'; vor apărea ziariștii și de data asta s-ar putea să nu mai reziste nici guvernul... Din păcate, nu putem ocoli un lucru evident: cineva a furat blocul...

— Ce, voi n-ați furat Revoluția?! strigă nea Matei.

— Dacă nu mi-ar fi milă de bătrânețile dumitale, nu știu ce ți-aș face, se enervă polițistul.

— Ce ne-ai face?! sări și Ionel. Mai mult decât să ne omorâți pe toți, n-aveți ce face. Acum, ne-ați furat și blocul...

Discuția fu întreruptă de venirea comisiei însărcinate să se ocupe de acest caz, apoi fu reluată.

Pentru locuitorii blocului era enervant că nimeni nu își asuma nicio răspundere.

Începuse să ningă din nou și să se facă frig.

Se scurseseră câteva ore de discuții inutile, iar cei care nu aveau nicio legătură cu blocul M17, pătrunși de frig, începuseră să plece. Ninsoarea încetă și se lăsă ceața, amestecându-se cu întunericul cenușiu al înserării.

Comisia se retrăsese în barul de peste drum, să redacteze un proces verbal de constatare. Ionel, nea Costică, nea Matei și alți câțiva vecini, rămași pe afară, stăteau pe loc. S-ar fi dus și ei în bar, dar nu le ardea; erau îngrijorați de soarta rudelor rămase acasă și dispărute odată cu blocul.

Înghețați și înfometați, polițiștii fură retrași într-un târziu. Mai rămaseră doi ofițeri, să vadă ce zice comisia.

Comisia nu mai zicea, însă, nimic. Membrii ei, morți de beți, ieșiră din bar, căutând să le explice oamenilor că nu e nimic de făcut. Cu forțele oculte nu te pui.

— Vedem și noi că nu e nimic de făcut, dar noi unde ne ducem? întrebă nea Costică, fără rost, clănțănind din dinți de frig.

Nimeni nu mai era atent la ei. Șeful comisiei dădu unuia dintre polițiști un exemplar din procesul verbal și promise că vor veni în dimineața zilei următoare.

Puțin mahmur, al doilea polițist se salută cu primul și o luă direct peste zona interzisă, prin zăpadă, atras de ideea unei cafele fierbinți, la barul de la parterul Institutului de Cercetări Tehnologice. Călcă pe o cărămidă, sărind peste o băltoacă, și se împiedică de blocul M17, doborându-l. Micșorat până la mărimea unei jucării, acesta era ascuns

sub plapuma de zăpadă. Treziți din somn, locatarii blocului crezură că e cutremur. Mulți muriră striviți de dărâmături, de lucrurile din casă sau căzând pe fereastră. Cei scăpați cu viață, în mod miraculos, se uitau în sus, speriați; un cer atât de întunecos, de rece şi de material, nu mai văzuseră.

Cerul de zăpadă se apropia cu viteză de ei, împins de talpa ghetei lui Ionel. Acesta, împreună cu ceilalți, se hotărâse să-l urmeze pe polițist la o cafea fierbinte.

Cu picioarele înghețate, călcau totul în drum.

Scăpați de urgie, câțiva locuitori minusculi ai blocului ieşiseră cu lanterne şi hârlețe, încercând să perforeze plapuma groasă de zăpadă, cerul rece şi pufos căzut peste ei.

— Îmi pare rău că nu am cumpărat o clădire de la basarabean, spuse Ionel, îngrijorat de modul în care se micşorase.

— Ce să faci cu ea? întrebă nea Costică. Acum cinci minute ai fi putut duce o machetă din aia sub braț, dar acum?!

Le trebui aproape întreaga noapte să ajungă, prin întinderea de zăpadă, la uşa barului.

Cu toate că era „non-stop", barul fusese închis. Fiind zile de sărbătoare, clienții plecaseră pe la casele lor.

Noile dimensiuni ale locuitorilor blocului M17 îi ajutară să găsească o gaură, să intre în bar şi să se adăpostească sub un calorifer.

Încălziți şi cu hainele uscate, începură să comenteze faptul că lumea se săturase de comisii. La rândul lor, membrii comisiilor nu erau deloc plăcut impresionați de insultele populației, cuprinsă de lehamite. Era evident că,

a doua zi, fiind Crăciunul, nu se vor întruni şi nici polițiştii nu se vor da de ceasul morții cu cercetările. Ce să cerceteze? Ceva ce nu mai era?

Erau siguri de un singur lucru: faptul că nu aveau altceva de făcut decât să rămână acolo, în bar, până la începutul anului viitor. Ştiau că în țara noastră nu se întâmplă minuni.

Se urcară pe o masă, goliră restul de băutură dintr-un pahar uitat, apoi începură să furnice după mâncare.

Ionel doborî o sticlă şi îi scobi dopul de plută cu un cuțit, ținându-l ca pe o lance. Ceilalți se cuibăriră sub calorifer, adormind tun, cu speranța că totul nu e decât un vis urât, iar a doua zi se vor trezi la dimensiuni normale, într-o lume normală, cu mintea limpede, şi totul va fi ca înainte, cu toate că înainte nu era mai bine.

OMUL, PRIETENUL CÂINELUI

George coborî numărând pentru a nu ştiu câta oară cele patruzeci de trepte ale scării. Era un exerciţiu pe care îl făcea ori de câte ori voia să fie stăpân pe sine, să vorbească frumos, să fie reverenţios sau să zâmbească misterios domnişoarelor solitare care s-ar fi nimerit să-l privească întâmplător sau ca din întâmplare. Îşi aprinse o ţigară fină şi privi, mimând indiferenţa, către vecinii ieşiţi să-şi spele maşinile sau să bată covoarele. Cu toate că fuma foarte rar, trase în plămâni fumul usturător, căutând să se interiorizeze.

„Cred că asta e poza pe care o fac în fiecare zi, îşi spuse. Intelectual, blazat, cu perciuni şi mustaţă ca în serialele englezeşti..."

Autobuzul nu mai venea. Uită înadins ţigara în colţul gurii şi scoase portofelul, prefăcându-se că verifică dacă nu a uitat abonamentul acasă. În realitate, nu voia decât să verifice dacă banii sunt acolo, la locul lor. Asta îi dădea siguranţă de sine.

„Dragostea e o afacere fermecătoare, gândi. Am toţi banii aici. Oricine ştie că femeile trebuie vrăjite cu gustări, băuturi fine, ţigări scumpe, în sfârşit, tot tacâmul... Dacă se întâmplă ca frumoasa mea colegă de serviciu să nu vină

la întâlnire, mai bine. Dau un telefon şi mă duc la cineva, indiferent cine, să beau un coniac şi să pun de o bârfă. La început, coniacul trebuie refuzat, apoi îți pui gânditor degetele la tâmplă... În ce film am văzut eu chestia asta cu degetele?... În sfârşit! Gazda insistă să bei; înțelege prea bine că „oh"-ul vine de la o problemă sentimentală... Şi aşa mă întâlnesc mâine cu ea. Timp de o săptămână, pun masca de bărbat jignit şi furios, prefăcându-mă conştiincios în muncă... Hm!... Şi autobuzele astea care vin atât de rar..."

Îşi aprinse o a doua țigară, apoi înclină din cap spre o vecină. Aceasta făcu ochii mari şi se depărtă câțiva paşi.

„Ce o fi având?! se întrebă George. Stăm doar uşă-n-uşă. Ea are interesul să se folosească de aspiratorul şi de fierul meu de călcat rufe, nu eu. De azi, sistez orice împrumut; m-au cam luat de prost."

Privi ceasul şi îşi îndreptă privirea, nerăbdător, în lungul străzii, în direcția din care trebuia să vină autobuzul. Privi încă o dată spre vecină, apoi ochii îi căzură pe o tânără încălțată în pantofi cu tocuri foarte înalte.

— Ce câine frumos! spuse ea unui bătrân de alături.

— Nu e de rasă, spuse bătrânul. Se vede de la o poştă... Are zgardă. O fi al cuiva...

— Ăsta e cartier de blocuri, se băgă în vorbă nevasta moşului. Cine e prostul care să țină la apartament un câine de pripas? Nu vedeți ce murdar e?

George văzu că tânăra îl priveşte cu interes şi îşi spuse că e cazul să zâmbească. Era mai frumoasă decât Stela şi se gândi că e posibil să se prindă.

— Ce ochi sticloşi are, parcă plânge, spuse tânăra.

— O fi turbat, îşi dădu cu părerea o femeie grasă din spatele bătrânilor.

„Ce tâmpită, gândi George, privind spre tânăra cu tocuri înalte. Eu o fixez cu privirea, iar ea discută tâmpenii."

Se uită împrejur, să vadă despre ce câine era vorba, dar nu zări niciunul. Cu toții se uitau spre el. Îşi făcu un control sumar al ținutei, îşi privi pantofii şi mânecile hainei, apoi îşi controlă cravata; totul era în perfectă ordine. Şi totuşi, la el priveau. Zâmbi stânjenit, apoi întoarse capul.

„Ce dracu' or vedea la mine?! Aşa îmi trebuie dacă nu îmi văd de ale mele. E bine să-i laşi pe toți să se scalde în apele lor şi să-ți pironeşti privirea în vârful nasului propriu. Mai bine s-ar uita la tânărul cu blugii peticiți şi cămaşa vopsită multicolor..."

— Vine autobuzul! strigă femeia grasă către un bărbat care discuta ceva cu un altul. Mai lasă taifasul!

Autobuzul frână, uşile se deschiseră şi lumea se repezi spre cele trei uşi, îmbulzindu-se.

George stătu câteva clipe în loc, apoi se hotărî să-şi pună coatele în funcțiune.

„Dacă nu-l iau pe ăsta, s-a dus întâlnirea mea", îşi spuse.

Soțul femeii grase îşi salută prietenul şi se apropie în fugă, prinzându-l pe George de guler. Îl doborî la pământ şi îi înfipse un picior în stomac.

— Marş, javră! Vrei să te sui şi tu? râse el şi se agață de bara autobuzului care se depărta, vârându-se în ciorchinele de oameni.

George rămase perplex pe trotuar.

„Idiotul dracului!", scrâşni din măsele cu o furie oarbă, ținându-se de abdomen cu amândouă mâinile şi încercând să-şi înăbuşe senzația de greață.

— Bietul câine, spuse cineva.

Bătrânii, fata aşezată pe tocuri înalte şi alți câțiva erau tot acolo. Aşteptau, probabil, autobuzul spre gară sau un altul, mai puțin aglomerat, spre centru.

George le aruncă o privire urâtă.

— Despre ce câine vorbeşti, domne?! se răsti el.

— E turbat! țipă bătrâna, retrăgându-se în spatele bărbatului ei.

— Cine e turbat? întrebă George, apropiindu-se.

— Feriți! strigă tânăra.

Bătrânul îl pocni cu bastonul noduros peste ureche, făcându-l să se clatine.

„Ce-o mai fi şi asta?! îi fulgeră lui George prin cap. Visez? Dacă visez, e cazul să mă trezesc imediat... Numai când beau am coşmaruri; aseară n-am băut nimic..."

— Bine i-ați făcut, spuse tânăra. Cine îi lasă să umble aşa, brambura, pe străzi?...

— Şi sunt purtători de microbi, interveni un bărbat slab, cu un trenci cafeniu. Eu i-aş stârpi şi pe cei ținuți de bibelou prin apartamente...

— I-ai spart capul. Bravo, Costică! spuse bătrâna, mândră de bărbatu-său.

Moşul ridică iarăşi bastonul, gata să se apere. George întinse, involuntar, o mână spre ei. Voia să întrebe ce au cu el, dar îşi dădu seama de ridicolul situației. O nouă lo-

vitură, de astă dată în umăr, îi alungă gândurile şi îl făcu să simtă o durere ascuțită în braț.

În fața scării blocului apăruse un tip scund şi roşu la față, cu o puşcă de vânătoare în mâini.

— La o parte! strigă, ochindu-l pe George.

Bărbatul cu trenci cafeniu azvârli o piatră, apoi se auzi şi detunătura puştii.

— Nu l-ai nimerit, spuse bătrâna.

— În schimb, l-am lovit eu, spuse omul îmbrăcat în trenci.

Ascuns după un stâlp, George îşi şterse cu batista sângele ce îi şiroia pe față.

Grăsanul ochi din nou şi trase, reuşind să spargă lampa cu neon din vârful unui stâlp.

— La naiba! blestemă el... Şi sunt vânător de douăzeci de ani...

— Nu s-ar spune, interveni bătrânul, neînțelegând... Păreți mult mai în vârstă.

Văzând că vânătorul îşi încarcă din nou puşca, George îşi adună forțele şi alergă spre colțul celui mai apropiat bloc, mulțumind cerului că are măcar picioarele întregi.

Unul dintre cei care îşi reparau maşinile în parcare îi tăie calea şi aruncă levierul, lovindu-l peste gamba stângă. Se dezechilibră pentru o clipă, dar ieşi la timp din raza de acțiune a armei. Glonțul muşcă din tencuială, făcându-l pe grăsan să înjure, iar pe ceilalți să dea dezaprobator din mână.

George continuă să fugă mai mult de doi kilometri, cu toate că nu-l mai urmărea nimeni. Se opri într-un părcu-

leț, dincolo de fabrica de electromotoare, şi se aşează pe o bancă, să-şi tragă sufletul. Aprinse o țigară şi îşi cercetă rănile.

„Ce nebunie! îşi spuse. Ce boală o mai fi şi asta?... Parcă erau înțeleşi cu toții. Dacă nu aş şti că m-am sculat de dimineață, că m-am dus la serviciu şi am lucrat, că i-am făcut curte Stelei, aş zice că visez. Imposibil! E o glumă proastă... Şi ce zi minunată se anunța..."

Încercă să râdă, dar o durere ascuțită îi fulgeră creierul.

Alungă un câine care se apropiase şi îi mirosea sângele proaspăt de pe manşeta pantalonilor, apoi se uită la ceas. Mai avea un sfert de oră până la întâlnirea cu Stela.

„Dacă o iau pe jos, e posibil să găsesc un taxi", îşi spuse fără rost.

Stăpânul câinelui alungat fluieră şi se apropie de George, bătându-l cu palma pe creştetul capului.

— Ce câine frumos!... Cam pricăjit, dar dacă te spăl puțin, scot eu ceva din tine.

— Ce-ai, nene, eşti beat? îl întrebă. Vezi-ți de treaba dumitale! Ia-ți javra şi circulă!

— Nu e frumos să mârâi la mine. Cuțu, cuțu! Ia uite la el, are o labă ruptă. Săracul!

Îl mângâie, îl trase de urechi şi îl frecă pe spate.

— Stai, nene, dracului frumos! Eşti nebun?! se înfurie George. Parcă sunteți înțeleşi cu toții să-mi jucați o farsă de prost gust.

Omul se trase înapoi, speriat, apucând la întâmplare un ciot de pe jos.

— A dracului corcitură!... Eşti turbat, spuse şi îşi fluieră câinele, depărtându-se pe alee, cu gândul să ceară ajutoare.

Îl văzu întorcându-se, după un timp, însoțit de doi polițiști. Unul scosese pistolul, gata de tragere.

„Nu-i de glumit", se gândi George, ascunzându-se printre tufişurile dese.

După ce priviră lung banca ce le-o arăta omul cu câinele şi ascultară toată povestea, polițiștii se depărtară.

„Ce noroc pe mine; dacă mă mirosea javra ăstuia, era de rău", îşi spuse, ieşind într-o străduță pustie.

Rătăci un timp în căutarea unei cabine telefonice, încercând să-şi adune gândurile şi să găsească un sens celor întâmplate. Ajunse la concluzia că totul nu e decât o nălucire şi că mintea lui a luat-o razna. Într-un fel, era mulțumit; dacă ieşea la pensie pe caz de boală, putea să stea toată ziua în pat şi să citească sau să umble toată ziua cu femei uşoare.

Încercă să vorbească unor prieteni care locuiau prin apropiere, dar nu era niciunul acasă. Sună un fost coleg de şcoală generală, întâmplător psihiatru, care îi dăduse numărul de telefon cu doi ani în urmă, când se întâlniseră într-o stațiune de munte.

„Ăsta îmi trebuie, gândi. Psihiatru e, în apropiere stă... Poate îmi spune ce am".

Deoarece întunericul serii începuse să amestece contururile, găsi cu greu blocul indicat şi urcă patru etaje. Sună de două ori scurt şi o dată lung, cum i se spusese, iar uşa se deschise. Fu primit de jovialul fost coleg de şcoală cu

strângeri călduroase de mâini, cafele şi cocteiluri sofisticate. Depănară amintiri mărunte şi înghiţiră câteva tartine, iar coniacul fin îl făcu pe George să-şi recapete aplombul.

— Dar unde ți-e nevasta? întrebă, ca să reia conversația. Mi-ai prezentat-o în stațiune.

— A, Maria?! E plecată la o prietenă. Ştii cum sunt femeile: prăjituri, rețete, cismulițe, broderii şi alte chestii din astea.

George nu ştia; nu fusese niciodată căsătorit, fiind prea independent ca să facă asta. Mulțumi hazardului că erau singuri şi puteau să pălăvrăgească în voie. Se simțea bine; îşi întinse piciorul rănit şi îşi pipăi rana de deasupra ochiului, tamponându-se cu vata înmuiată în dezinfectant.

— Ei, dă-i drumul! îl îndemnă colegul, aprinzându-şi o țigară. Ziceai că îmi povesteşti cum ai ajuns în halul ăsta... Arăți bătut măr.

— Întocmai, spuse George, sorbindu-şi coniacul şi căutând o poziție cât mai comodă în fotoliu. Nu numai că am fost bătut, dar era cât pe ce să fiu împuşcat.

Aşează paharul la loc pe tavă şi închise ochii pentru a-şi aminti fiecare detaliu. Psihiatrul îl asculta cu atenție, întrerupându-l din când în când pentru a pune câte o întrebare. George îşi dădu seama că nu face asta din pură curiozitate, ci mai mult din cauza rutinei profesionale, şi hotărî să nu se enerveze.

„Nici n-aş putea, gândi. El e gazda şi m-a tratat cu o amabilitate ieşită din comun. Nu pot să-l jignesc".

Trecu mai repede peste episodul cu omul din parc şi începu să povestească despre modul cum voise să cumpere o înghețată, iar vânzătoarea îi aruncase în față cornetul plin, râzând şi cântând „cuțu, cuțu, na Grivei, înghețată dacă vrei!"...

— E vorba despre chioşcul din estul părculețului de pe strada Hermes?

— Da.

— Fata e complet oarbă. Pune exact câtă înghețată trebuie şi recunoaşte, prin pipăire, monezile de o mie. Are şi o mare acuitate olfactivă.

— O fi simțit miros de câine, râse George.

— La asta m-am gândit şi eu.

— Dacă şi o oarbă mă tratează ca pe un câine, sunt într-o situație disperată.

— Există posibilitatea să fi prins miros de la câinele omului din parc...

— Bine, bine, dar ceilalți?! Ei tot orbi sunt?

— Nu mai ştiu, căzu colegul pe gânduri. Eşti un caz greu, care nici nu intră în domeniul meu de activitate. E vorba, mai mult, despre o psihoză generală. Nu-ți pot pune niciun diagnostic.

— Şi eu ce fac? întrebă George, simțind că îl părăseşte şi ultimul dram de speranță. Dacă eram bolnav, mai aveam o şansă să mă tratez. Puteam să ies la pensie...

— Poate e, totuşi, o boală... O boală necunoscută.

— Incredibil. Tu mă vezi om, cu toate că, drept să-ți spun, când am sunat la uşa ta, am fost convins 80% că o să mă vezi tot ca pe un câine.

— De unde ştii că te văd om?! se enervă psihiatrul, răsturnând, din greşeală, o ceaşcă.

— Cum adică?! deveni George atent, simțind de-a lungul şirei spinării, preț de câteva secunde, senzația urmăritului, senzație pe care se amăgise s-o creadă uitată.

Medicul îl privea încordat:

— Nu ştiu. Stau şi mă întreb cum de atâția oameni au putut face o confuzie atât de gravă...

— Confuzie? râse George... În sinea ta îți spui probabil că nu e posibil ca atâta lume să înnebunească brusc şi simultan.

Îi înfipse mâna în gulerul hainei, zgâlțâindu-l puternic.

— Spune, tu cum mă vezi?! şuieră printre dinți.

Colegul se smuci şi se trase înapoi, speriat. Privi către uşă, apoi către telefon, sperând să se întâmple ceva pentru a câştiga timp.

George îi prinse privirea şi făcu un gest de lehamite:

— Fii liniştit! Nu mă apropii de tine. Înțeleg totul... Spune-mi, cum arăt?

— Ceva între un câine uriaş şi un om. Mandibula a început să ți se alungească, începe se arate ca un bot. Fruntea s-a umplut de păr şi s-a teşit... Hainele stau pe tine ca rufele pe sfoară...

George îşi pipăi instinctiv fața. Totul i se părea în perfectă ordine.

— Poate dacă nu-ți povesteam, mă vedeai şi acum om.

— Poate, dar nu ştiu cum va reacționa Maria. E timpul să vină, e destul de târziu. Se va speria de moarte să vadă

un câine într-unul din fotoliile sufrageriei. Arăți din ce în ce mai rău; eşti din ce în ce mai mic şi mai jegos.

— Ce ai de gând?

— Nu înțeleg. Mai spune o dată! Cuvintele seamănă tot mai mult a hămăituri.

— Nu am de gând să-ți fac necazuri. Poate e mai bine să plec.

— Nu înțeleg ce spui, dar cred că e mai bine să pleci.

— Asta spuneam şi eu, cu alte cuvinte, râse George, ridicându-se.

Făcu, reflex, gestul de a se duce să-i strângă mâna, apoi se retrase. Colegul îi văzu caninii murdari şi crezu că se repede la el.

„Are toate simptoamele unui câine turbat, gândi medicul. E un pericol pentru toată lumea. Şi de când îmi doresc un asemenea caz... Am citit despre mai multe cazuri asemănătoare, dar sunt greu abordabile. Neplăcut caz, dacă se poate numi caz şi nu vis urât".

Se înfioră la gândul că, în urmă cu numai două ore, se afla față în față cu George, prietenul şi colegul său. Iar acum? Acum stătea şi privea neputincios un câine urât, care îl privea cu ochi umezi şi inteligenți, lătrând din când în când a moarte. Se gândi la vecinii săi, care se enervau la cel mai mic zgomot, dar acum nu se îndura nimeni să bată în zid sau să vină la uşă, să-l scoată din situația penibilă în care se afla.

„Să-i ia dracu'!", îşi spuse, retrăgându-se către uşa balconului, unde ştia că are o zgardă de la foxul vândut cu patru ani în urmă.

George ghici ce voia să facă şi, dintr-un salt, traversă camera. Ieşi pe hol, dar nu se putu abține să mai privească un moment mutra stupefiată a colegului. Părăsi apartamentul şi, deoarece nu ajungea la butoanele liftului, coborî prima scară, făcând salturi mari. Fu cât pe-aci să o doboare pe Maria, care urca ținând o plasă voluminoasă într-o mână şi patru pachete mari sub braț. După ce sperie alți trei locatari, pe scările întunecoase, şi o femeie care trăgea cu urechea la cearta vecinilor, ieşi din bloc.

Se cufundă în întunericul serii de vară, luând-o prudent prin parcuri, scuaruri şi alei pustii, către casă.

— De unde a ieşit javra aia? întrebă Maria, văzându-l pe medic pironit în mijlocul camerei, palid, cu zgarda în mână.

— De aici, răspunse el, ridicând vinovat din umeri.

Femeia aruncă pachetele pe covor şi îşi frecă brațele amorțite de efort.

— Ți-am spus de o mie de ori că nu-mi plac pisicile şi câinii. Nu poți păstra curățenia... Dar ce ai? De ce eşti abătut?

— A, nimic. Am avut un caz tâmpit. Sunt obosit. Azi, am avut mult de lucru...

Făcu un gest de parcă ar fi vrut să se apere de o nălucă şi, în acelaşi timp, s-o alunge. Cu mişcări încete, îşi turnă un pahar de coniac şi îl bău pe nerăsuflate, căzând în fotoliu ca o păpuşă din cârpe.

Neobişnuit cu băutura, închise ochii şi adormi aproape instantaneu. Paharul pântecos se rostogoli pe covor, spărgându-se, cu sunet cristalin, de piciorul mesei.

Înțepenită în mijlocul camerei, rămasă cu gura căscată, Maria nu ştia ce să creadă.

ILUZIA

Inna puse croşeta şi ghemele în coş, apoi îşi întinse picioarele, dezmorţindu-le pe rând. Îşi frecă ochii obosiţi îşi puse la loc ochelarii, împingându-i spre baza nasului.

„Trebuie să consult un oftalmolog; miopia mea avansează", îşi spuse, desprinzându-şi privirea de la grupul de copii care formaseră un cerc şi aruncau o minge de la unul la altul, după reguli ştiute doar de ei.

Îşi roti privirea peste alei, garduri vii şi tufe de tuia. Căută să pătrundă cu ochii dincolo de zidul verde de arbori milenari, aflat în spate, apoi se întoarse, uitându-se din nou în jos, pe aleea principală, apropiindu-se de grupul copiilor:

— Nu ştiţi unde s-a ascuns Ara?

— Care Ara?! întrebă un băieţel, întorcându-se cu mingea scăpată în flori.

— Tu ai venit, probabil, mai târziu, spuse Inna.

— Nu am venit deloc mai târziu, spuse băiatul. Am venit înaintea dumneavoastră...

Inna îşi aminti că primul copil cu care intrase Ara în contact fusese o fetiţă cu părul roşu şi creţ:

— Tu, fetiţo, nu ai văzut unde s-a dus Ara?

— Cine este Ara?! se miră aceasta.

— Fiica mea. O fetiță brunetă, cu părul lung, lins, îmbrăcată cu o rochiță roşie.

— Dar dumneavoastră ați venit singură şi nu a fost nicio fetiță brunetă printre noi..., spuse un băiețel.

— Cum?! A fost până adineauri aici, nu e frumos să mințiți, spuse Inna descumpănită.

Încercă să descoasă şi alți copii din grup, dar parcă se coalizaseră cu toții. Puseseră din nou mingea în joc, nesinchisindu-se de femeia care îi privea cu insistență şi răutate, neliniştită, măsurându-i pe rând, încercând să ghicească unul cu care s-ar fi putut înțelege.

— Opriți-vă o clipă, când vorbeşte un om mai mare cu voi! le strigă Inna, iritată la culme, mai ales de faptul că tocmai ea se putea enerva în aşa hal, încât să nu mai ştie de unde să înceapă căutarea.

Copiii se opriră şi o priviră întrebători. Ea îi privea, de asemenea, întrebându-se dacă ei sunt sub imperiul minciunii şi fanteziei specifice vârstei sau al indiferenței față de tot ce e în jur, specifică populației din care făceau parte. Nu-şi mai formulă răspunsul. Îi chestionă pe cei câțiva adulți care supravegheau grupurile de copii, până la întoarcerea părinților din subteran, dar fără niciun rezultat. Pentru că nu mai erau decât câteva ore până la opacizarea cupolei, cercetă sistematic toate aleile, apoi alertă garda.

O luă spre ieşirea dinspre Cartierul 8, unde se afla locuința lor, ferindu-se, în ultima clipă, din fața unui vehicul telepatic. Faptul că acesta nu se oprise, brusc, în fața unui obstacol ce emitea biocurenți, aşa cum era ea, i se păru cel puțin ciudat, dar nu avea timp să analizeze incidentul.

Sună acasă, dar nu răspunse nimeni. Nici garda, răspândită prin tot parcul, nu găsise ceva.

„Cum o fi dispărut? se întrebă, oprindu-se un minut să-şi potolească bătăile accelerate ale inimii. Parcă mi-a luat cineva mințile. Să-ți dispară copilul în treizeci de secunde de neatenție... Dacă ăştia nu încetează cu cercetările lor spațio-temporale, ne ducem dracului..."

Derulă filmul sacrificiilor făcute pentru a duce sarcina la bun sfârşit, în condițiile unei planete străine, şi se roşi toată amintindu-şi prima consultație la genetician. A vrut cu tot dinadinsul să nască aici, să nu fie nevoită să meargă departe, pe Pământ, închisă într-un recipient de plastic. Ce legătură mai avea ea cu acel Pământ?

Privi disperată în lungul străzii, doar-doar o zări-o. Închise ochii şi se sprijini de zid.

„Era acolo, între ceilalți copii, îşi spuse. Ciudat! Ei nu au venit şi nu au plecat. Sunt aceiaşi. Fetița cea roşcată s-a împrietenit imediat cu Ara..."

Nervoasă, îşi smulse un solz lignificat şi îl aruncă în stradă.

„Nu se poate să fi dispărut. Aici nimeni nu dispare fără urmă. Oraşul are un sistem de autocomandă foarte bine pus la punct, totul e supravegheat cu grijă, catalogat, înregistrat..." se gândi, simțind că îi fuge pământul de sub picioare şi că o podideşte plânsul.

Îşi aminti că un om civilizat nu plânge pe stradă şi că lacrimile sunt prea valoroase pentru a le risipi. Încercă să se calmeze, dar graba, mişcările dezordonate, modul cum ducea coşul şi ziarele mototolite, privind vinovată prin

toate colțurile, gesturile de om hăituit, îi trădau o stare de maximă încordare. Trecătorii priveau succesiunea rapidă de nuanțe, pe care o lua pielea solzoasă a acestei femei, neştiind ce să creadă.

Ajunsă acasă, trânti cu putere poarta grădinii pentru a se mai descărca nervos. Zăbovi în prag, aşteptând binecunoscutul chiot de bucurie al fetiței, dar aşteptarea fu zadarnică.

Privi televizorul deschis şi inima începu din nou să-i bată cu putere. La ei în casă, numai Ara mai era în stare, cu naivitatea vârstei, să creadă minciunile emise de posturile de televiziune sau să înțeleagă fluctuațiile parlamentare.

Cuplă pe telefon şi aşteptă până apăru un gardian pe ecran:

— Am controlat..., spuse acesta fără introduceri, foşnind notițele de pe birou. Dacă nu aveți nicio fetiță în memoria centrală, înseamnă că nu aveți nicio fetiță. Pur şi simplu. Ceva nu e la locul lui cu dumneavoastră, aşa că am mutat cazul la psihiatrie. Cuplați, vă rog, acolo!

Inna privea împietrită ecranul pe care apăruse un clip tâmpit, întrebându-se de ce se lasă minținută în halul ăsta. După ce trecură durerile fulgurante din creier şi fulgerăturile din ochi, cotrobăi cu minuțiozitate cele cinci camere. Ara nu era nicăieri.

Într-unul din dormitoare îi atrase atenția patul spațios, cu picioare cioplite sub formă de labe de tigru. Acestuia i se cuplase o celulă de memorie şi executa un dans lent către mijlocul camerei.

— Cară-te, dracu', din calea mea! se răsti femeia, iar patul se trase, speriat, lângă perete.

„Numai Ara e în stare de astfel de năzbâtii", își spuse Inna, sprijinindu-se de masă, cu degetele crispate pe interfon:

— E cineva acasă?! întrebă gâtuită de plâns.

— Sunt în garaj! veni răspunsul soțului ei.

— Tim, eşti acasă?! strigă femeia străbătând ca o furtună sufrageria şi bucătăria.

— Sigur că sunt acasă, răspunse acesta, privind în sus, de sub maşină. Ai uitat că azi nu lucrez?

— Unde e fata?! îl întrebă, îngenunchind.

— Ce spui?... Cred că e la cumpărături.

— Nu Sana, fetița noastră.

Timothy se ridicase şi îşi ştergea mâinile murdare de ulei. O privea ciudat, iar ea se cuibărise în brațele lui şi plângea.

— Nu mai plânge! Nu trebuie, îi spuse. Dacă vrei, înfiem un copil. Scapi, astfel, de înclinația asta spre himeră. Ți-a spus şi Albert că ai tendința de a transforma ficțiunea, speranța neîntemeiată, dorința neîndeplinită, în realitate. Dacă nu rezişti amăgirii, îi urmăm sfatul şi mergem la un doctor. Aici, unde suntem nevoiți să trăim ca într-o puşcărie, îi avem pe cei mai buni...

Femeia simți o durere puternică în cap şi i se întunecă vederea. Vomită de crezu că îşi dă şi sufletul. Timothy o privea descumpănit.

— Ce-i ăsta, complot?! întrebă ea, liniştindu-se într-un târziu. Un gardian spune că nu o avem pe Ara în memo-

ria centrală. Acum, tu vii şi mă faci mitomană... Poate tu delirezi, din cauza băuturii...

Soțul ei îşi aduse o sticlă de coniac din bucătărie şi îşi turnă în pahar o porție zdravănă.

— E un vis urât, reluă ea. Mă voi trezi din acest coşmar şi totul va fi bine. Vom fi din nou împreună, toți trei... fericiți.

El zâmbi stânjenit.

— Îmi pare rău să-ți spun adevărul, dar nu eşti în vis.

— Eşti sinistru, spuse femeia, intrând în casă.

Căută prin toate dulapurile setul de poze făcut cu un an în urmă, într-o stațiune montană. Îşi aducea aminte perfect; erau mai multe poziții ale lor, părinții, cu fetița şi un urs împăiat.

Găsind pachetul, împrăştie pozele pe podea şi o apucă tremuratul; în poze nu erau decât ei doi, ea şi soțul ei, îmbrățişați, zâmbitori, radiind de fericire. Nu era nici urmă de Ara şi de urs.

Timothy o privea cum rămăsese împietrită în cadrul uşii de la bucătărie, cu un top de fotografii în mâini, continuând să nu înțeleagă. Nu putea pricepe nici discuția dintre Sana şi gardianul care nota ceva, febril, într-un carnețel.

— Nu înțeleg, spuse Inna. A dispărut şi poza de pe etajeră. Chiar tu ai înrămat-o, săptămâna trecută. Îți aminteşti? Eram toți patru acolo...

— Patru?!

— Da. Noi doi, Ara şi un urs împăiat.

— Am să merg cu tine, spuse soțul, încercând să o îmbrățișeze. Totul va fi bine.

Inna îl respinse, lovindu-l cu pachetul de poze:

— Monstrule! Eşti un monstru! Tot timpul te-am suspectat că vrei să-mi iei fetița. De când am venit de pe Pământ, eşti complet schimbat; numai părinții tăi ți-au băgat asta în cap... N-ai pic de personalitate. Ți-am spus de acum doi ani, dacă ți-e dor de planeta natală, pleacă singur! Fetița rămâne cu mine.

Sana, gardianul şi un grup de vecini se apropiaseră de ei. Inna îi privea pe rând, cu ochii goliți de orice expresie:

— Iar voi?! Voi v-ați aliat cu el. Ce v-a dat? Cu ce v-a plătit? Cât de mare poate fi prețul minciunii?

Umbrele nopții se prelingeau, opacizând cupola invizibilă care îi despărțea de restul planetei, în timp ce Timothy citea hârtia întinsă de gardian.

— Se va face bine, domnule Bainez, rupse tăcerea o vecină. Ştim cu toții că se va face bine. Şi eu am, uneori, fel de fel de vedenii.

— O fi, spuse Inna, apucând-o de guler, dar memorie n-ai! Nu am fost azi-dimineață la dumneata, împreună cu fiica mea, să-ți plătesc laptele?!

— Ați fost, nu zic nu, dar singură. E mai bine să renunțați la năluca asta...

— Cum îți permiți să-mi faci fata nălucă?! strigă Inna, ținând-o în continuare de guler.

Pielea i se făcuse roşie ca focul, luminescentă.

Cei trei gardieni sosiți cu ambulanța o imobilizară. Ea îl implora pe Timothy să-i dea afară pe nebuni, zbătându-se,

cu dinții încleștați până la convulsie. Gemu, cu fața schimonosită, acoperită de transpirație, dar gemetele ei nu mai erau rugă sau durere, ci înverşunare sălbatică, dorință, ordin. Lovi unul dintre gardieni în ochiul din mijloc, iar când acesta se calmă, o prinse de braț, ducându-i-l la spate şi pocnind-o peste față.

Căzută pe balansoarul de lângă garaj, femeia se gândea că, într-adevăr, trăia într-o lume a ei, construită prin autosugestie sau, poate, trăia o viață paralelă, la nivel psihic, izbucnind într-un plâns sfâşietor.

— Suntem siguri că o să vă faceți bine, doamnă Bainez, o încurajă un vecin. Se va face bine şi nu va fi expediată pe planeta aceea împuțită, se întoarse către ceilalți.

Timothy deschisese gura să-i mulțumească pentru amabilitate, dar observă că se uitau cu toții în altă parte. Cineva cuplase sistemul de iluminare al curții interioare, aducându-i în stare de perplexitate. Din cadrul uşii bucătăriei îi privea o fetiță brunetă, cu părul lung, mătăsos, cu pielea feței deasupra solzilor obrazului, ireal de albă în contrast cu rochia roşie.

— Mămico, mămico! Te-am căutat prin tot parcul...

Sări în brațele Innei, iar femeia strânse în brațe fetița, puternic, privind cu ochii înlăcrimați dincolo de cei prezenți, ca şi cum aceştia ar fi fost transparenți sau nici n-ar fi existat.

Prostiți, cei prezenți priveau mama şi fiica. Jenați, se uitau unul la altul: soțul, menajera, vecina de peste drum, soțul acesteia, sora vecinei, tatăl soțului vecinei, gardienii şi alți gură cască.

DISPARIȚIA

Toți auditorii prelegerilor ținute de profesorul Emil Horst, la Universitate, au dispărut. Au mers la cursuri cât au mers, apoi, într-o secundă neştiută, au uitat drumul de întoarcere.

Au mai urmărit ei şi alte prelegeri, dar punctul de întâlnire al tuturor dispariţiilor era sala în care preda acest straniu profesor de socio-politică. Poliția s-a ocupat de caz ani de-a rândul, dar un lucru era sigur: profesorul nu avea habar de nimic sau nu îl interesa ce se petrece în jurul lui.

„Absurd! şi-au spus, dispariția cuiva e un eveniment social cu nebănuite implicații politice. Nu se poate ca profesorul să nu fie interesat de subiect."

Emil Horst nu poseda ilegal vreo maşină de atomizare şi nici sub catedră nu ascunsese pe cineva. Despre vreun fel de maşină a timpului, nici vorbă; deşi mai dădea idei colegilor de la alte discipline, era un tip antitehnic.

A fost interogat, spălat, tuns şi frezat, cum se spune, apoi a intrat pe mâna presei şi a unei comisii guvernamentale de anchetă. Bietul om era curat.

Colocviile nu i s-au interzis, iar rudele celor dispăruți au rămas să plângă în continuare, să trimită memorii

Curții Supreme de Justiție și Parlamentului sau să-și imagineze că profesorul ar fi capul acestei răutăți.

Necazul și mai mare era că, printre cei dispăruți, era și Marisa, o fată blondă și grăsuță, prietena lui Mac Hermann. Mac o înșela cu Lola, motiv pentru care ea era hotărâtă să se sinucidă. De ce să se arunce de pe vreun pod sau să se spânzure de vreo bârnă? Mai bine se ducea la cursul de socio-politică al profesorului Emil Horst, de unde, se spunea, dispăruseră și dispăreau oameni. Poate avea șansa să treacă într-o lume paralelă, mai bună, să scape de lumea idioată în care trăiau și de monstrul acela de Mac, pe care-l iubise fără măsură. Poate în altă lume avea să cunoască un băiat bun, din altă rasă, dar cu bun simț și credincios ca un câine. Acesta era visul oricărei fete sensibile, îndopată cu romane de dragoste.

De unde să știe ea că, totuși, Mac o iubea foarte mult? Nici el nu înțelegea prin ce era atras de această proastă blondă, spălăcită, cu ochii nici albaștri, nici verzi.

Cam la astfel de lucruri se gândea Mac Hermann în noaptea senină de vară, în timp ce privea, prin fereastra deschisă, adâncul cerului de noapte, punctat cu stele. Își spunea că e o datorie de onoare să-și caute prietena. În plus, era curios în ce consta misteriosul curs de socio-politică al domnului Horst. Existau zvonuri că acesta spunea niște chestii de tot hazul, lucruri care, odată puse în practică, ar fi putut spulbera orice fel de putere, oricât ar fi fost ea de împâslită. Ar fi putut, spunea profesorul în glumă, să distrugă chiar și o dictatură a surâsului.

Ideea potrivit căreia oamenii dispăreau în momentul îndoctrinării totale, devenind posibili opozanți, era pură utopie.

Cei care nu aveau răbdare să stea în opoziție, erau rugați să treacă de partea puterii. După cum voiau, unii treceau, alții aşteptau alegerile.

Profesorul nu putea fi acuzat de nimic. Unii cursanți dispăreau după primele ore, alții după câteva zeci de prezențe. Nimic nu era sigur.

Obosit de atâtea gânduri, Mac s-a ridicat din pat şi s-a băgat sub duş. După câteva zeci de minute, şi-a luat un sandviş, ziarul din ziua precedentă şi s-a aruncat într-un fotoliu. A încercat să citească un articol, dar nu se putea concentra. Nu avea stare.

Şi-a revenit spre dimineață, când, după ce s-a spălat pe față şi a băut o cafea amară, a hotărât ce avea de făcut. Pentru că profesorul nu accepta cărți de credit, şi-a luat banii, a închis cu grijă uşa, să nu-i trezească pe cei ai casei, şi s-a îndreptat spre stația de metrou. După patru stații, a urcat la suprafață, apoi cele câteva zeci de trepte ale intrării în Universitate.

A ciocănit uşor într-o fereastră, apoi din ce în ce mai tare, până a reuşit să trezească portarul din somn.

— Cu ce vă pot servi?! a întrebat acesta, blestemând în gând.

— Unde trebuie să plătesc taxa de participare la cursul de socio-politică al profesorului Emil Horst?

— Chiar aici e, s-a înviorat omul şi i-a tăiat chitanță.

A uitat să-i dea restul şi i-a indicat sala A17.

Când Mac a prezentat peticul de hârtie, femeia care croşeta pe scaunul de la uşa înaltă a sălii de curs a pretins şi ea un bacşiş.

Proaspătul cursant credea că incinta va fi mai mult goală, aşa cum erau şi culoarele, dar se înşela; amfiteatrul era plin. Cei mai mulți se înghesuiseră spre catedră, preferând să stea pe scări, pentru a auzi mai bine. Proasta acustică a sălii era motivul pentru care ultimele rânduri de scaune erau goale. Mac a ocupat unul din aceste locuri, spunându-şi că dacă tot a plătit, măcar să stea jos. Pentru că nu putea înțelege mare lucru, a hotărât ca a doua zi să vină devreme, pentru a ocupa un loc în față.

A întrebat tipul de alături dacă profesorul răspunde la interpelări şi a fost atenționat să tacă, deoarece se auzea foarte prost.

Profesorul spunea ceva despre cecurile cu limită de vârstă, explicând faptul că, după un anumit număr de ani, banii nu mai au aceeaşi valoare morală şi socială. Banii folosesc la tinerețe, atunci când prea puțini se pot bucura de ei. Stocând masa monetară, nelăsând tineretul să câştige şi să muncească mai bine, bătrânii îşi fac mai mult rău, explica, dând exemple din diferite țări sau prezentând cifre şi procente de populație, pe categorii de vârstă.

Mac nu reuşea să fie destul de atent. Lacunele din teoria matematicilor îşi făceau efectul de anestezic. Sloganurile de pe pereți i se păreau mult mai interesante. Politica era definită printr-un fragment cules din discursurile unui senator celebru. „Mă bucur că voi m-ați înțeles atât

de bine, când, în realitate, eu nu am vrut să afirm nimic", suna citatul. „Un om care munceşte, e bine să se gândească la asta", era exprimarea socială a ştiinţei predate.

După ce a făcut apel la cursanți, pentru a nu ştiu câta oară, să se evoce istoria patriei în fiecare zi şi să facă asta fără violență, spunând în glumă că acel ce sapă groapa altuia face condiție fizică, nu şi socială, profesorul a anunțat că va termina imediat.

S-a lansat în considerații despre politica momentului, axându-se pe ideea că, dacă țările mari sunt mari puteri, nu e neapărat nevoie ca țările mici să fie mari inteligențe. Teoria, potrivit căreia organele de represiune, poliția şi serviciile ce asigurau securitatea statului, ar trebui să se chinuie şi ele puțin pentru a obține informațiile prin mijloace paşnice, se întindea la nesfârşit.

Mulți căscau discret, îşi ascundeau picoteala în spatele ochelarilor sau desenau cerculeţe şi pătrate, prefăcându-se că iau notițe.

Ultimele bancuri, potrivit cărora: un polițist a intrat într-o bibliotecă, în farmacii se vând medicamente, precum şi povestea unui parlamentar răpit de terorişti, care voia să țină neapărat, chiar şi în aceste condiții, o conferință de presă, reuşiseră să învioreze atmosfera. Parlamentarii nu sunt oameni răi, dar sunt prea mulți şi, cu cât sunt mai mulți, cu atât văd mai puțin truda guvernului susținut de ei de a acumula datorii pentru guvernul ce va urma la conducere, a mai spus profesorul, înainte de a reveni la obiectul cursului.

— În accidentul rutier numit comunism, mai multe milioane de oameni şi-au pierdut viața de pomană, a reluat după ce râsetele au încetat. Istoria veche a Europei, atât de bogată în nuanțe, ne arată că orice amenințare a Vestului la adresa Rusiei a trecut prin România, o țară mică, dar adâncă în resurse naturale. În acea țară, la Piteşti, a fost simulat un accident nuclear, ocazie cu care au murit două milioane de persoane, alese cu grijă. În caz contrar, amenințarea ar fi trecut prin Ucraina, țară cu care şi noi avem nestăpânite relații de prietenie.

A întins o hartă şi a arătat locurile respective. Cursanții se uitau cu indiferență la un continent despre care ştiau doar că e continent.

— În urmă cu treizeci de ani, când KGB-ul m-a recrutat, pe malul acestei mări, numită Marea Neagră, mi-au arătat femei goale şi mi-au spus că e datoria mea să le umplu.

Ultima glumă nu a prins, dar nici nu mai era nevoie; cursul se încheiase. Lui Mac i-a fost cu neputință să ajungă la profesor; cursanții tăbărâseră pe el cu întrebările.

A frecventat prelegerile până la sfârşitul săptămânii, dar nu a reuşit să ajungă în față pentru a afla ceva despre Marisa; nu era destul de obraznic şi iute de picior. La capitolul trăncăneală, fetele erau primele. Cel puțin o duzină erau îndrăgostite până peste cap de domnul Horst; se înroşeau, se bâlbâiau şi le sticleau ochii când li se adresa. Fraze de genul „chiar şi desenată, femeia e un lucru foarte frumos" sau versuri de genul „ascuns în cu-

vinte, nimeni nu se poate ridica la înălțimea iubirii", le dădeau gata.

În a doua săptămână, văzând că nu mai dispare odată, Mac s-a dezumflat şi s-a hotărât să asculte expunerile cu mai multă atenție.

Profesorul nu spunea lucruri noi, dar le spunea altfel. Tânărul student începea să fie de acord că, uneori, imaginația distruge realitatea; îşi nota în caiet toate năzbâtiile care-i intrau în urechi, fără să-şi bată capul, hotărât să le analizeze altădată.

A fost o săptămână a invențiilor absurde, aşa cum sunt toate invențiile până li se dovedeşte utilitatea. Descrierea maşinii de cusut portabilă, pe bază de fotosinteză, a ocupat trei cursuri a câte 4 ore fiecare, iar desenul grădiniței de copii cu comandă-program s-a întins timp de patru cursuri. Grădinița prezenta avantajul că putea fi uşor condusă cu ajutorul unei telecomenzi; se ştia că, sociologic, managementul era lucru' dracu' într-o societate deschisă, iar copilăria formării oricărui popor nu trebuia neapărat să se preteze la ascultarea basmelor guvernului.

Tot o capodoperă a unei societăți deschise era considerată şi Legea privind protecția muncii; prin aceasta, munca era protejată de toți neaveniții, deoarece frontul muncii trebuie apărat chiar şi cu armele.

Drepturile internaționale ale omului ar trebui să cuprindă şi un paragraf care să interzică închiderea WC-urilor aşa devreme, obligând oamenii să se ducă acasă.

Prins în jocul profesorului, Mac şi-a imaginat calul gonflabil, mai ieftin şi avantajos, pentru că nu loveşte cu

picioarele din spate, şi-a imaginat statuia cu scară, avantajoasă deoarece te poți sui când vrei acolo, pe soclu, apoi şi-a notat în caiet că, dacă nu te poți ridica la înălțimea cuiva, atunci poți măcar să-i sondezi profunzimea. Omul-cuşcă, deoarece s-a scumpit fier-betonul, acetilena, oxigenul şi electrozii, era considerat un om de tip nou.

O invenție socio-politică de ultimă oră era pactul politic; acesta, spre deosebire de greva generală de divertisment, poate fi realizat prin împăcarea cu sine. Greva de tip japonez a prins şi în America; auzind aceasta, au început s-o practice şi japonezii.

Nu se dumirea la ce ar fi putut folosi cravata de unică folosință, sarmalele numerotate, ceasul electronic cu limbi de lemn, soneria cu microunde, parfumul magnetic, prezervativele cu gust de mentă, maşina de ascuțit bile sau revista fără conținut, dar îi era clar că umbrela cu mânerul pe stânga e pentru stângaci, că maşina de spălat cu mâna e pentru un consum mic de energie electrică, iar automobilul cu hormoni, rentabil pentru sanguini, nu te mai poate face dependent de combustibilii convenționali.

Când profesorul a prezentat cercelul-clopoțel, afirmând că îl ajută pe om să se afirme şi la Parlament poate înlocui clopoțelul manual al prezidentului, pe Mac l-a pufnit râsul.

Nu şi-a imaginat niciodată că o năzbâtie poate să salveze ziua unui om, atunci când aceasta se anunță a fi destul de mohorâtă neuro-psihic.

— Mai întâi şi mai întâi, o tânără democrație trebuie să descopere cercetarea ştiințifică, a încheiat Emil Horst prelegerea din ziua respectivă.

Mac şi-a notat cugetarea şi a tras concluzia că, deşi aparent erau absurde, cursurile îl ajutau să gândească.

„Incultura din capitalism l-a transformat pe om în filozof, iar cea generată de socialism l-a deghizat în intelectual", era un aforism care îi plăcea foarte mult.

Deşi profesorul şi-a propus să termine cu invenţiile şi inovaţiile ciudate într-o săptămână sau două, colocviile au durat, înainte de a reveni la lucruri foarte serioase, o lună încheiată.

Mac învăța noaptea pentru a nu fi luat prin surprindere, atunci când se puneau întrebări. Începuse să i se pară o glumă faptul că se afla acolo pentru a putea să dispară.

Atunci când a fost ridicat în picioare, a încercat să aducă vorba despre dispariţii şi despre Marisa, dar profesorul nu agrea subiectul; abil, sărea la altă întrebare, numind alt cursant la răspuns.

Enervat că nu mai dispărea odată, că totul se dovedea o farsă, un zvon, şi că nu putea avea o discuţie serioasă cu domnul Horst, Mac a început să reţină numai chestiile de picanterie politică, cum ar fi faptul că trebuie să protejăm biosfera parlamentară, că „a pune mâna pe muncă" e o expresie trivială, că omul se plictiseşte de bine, dar de rău, că unii s-au instalat în casele altora şi tot ei îi dau în judecată pe proprietari, că degeaba se îndreaptă privirile bolnavilor spre cabinetul premierului, că e mare diferenţă între reforma sănătăţii unora şi cea a sănătăţii altora, că degeaba se militează pentru construirea unui trecut sigur, că parlamentarii vor să se realizeze tot ce şi-au promis şi e normal să nu fie de acord, din cauza asta, niciodată, cu

antivorbitorii lor, că e absurd să se afirme ajungerea în Parlament numai a actorilor proşti etc.

„Noi nu vrem să polemizăm, azi, cu nimeni şi, mai ales, cu dumneavoastră", a fost una dintre prostiile debitate de un ales al poporului.

Vii discuții au stârnit şi idei, cum ar fi aceea potrivit căreia, cu o minciună bună, trăieşti o lună, dar nici după aia nu te omoară nimeni sau potrivit căreia cravata nu trebuie să se asorteze cu îmbrăcămintea, ci cu tapiseria fotoliului. Astfel de idei mai destindeau atmosfera sumbră a socio-politicii.

Toate chinurile de a-l contacta pe profesor, pentru o discuție între patru ochi, au fost zadarnice; Emil Horst avea tot timpul inițiativa.

Într-o zi, i-a spus lui Mac să rămână după curs; luat prin surprindere şi nepregătit sufleteşte pentru impact, acestuia i-au cedat nervii şi l-a apucat pe profesor de guler.

— Puțină decență, tinere! a spus acesta, pufnind pe nas şi aranjându-şi haina.

— Ce decență?! De cinci luni de zile caut să vă vorbesc şi mă evitați sistematic.

— E tipic, într-o societate ca a noastră. Eşti bolnav?

— Nu. De ce întrebați?

— Majoritatea celor ce îmi audiază cursul au o boală incurabilă. Ministerul Sănătății alină suferința oamenilor cu tablete de jazz sau ceva de acest gen. Suntem cu toții locuitorii acestui vast complex muzeal numit societate.

— Nu e cazul meu. Mie mi-a dispărut iubita pe aici, pe undeva.

— Am auzit şi eu năzdrăvănia asta, dar, dacă nu ai dispărut până acum, s-ar putea să te coste. Există credința că sala A 17 e ultima frontieră. De altfel, sunteți tot mai mulți; cred că am să măresc tariful. Am ajuns la 40 de ani şi nu am nici casă, nici maşină, nici cont în bancă. Mai nou, voiau să-mi scoată şi cursul; norocul a fost cu voi.

— Mă voi lupta până la ultimul cent, a spus Mac. Trebuie să reuşesc, dar ar fi bine să mă ajutați şi dumneavoastră.

— Nu te pot ajuta cu nimic. Singurul lucru pe care îl pot face e să vă deschid ochii, să vă arăt că înainte nu era mai bine, ci acum e mai rău, să vă arăt că simțul proprietății nu înseamnă trecerea de la prostia „la ea acasă", la prostia „la noi acasă".

— Ştiu, militați împotriva învățământului cooperatist, vreți ca automobilele să circule pe stradă şi teroriştii să tragă focuri de armă doar în semn de „noapte bună".

— Îmi plac oamenii cu umor, dar îl prefer pe al meu... Serios, unde vrei dumneata să dispari?!

— Păi, în lumea aia paralelă, unde dispar toți cei care vă audiază cursul.

— Nu ştiu nimic despre asta. Nu se poate şti de la ce seminarii dispăreți. Pot fi coincidențe. Dacă aş fi convins că eu şi cursurile mele suntem de vină, nu aş mai veni aici.

— Dacă faci aşa ceva, te omor! s-a enervat Mac.

Speriat, profesorul şi-a dus mâinile, involuntar, la reverele hainei.

— Vorbeşti ca un om al puterii. Eşti şi tu în complot, dar, ca şi ei, nu gândeşti. Dacă mă omori, colocviile se în-

trerup. Nu-ți convine. Nici mie nu-mi convine să fiu mort, nici să întrerup prelegerile. Într-o lume modernă, ca aceea la care mă gândesc numai eu, pentru a fi cât de cât egali, oamenii ar trebui să fie întâi egali cu sine. Tot ce fac, îmi asigură o existență decentă şi, apoi, la altceva nici nu mă pricep.

— Ce mă sfătuiți?

— Să fii egal cu dumneata însuți, să audiezi cursurile, să-ți iei diploma şi să te apuci de muncă. Socio-politica e la modă, mai ales în țările subdezvoltate. Eşti băiat deştept; găseşti dumneata ceva. Când un demnitar face pe el, lasă un scaun cald. În Europa, mai mult ca în emisfera asta, sunt mulți conducători; sunt țări de şefi. Când unul nu mai are ce să comande, îşi comandă sieşi, în oglindă. Popoarele din Est au ieşit la încălzire, dar nu au reuşit decât să reînvie tradiții demult apuse în Apus. Produsul național brut s-a depăşit numai în sport. Acolo e locul tău, într-o democrație embrionară...

— Discutăm degeaba.

— Nu discutăm deloc degeaba. Nimeni nu e mai presus de lege; mai prejos, da. Asta se poate aplica şi legilor fizicii, legi ce duc la aceste dispariții misterioase. Din punctul meu de vedere, atunci când nu-ți convine ceva, când intri în contradicție cu societatea, intri în contradicție, în primul rând, ce legile sociale. Pacea socială, ca orice fel de pace, nu se menține evitând tot timpul războiul social. În acest caz, ieşi, puțin câte puțin, din societate, fără a mai intra undeva. E un drum fără întoarcere, către ni-

căieri. Când nu ai unde să fugi, nu ai bani pentru avion sau nu ți se permite să pleci, începi să dispari.

— Eu de ce nu dispar?!

— Nu eşti în contradicție cu societatea.

— Ba sunt şi încă de foarte mult timp, dar mi-a fost frică să fug acolo unde se trăieşte mai bine. M-am învățat cu răul.

— Absurd. Nimeni nu se poate învăța cu răul. Toți fug.

— Într-un fel, am fugit şi eu. În literatură, dar n-am făcut mare brânză; era locul plin de piloşi.

— Eşti un caz. Aici n-ai nicio şansă. Poate nu vrei să pleci?

— Ba vreau, dar încep să mă enerveze aberațiile dumitale. Vreau dă dispar de aici şi să apar acolo unde a plecat Marisa.

— Va fi mai greu pentru tine. Nu urăşti societatea sau pe cineva anume. Nu urăşti nici chiar moartea.

— Nu. Să urăşti mi se pare un lux.

— Nu te enervează nimic?!

— Ba da, mă enervează aşteptarea asta şi faptul că nu ştiu ce aştept. Ce să fac?

— Cred că, în primul rând, trebuie să nu-ți mai faci iluzii. Asta creează dependență, e un drog. Ai văzut ce fac țările dezvoltate cu țările sărace; le aruncă, din când în când, câte un os de ros, apoi le trimit prin fax tot sprijinul lor. Țările sărace au nevoie de sfaturi părinteşti şi de aparatură, pentru a le recepționa. Se cumpără faxuri şi licențe pe satelit, la prețuri ce le depăşesc puterea. Tot aşa procedează şi conducerea noastră cu supuşii; pentru asta, sunt

pentru reintroducerea pedepsei la locul de muncă şi primul pedepsit să fie preşedintele.

— Glumiți.

— Nu glumesc deloc. Zilnic au loc catastrofe umanitare. Ai citit în presă; țările civilizate au paraşutat, undeva, în centrul Europei, 40 de tone de alimente, iar acestea au explodat. Au încurcat încărcăturile.

— A fost un accident.

— Bineînțeles, dar depinde de ce arunci. Totul porneşte de la aruncatul cu vorba. Pornind de la sintagma „avem demagogi buni", se încearcă acreditarea ideii că demagogia ar fi un lucru bun. La proşti, prinde. Degeaba aşteptăm din partea celor ce ne reprezintă să ne reprezinte; ei nu sunt în stare să se reprezinte pe ei înşişi. Lucrul ăsta te face să urăşti.

— Părerile sunt împărțite. Eu o duc destul de bine pentru că mă mulțumesc cu puțin.

— Da, a meditat socio-politicianul. Părerile sunt împărțite. Aici, eu le împart.

— Sunt de acord cu ideile dumneavoastră, dar vreau să dispar.

— E o contradicție. Dumneata eşti tipul de om care iubeşte vinurile şi femeile uşoare, femeile cu fund şi paharele cu picior. Sau invers. Nu eşti hotărât să cauți dragostea. Nu te interesează că serviciile de informații aleargă mai mult să descopere noile prețuri, nici că Europa vrea să fie unită în sine sau cu America. Nu te interesează iugoslavizarea agriculturii, dacă funcția creează organul de par-

tid sau nu, dacă în politica externă s-au înregistrat succese pe plan intern... Nu te interesează socio-politica...

Discuția s-a încheiat la fel de abrupt cum a început, făcând în jurul lui Mac, ca şi în interiorul lui, un gol imens, golul sinucigaşului. Se simțea ca un om ce a crezut mult timp că deține adevărul, pentru a vedea apoi că totul e minciună, ca bogatul învățat cu bogăția lui, pierdută deodată, ca scriitorul ce aşteaptă zece ani să i se publice o carte, carte ce îi este dată înapoi fără explicații.

Profesorul ieşise.

Rămas mască, lui Mac i se derulau în fața ochilor tot felul de fraze cu tentă aforistică, de genul: oamenii cunoscători ai propriilor limite nu sunt tot timpul limitați; la noi, se lucrează cu tehnologie avansată, avansată de japonezi...

A ieşit glonț din sală, fără să răspundă salutului femeii de la uşă, uitându-se urât la portar, hotărât să nu mai calce pe acolo, dar înghesuiala de pe stradă, aşteptatul metroului, o ceartă ce cei de acasă şi câteva păhărele de rom, l-au înmuiat.

S-a apucat să citească ziarul, ocupație ce îl ducea, fără intermediere, la prelegerile lui Horst. A răsfoit cursurile toată noaptea, adormind între hârțoage. Dimineața, capul îi vâjâia de frânturi de fraze, gen: „mai mult se spune ce se face, decât se face ce se spune", „împreună cu alte ministere, Ministerul Sănătății vrea să întinerească populația micşorând media de vârstă", "pentru a nu fi uitate, legile trebuie rescrise", „neputând imita întocmai propriile-i erori, istoria face altele şi mai mari" sau „pentru a fi prost, nu trebuie să fii neapărat frumos".

De durerea de cap şi-a amintit abia în staţia de metrou, unde, din megafoane, se lătra o emisiune de umor al poliţiştilor.

Îl scârbeau formulările tip „Staţi acasă! Venim şi noi săptămâna viitoare", „Noi propunem să fie băgaţi la răcoare şi cei care fură" sau urările de tipul „Şi azi, Ministerul de Interne vă doreşte să nu fiţi prinşi!".

În următoarele zile, profesorul a tratat tema demagogiei, exemplificând cu frânturi din ziare. Ministerul de Externe îi îndemna pe oameni să nu iasă afară din ţară, că e curent şi pot răci, sau afirma că, în trecut, nu am putut şti cât minte Vestul, dar măcar acum ştim cât mintea Estul. Într-un ziar, senatorii îşi exprimau opinia „fie în nume propriu, fie în numele lor". Ministerul Sănătăţii era citat cu două bizarerii: „Se nasc zilnic oameni deştepţi, dar de valoare" şi „Pe cine nu laşi să moară, nu te plăteşte".

Repetând la infinit proverbul potrivit căruia „capul descoperit, sabia nu-l taie", Patriarhia propunea „şi mai multe investiţii de suflet" în conturile ei. În problema homosexualităţii, parlamentarii susţineau că nu e bine să se întoarcă spatele electoratului, miezul problemei trebuind să se afle, totdeauna, la mijloc.

Ministerul Apărării spunea că va aduce generalul la particular, apoi se va ocupa de particular şi gradele inferioare, iar preşedintele, nemulţumit că, atunci când vorbeşte, toată lumea are dreptate şi nu poate avea un dialog sincer, ameninţa că va dialoga singur. Tot el se adresa publicului, spunând că săracii sunt electoratul lui şi va face în aşa fel încât să fie tot mai mulţi, urându-le un An Nou

plin, mai mult în semnificații, indicându-le să nu se mai îmbete cu apă rece, acum, când le-a dat apă caldă.

Ministerul de Finanțe propunea centul-corp, în sensul că averile să nu se mai împartă la săraci, ci cu toții să-şi împartă averile la propria greutate, iar Ministerul Muncii şi Protecției Sociale afirma că oamenii, neavând de niciunele, sunt nevoiți să-şi cumpere, în fiecare zi, aşa ceva. Un gazetar afirma că nu se prinde nimic de parlamentari, aceştia fiind imuni.

La sfârşit, sala era în delir. Hohotele de râs se auzeau până în stradă.

Concluzia mai multor cursuri de acest fel era că politica nu se face aşa, că parlamentarii discreditează mass-media, făcând publicul să nu mai înțeleagă nimic. Afir- mații potrivit cărora se poate pune capăt criminalității omorându-i pe toți sau inepții despre proasta înțelegere a celor deştepți şi buna înțelegere a proştilor nu îşi aveau locul.

„Să întindem o mână sărmanului popor sârb, poate ne dă şi nouă ceva!", era o ironie ce leza demnitatea națională a tuturor, la fel ca şi afirmația potrivit căreia, atunci când şi-a câştigat dreptul de a gândi la orice, poporul nostru nu a înțeles că, de fapt, şi-a câştigat dreptul de a nu se gândi la nimic.

Mac era nervos că nu dispare şi era cuprins de lehamite să-i mai urmărească pe ceilalți. Prelegerile îşi urmau curgerea, săptămâni de-a rândul, fără să se petreacă nimic, nici cu el, nici cu alții.

Au trecut astfel nouă luni încheiate şi se apropia vara. Când Mac a început să obosească şi să se plictisească de

cele mai năstruşnice zbenguieli ale minții, gândindu-se serios să abandoneze cursul ce nu se termina niciodată, s-a întâmplat un lucru surprinzător, printre ceilalți auditori, la sfârşitul unei zile, a zărit-o pe Marisa.

S-a dezmeticit repede, repezindu-se să-şi facă loc cu coatele, prin mulțime, până la ea.

— Marisa, te rog să rămâi! a apucat-o el de mâneca rochiei. Vreau să-ți vorbesc.

Uimită, fata a rămas pe loc până s-a golit sala şi s-a întors spre Mac. Acesta dăduse drumul tiradei, pregătită de atâta vreme, aşteptând ca ea să-l întrerupă cu vreo întrebare sau să-i ceară vreo lămurire.

Nu s-a întâmplat asta. Fata s-a întors cu spatele şi a plecat, dispărând într-un plan paralel, cu câțiva metri înainte de a ajunge la uşă.

Mac a trecut şi el prin acel loc, dar a văzut că nu se întâmplă nimic.

A doua zi, s-a trezit, şi-a făcut programul de dimineață şi a ieşit vesel, luând metroul spre sala de curs.

Nu a ajuns, însă, niciodată acolo. A dispărut, nimerind într-o țară unde tocmai avusese loc o revoluție comandată prin mass-media, organizatorii acesteia negândindu-se nicio clipă la faptul că oamenii lor vor arunca în aer releul televiziunii naționale, tulburând ordinea spațiotemporală prestabilită.

— De unde vii dumneata?! era întrebarea obsedantă cu care îl băteau la cap polițiştii, care îl prinseseră în vila din unui mahăr.

— Din altă lume, dintr-o lume paralelă, nu era chiar răspunsul aşteptat de interogatori.

Translatorul repeta automat cuvintele lui Mac, făcându-i pe ceilalți polițişti să se pună pe râs.

— Nu râdeți! s-a înmuiat colonelul-anchetator. De la graniță până aici, în capitală, nu a fost înregistrat niciunde. Trebuie să vină de undeva. Trebuie să se fi născut undeva, nu?!

Sergentul a tradus cu mare greutate, dar corect.

— Oraşul Eriks, statul Ohio, USA, născut la 16 aprilie 2189, a răspuns Mac.

— Că SUA e o lume paralelă, înțelegem. Că țara noastră a fost, tot timpul, cu 200 de ani în urmă, iar înțelegem. Nu înțelegem, însă, ce cauți aici?! s-a enervat anchetatorul. Să ne lăudăm că am prins un spion nu ține, că n-ai ce dracu' spiona. Teroriştii au fugit şi s-au băgat la ăia, în Vest. Eu unde să te bag pe tine?

— Domnu' comandant, eu cred că ar fi bine să-l băgăm la loc, în arest, a sugerat un subaltern.

Palma peste ochi primită de la colonel l-a făcut pe subordonat să amuțească în poziție de drepți.

Mac îşi muta privirile de la unul la altul şi, neînțelegând limba, îi venea greu să înțeleagă comportamentul aberant.

— Inițial, am căutat o prietenă, a spus el, dar, cum nu cred că o voi mai găsi vreodată, vreau să mă adaptez lumii voastre sud-americane şi să trăiesc aici. Nu am de ales.

Polițiştii râdeau ținându-se cu mâinile de burtă.

— Dumnezeu te-a trimis, a spus colonelul. Nu am mai râs atâta de la Revoluție. Simt că mă îngraş. Nu-mi trebuie

salariu mărit, nu-mi trebuie salam ieftin, nu-mi trebuie nimic. Eşti dulce, domnule! Vino să te pup!

L-a sărutat pe amândoi obrajii, bătându-l frăţeşte pe spate. Izbit de damful ţuicii, Mac ţinea capul într-o parte, privindu-i pe rând, contrariat şi speriat totodată, neînţelegând ce spunea.

Deoarece actele prezentate nu erau valabile, oraşul Eriks neexistând încă, şi pentru că fuseseră abrogate toate legile vechilui regim, nefiind votate altele, lui Mac Hermann i s-au întocmit documente de bun român şi i s-a dat un spaţiu, să poată începe şi omul o activitate comercială, ceva, ţinându-se cont de faptul că americanii trăiesc pentru a munci, iar noi muncim pentru a trăi.

Mac şi-a deschis o galerie de artă şi s-a apucat el însuşi de pictat, ajungând, fără prea mult efort, un pictor celebru.

Nu era greu de observat că, trecând drept artist străin, tablourile i se vindeau foarte bine. Dădea televiziunilor interviuri plătite şi era primit chiar şi de preşedinte. Acesta voia să-şi exerseze engleza şi să-l felicite pe american mai ales pentru parafraza: Cetăţeni, să construim o industrie mare, dar frumoasă, industria aerului curat!

Uşor deformată de urechea şefului de stat, fraza era totuşi adevărată; nu ştia nimeni cât de populat era sau, mă rog, va fi oraşul Eriks şi ce încărcătură semantică aveau cuvintele profesorului Horst, potrivit cărora: e mai uşor să veghezi pentru a nu se întâmpla nimic rău, decât să faci în aşa fel încât să se întâmple ceva bun.

Zâmbetul preşedintelui îi aducea aminte de Marisa; aceasta zâmbea la fel.

Surâsul ei enigmatic începea să-l obsedeze din nou; o visa din ce în ce mai des.

Perfect integrat în altă societate, pictor cu renume, om cu familie, mustăți şi mulți copii, Mac nu putea înțelege umorul proliferat, prin gazete, de acest popor. Nu înțelegea de ce este luat peste picior un conducător atât de simpatic, cu fraze de tipul: „un preşedinte, fie că poate, fie că nu poate să-şi înghită poporul, tot la gastroenterologie ajunge". Nu înțelegea de ce, după o operație de colecist, şeful statului trebuie băgat într-un TAB, să nu se strice, şi de ce trebuia să se afirme chirurgii, când l-au închis, prin a uita în el un glonte, o foarfecă, o pensă, ceva.

Cum vine aia „după operație, preşedintele şi-a reluat alimentația, dar poporul, nu"? se întreba americanul.

Nici de ce se afirma că, orice ai spune şi oricui, toată lumea de aici se simte jignită şi, ca ripostă la armata asta de ziarişti, trebuia să se înființeze mai multe grade de ziarişti în armată, nu înțelegea. Nu înțelegea de ce era nevoie să se înființeze un post de ministru al apărării poporului de el însuşi.

I se părea că tot ce s-a întâmplat cu el, căderea în trecut şi celelalte, nu avea o anvergură cosmică, ci, mai degrabă, comică.

După un timp, nereuşind să răspundă la un număr prea mare de întrebări, a început s-o ia razna; a început să uite că are de predat cursuri de socio-politică la Universitate şi a părăsit confortul pentru a se înscrie într-un serviciu secret, un serviciu ascuns sub numele de „forțele de orientare turistică".

De mare folos îi erau relațiile create la nivelul Puterii şi vastele cunoştințe socio-politice, răspândite chiar de el.

Zvonul că în acest serviciu secret se dispare, îi dădea o stare de beatitudine.

Putea fi văzut plimbându-se prin pădurea Băneasa, cu şevaletul sub braț, căutând să prindă pe pânză un zâmbet obsedant.

LUMEA ZĂBRELELOR DE PUŞCĂRIE

— Chiar aşa se numeşte lumea noastră? întrebă micuţul Karl.

— Da, răspunse tatăl său. Se numeşte „Lumea zăbrelelor de puşcărie".

— Nu ştii de ce?

— Nu ştiu. Aşa s-a pomenit.

— Urâtă lume, spuse copilul.

— Nu poţi aprecia cât de frumoasă sau de urâtă e lumea în care trăieşti. Alta nu există. Nu ai termeni de comparaţie.

— Eu cred că există.

— Ce te face să crezi asta?! se miră tatăl.

— Tot mai multă lume vorbeşte, tot mai insistent, de lumea de dincolo de fantele energetice. Tot mai mulţi îşi exprimă intenţia de a trece în partea cealaltă.

— Să treacă sănătoşi. Ce îi împiedică?

— Frica, spuse Karl. Frica e cea mai terifiantă puşcărie. Eu cred că dincolo de fantele energetice există ceva.

— Ce te face să crezi asta? întrebă tatăl.

— Intuiţia.

— Se ştie că intuiția e foarte dezvoltată la copii, spuse tatăl. Şi eu cred că există ceva dincolo de fantele energetice, dar asta nu mă face să-mi doresc să ajung dincolo.

— De ce n-ai vrea?!

— Nu ştiu. Poate obişnuința cu lumea în care ne-am născut, poate frica de necunoscut. Nu mi-am pus niciodată problema că ar putea exista o lume mai bună ca asta. Nu am termeni de comparație. Dacă intuiția ta de copil te face să crezi că aici e rău şi oriunde altundeva e mai bine, poți să mergi unde vrei; suntem o societate liberă, care încurajează libera inițiativă.

Karl îşi întipări în minte discuția cu tatăl său şi se întoarse la jocurile celorlalți copii, ființe gingaşe, cu aripi şi coadă, din „Lumea zăbrelelor de puşcărie". Nu înainte de a-şi propune ca, dacă nu o va face nimeni până va deveni el adult, să fie primul care trece printr-o fantă energetică, indiferent ce ar fi găsit dincolo.

Când împlini 18 ani, în loc să-şi dorească să obțină carnet de conducere în vreun domeniu de activitate, îşi luă inima în cioc şi se apropie de fantele energetice. Forță cu umărul una dintre ele, încercând să pătrundă dincolo, în necunoscut, exact în momentul în care un deținut din interiorul unei celule se prinse cu ambele mâini de gratiile energetice, înjurând cu furie unul din gardienii aflați în curtea interioară a unei puşcării; nu avea de unde să ştie că, apucând una dintre barele energetice prin care Karl încerca să evadeze din lumea lui, îi fracturase un picior.

Înnebunit de durere, Karl se zbătea în praful curții, sub privirile consternate ale gardienilor.

— A ieşit dintr-o zăbrea, spuse unul.

— De unde ai fi vrut să iasă?! întrebă un altul. Dincolo de gratii e celula. O ființă atât de fină nu avea ce căuta printre puşcăriaşi. Un idiot s-a prins cu mâinile de barele metalice şi i-a fracturat un picior.

— Nu se poate, spuse un al treilea. E incredibil.

— Faptul că e o piticanie de un lat de palmă, cu aripi şi coadă, care bâzâie ceva într-o limbă necunoscută, nu e tot ceva incredibil?

— Suntem nişte miopi. Vedem prea puțin. Mai bine i-ar pune cineva piciorul la loc.

— E prea mic. Dacă, în încercarea de a i-l pune la loc, i-l rupem mai rău?

— Se pricepe cineva?

— Mă pricep eu, spuse un gardian mai tânăr. Am fost felcer.

La intervenția paznicului, Karl simți o durere îngrozitoare, apoi piciorul îi amorți.

Se ridică, privi speriat ființele urâte şi gigantice, apoi se retrase spre gard.

— E electric! tună un gardian.

Gândindu-se că e ceva în neregulă, Karl o coti brusc şi începu să alerge spre partea cealaltă a curții interioare a puşcăriei, trăgând cu greu piciorul fracturat.

Simți că aripile i se desfac, se ridică în aer, pentru prima dată în viață, şi zbură pe deasupra turnului de pază, dincolo de gardurile electrice, peste câmpie, spre pădurea din depărtare, nici el neştiind de ce.

EGAL CU TINE ÎNSUȚI

De 10 ani încoace, am aceeaşi vârstă. Acest lucru e dovedit de scanările moleculare anuale, care ni se fac în cadrul programului guvernamental de menținere a stării de sănătate a populației.

În al doilea an, nu s-a gândit nimeni să compare scanarea din anul în curs cu cea din anul anterior, dar în al treilea an, asemănarea structurii moleculare cu cea precedentă şi, culmea, şi cu aceea de dinaintea ei, a stârnit mirare. Perplexitate chiar. Întâi în cadru strict medical, apoi în cel al presei dedicate sănătății. De aici până la marile publicații şi la televiziunile internaționale, n-a mai fost decât un pas.

Vă imaginați ce înseamnă să primeşti zeci de reporteri în vizită, exact în momentul în care, strângând o sumă de bani, te hotărăşti să dărâmi o debara, să lărgeşti holul apartamentului, să schimbi uşile interioare, să înlocuieşti instalația electrică învechită, să pui gresie pe hol, în baie şi bucătărie, să pui faianță, să înlocuieşti chiuvetele vechi cu unele noi şi cada cu o cabină de duş etc.

Meşteri ca lumea nu se prea găsesc, pentru simplul motiv că au plecat în străinătate, iar tinerii se fac mai mult fotbalişti sau polițişti. Când îi găseşti, să faci în aşa fel încât

să se sincronizeze, în vederea unei lucrări comune, indiferent dacă sunt faianțari, zugravi, electricieni sau instalatori, e aproape imposibil. Şi mai greu e să-i faci să muncească în prezența reporterilor şi realizatorilor de televiziune; au plecat cu toții, cam pe la mijlocul lucrărilor, mulțumindu-se cu avansul.

Întâi mi-a trecut prin cap că, pentru mine, timpul s-a oprit din cauza fricii de a mă urca în avion sau din cauză că m-am urcat într-un avion, pentru prima dată în viață, fiind obligat să fac o călătorie importantă, destul de greu de făcut cu automobilul. M-am gândit că acolo, sus, deasupra norilor, era posibil ca timpul să fie mult mai relativ decât aici, jos, pe sol.

Lumea a preluat ideea pe nemestecate şi s-au găsit nebuni care să se suie în acelaşi tip de avion ca cel cu care călătorisem eu, la aceeaşi firmă şi pe aceeaşi rută, cu retur.

În speranța că anul viitor, la scanarea națională, structura lor moleculară va fi neschimbată, mulți au făcut drumul de aproape 2000 de kilometri, de mai multe zeci de ori, să fie siguri.

M-am gândit şi la faptul că era posibil să fi ajuns să treacă timpul mai încet şi datorită migrației mele de la un partid politic la altul. În politică, se pierde mult timp, până acolo încât începi să ai impresia că acesta stă pe loc. Dacă nu te bagă nimeni în seamă, te muți la alt partid, cu speranța că te pune şi pe tine cineva pe liste, mai în față, într-un loc eligibil. Scenariul se repetă, iar tu te trezeşti deasupra programelor sau ideologiilor, că nu te mişti deloc sau te mişti invers curgerii timpului altora.

Spusă cu voce tare, această idee a creat şi ea o mică furtună în politică. Reluată obsedant de televiziunile de ştiri, afirmația i-a făcut pe politicieni să se plimbe ca muştele fără cap de la o formațiune politică la alta, nu în fugă după funcții, ci după nemurire. Când are bani, ce-i trebuie omului? Îi trebuie timp să-i toace sau să-i înmulțească.

Nici ideea potrivit căreia succesul lungeşte viața nu a fost cuiva de folos. Nici ideea că e bine să te hrăneşti rațional, cu produse ecologice. Nici aşteptarea, cu speranță sau fără un scop. Nici bolile psihice, induse artificial, nici drogurile, nici autoflagelarea. Nici simțul umorului, nici înclinația către dramatic. Nici durerile de cap, nici sensibilitatea la frig. Nici credința, în general, nici credința în astfel de idei, până la paranoia. Nici ideea migrației cosmice, nici ideea existenței găurilor negre, nici ideea utilității vreunei boli incurabile, nimic nu a fost de vreun folos.

Orice ar fi făcut şi la oricâte chinuri şi-ar fi supus gândirea, la scanare fiecare a ieşit cu o formulă moleculară schimbată față de cea anterioară.

Mulți s-au apucat să-mi ia viața la bani mărunți, să-mi cerceteze trecutul, activitatea, convingerile de tot felul, relațiile cu oamenii sau instituțiile statului.

În mod normal, astfel de episoade din viață îți mănâncă zilele. Nu e şi cazul meu, zilele fiindu-mi mâncate de oprirea timpului. Dacă a treia scanare moleculară mi-a adus pe cap presa şi tot felul de agenții guvernamentale, lăsându-mă şi cu apartamentul nerenovat, ce-a de-a patra scanare mi-a adus pe cap întreaga societate; unele scrisori sau telefoane erau de amenințare, altele de încurajare. Ni-

meni nu mai era indiferent în privința mea. Luat de val, am tratat cu umor subiectul, văzând şi obedienţa cu care mă privesc oamenii, de parcă nemurirea nu ar fi tot o însuşire ca oricare alta.

Obositoare, interviurile şi nopţile pierdute pe la televiziuni au continuat. Dacă aş fi trăit într-o ţară normală, ar fi fost posibil să profit de calitatea mea de a nu îmbătrâni, aş fi scos ceva bani din publicitate, aş fi devenit vedetă şi aş fi avut bani să-mi angajez o gardă de corp, poate chiar şi o mică armată. Aşa, nu am avut pe urmele mele decât doi bodyguarzi bătrâni şi graşi, foşti poliţişti, angajaţi de o televiziune mai răsărită, care mă tot sâcâiau cu întrebări şi îşi notau câte ceva, pe ascuns.

Refuzând interviurile şi majoritatea invitaţiilor la televiziuni, m-am mai liniştit, spre sfârşitul anului, dar a venit anul următor, când trebuia să mă prezint pentru cea de-a cincea scanare.

La sugestia unui prieten, care, cel puţin declarativ, nu avea ambiţia de a deveni nemuritor, m-am retras la ţară şi, cum aveam destul timp, m-am apucat de literatură. Primul lucru pe care voiam să-l scriu era un roman inspirat din experienţa mea personală. În literatură, nimic nu e mai simplu decât să te inspiri din tine însuţi.

Nu îmi era prea clară legătura dintre a fi etern şi a crea o operă eternă, dar cu filozofii din astea voiam să mă ocup mai târziu, având tot timpul necesar.

În pustiul în care m-am retras erau şanse infime de a fi găsit, mă gândeam eu. Şi mă gândeam prost. Într-o dimineaţă, m-am trezit luat pe sus, bătut măr şi cu un sac

de cânepă murdară pe cap. Răpitorii m-au împins, cred, într-un elicopter, am zburat ce am zburat, nici eu nu ştiu cât, că nu mai am noțiunea timpului, apoi am fost aruncat într-o maşină de teren, care scârțâia şi păcănea groaznic.

Drumul a fost înfiorător şi s-a sfârşit într-o pădure cu arbori seculari, foarte deasă, unde nu se găsea decât o construcție din tablă, ceva semănând cu un garaj.

Când m-au dus înăuntru, am văzut că era chiar un garaj, cu piese de automobil ruginite, aruncate peste tot, unelte agățate de pereți, cuve de spălare a pieselor, scripeți şi alte dispozitive de ridicare şi mutare a diferitelor angrenaje.

Toate ar fi putut fi bune şi frumoase; până aici, unde teroriştii mascați mi-au pus cătuşe la mâini şi picioare, legându-mă şi suspendându-mă cu cabluri elastice, de oțel, cu fața în jos, de cei patru pereți ai garajului.

Din cei zece ani în care am avut aceeaşi vârstă, cinci i-am petrecut ca prizonier în această celulă din tablă, în mijlocul unei păduri aflate cine ştie unde. Nu am aflat niciodată cine m-a turnat şi de ce; mascații nu erau deloc vorbăreți. Puneau numai ei întrebări, iar când îi întrebam şi eu câte ceva, se înfuriau fără rost şi se puneau cu pumnii pe mine.

Printre torturile zilnice, prin care răpitorii vor să scoată de la mine secretul încetării scurgerii timpului, vizita anuală a unui doctor cu mutră de felcer e un eveniment. Cât timp îşi instalează dispozitivele de scanare moleculară, vorbim despre orice, o după amiază întreagă. La întrebări directe nu răspunde.

În rest, de la teroriştii mascați nu pot auzi decât înjurături, cam aceleaşi 20 de înjurături, dovedind un bagaj lexical extrem de sărac.

Chinuit pentru un lucru pe care nu-l cunosc, sunt obligat să înghit, zilnic, aceeaşi porție de terci cu orez şi legume fierte. Şi o imensă porție de singurătate.

Cu speranța că vor fi posibile scurgeri de informații şi, într-o bună zi, se va afla despre mine, am acceptat ca unul dintre mascați să mă înregistreze pe ascuns. Nu ştiu dacă o face pe cont propriu, în speranța descoperirii elementului care mă determină pe mine să fiu reticent la trecerea timpului, sau face jocul întregii bande, dar nici nu mă interesează.

Ce nu pot înțelege toți aceşti mascați e faptul că eu aş prefera să treacă timpul mai repede, să scap de chinurile unui prizonierat pe care nu-l înțeleg sau, dacă acest lucru nu e posibil, să mor şi să încheiem socotelile.

De la un timp, aşa cum îl percep eu că trece, văd că părul bandiților, ieşind din spatele măştilor, e din ce în ce mai alb. Le-am şi spus. E posibil ca privarea de libertate sau împiedicarea omului să se manifeste liber să fie cauza încetării trecerii timpului său. Dacă spațiul cosmic are formă, de ce n-ar avea şi timpul materialitate?

Agresorii mei nu vor să înțeleagă asta. Spun că e un şiretlic al meu şi, dacă aş putea, m-aş elibera din chingi şi i-aş face pe ei prizonieri.

Departe de mine gândul asta. Din două motive. Întâi, din cauză că, deşi am aceeaşi vârstă, nu mai am aceeaşi greutate, sunt piele şi oase, şi nu mai am forță să mă lupt

cu ei. Pe urmă, mi-e frică să nu treacă timpul prea repede, iar teroriştii, din ce în ce mai albiți şi cocârjați, să moară pe rând şi să mă lase şi mai singur. Cine ştie unde se găseşte garajul asta. Poate nici nu e pe Pământ. E posibil să mi se fi şters memoria şi să mi se fi lăsat doar episodul cu elicopterul şi automobilul de teren.

Când trece timpul, e cum e, dar, în condițiile în care acesta stă pe loc, e posibil să nu fiu în stare să mor. Dacă nu voi fi în stare să mor nici de foame, nici de sete, nici de inimă rea, înseamnă că nu sunt în stare de nimic. Poate acesta e motivul încetării curgerii timpului, să nu fii în stare de nimic, dar nu am de gând să le spun lor. Ăştia sunt în stare de orice tortură pentru a afla adevărul; dacă se întâmplă să fie acesta, teroriştii încetează să mă mai chinuie şi, în consecință, nu mai sunt în stare de nimic, nemaiavând un scop precis...

M-am cam ambalat. Nu ştiu dacă am spus lucrurile astea cu voce tare şi nici dacă reportofonul din trusa cu scule e deschis sau nu.

SCRIITORUL CONTRA UMBREI SALE

Era vremea sărbătorilor de iarnă, sărbători specifice sfârşitului de an, enervante, obositoare, plictisitoare, cu alergătură prin piețe, cu ore pierdute pe la cozile interminabile din hipermarket-uri, cu negocierea infinită a prețului unui brad de Crăciun, cu dureri de cap, analgezice, antipiretice sau pastile antiinflamatoare, luate cu nemiluita şi fără niciun rost.

Obosit şi plictisit de toate astea, Paul îşi încropi o mică gustare, puse totul pe o farfurie, îşi luă o cafea, se aşeză în fața calculatorului şi îl deschise. Pe messenger nu era nimic interesant; nici chef de discuții nu prea avea, forma asta de comunicare deformând mesajul, nu se ştie din ce cauză, sau ascunzând gândul în spatele unor fraze eliptice, scrise în grabă, adesea agramate.

Înainte de a se apuca să lucreze la ultima nuvelă începută, se gândi să vadă dacă nu are vreun mesaj pe e-mail.

Salvă mai multe articole trimise de colaboratori pentru revista la care lucra şi citi câteva, la întâmplare. Nu găsi nimic care să-l intereseze şi luă la rând răspunsurile primite de la ziare, săptămânale sau reviste de cultură. Scria,

în general, comentarii politice sau culturale, împănate cu vorbe de duh sau vagi note autobiografice, pentru picanterie, şi le trimitea la mai multe zeci de redacţii odată. Unii publicau, alţii nu. Unii plăteau, alţii se făceau că plouă. Unii se scuzau, spunând că articolul nu se pliază pe specificul jurnalului sau revistei, alţii credeau că vrea să devină colaboratorul lor permanent şi o dădeau pe după cireş, neştiind cum să-i spună că locurile de colaboratori erau deja ocupate. Cei mai mulţi nici nu catadicseau să răspundă.

Îi sări în ochi un mesaj de la o adresă necunoscută şi îl deschise. Era o replică la un mesaj trimis de el. Nu-şi amintea să fi expediat vreun mesaj la adresa respectivă. Nu-şi amintea adresa. De obicei, când trimitea câte un articol, îşi specifica numele şi faptul că era vorba de un material publicistic, două sau mai multe. Rareori trecea şi numele articolelor. Vreo scurtă prezentare, cum făceau ziariştii sau scriitorii care voiau să intre în graţiile vreunei publicaţii, nu făcea. Era de principiul că textul trebuie să vorbească singur. Dacă articolul nu reuşea să spună nimic sau interesele bucătăriei interne a ziarului sau revistei erau bătute în cuie, nu publica şi gata. Nu-şi făcea prea multe probleme.

Să trimită texte însoţitoare mai lungi, cu amănunte autobiografice, gânduri sau sentimente intime, nu obişnuia. Acum, replica era tocmai la un astfel de mesaj confesiv al lui, despre care habar n-avea, în care îi reproşa unui anume Sorin Penciulescu faptul că în nu ştiu ce articol se smiorcăie cam mult privitor la relaţia pe care o avusese cu o editură de prestigiu din capitală.

Înainte de a vedea ce vrea omul, Paul citi textul mesajului său, căutând să-şi amintească în ce context îl concepuse, când şi de ce îl trimisese. În text, îi spunea că nu are niciun rost să se plângă, deoarece, aşa cum singur afirma, domnul Penciulescu avea o situaţie materială bună, avea firmă şi nu se plângea de bani. Cu toate astea, omul se plângea „cu lacrimi de crocodil" că fusese înşelat, deplângând şi soarta scriitorului, în general, acesta câştigând cel mai puţin din munca proprie.

Paul îl apostrofa că nu au prea mulţi scriitori şansa să publice la o editură prestigioasă, unde simpla apariţie îţi netezeşte drumul spre afirmare, publicarea însăşi fiind o reclamă pe care alţii o plăteau cu bani frumoşi.

Nu-şi amintea nimic. Să facă reproşuri scrise, trebuia să fi fost într-o stare foarte avansată de ebrietate, numai că el nu se aşeza băut în faţa tastaturii calculatorului.

Prin mesajul său, domnul Penciulescu îl lua la rost, făcându-l în fel şi chip, când cu temeni foarte duri, când cu o falsă atitudine admirativ-împăciuitoristă. Cu un orgoliu specific mai mult unei vârste nu prea înaintate, mergea mai mult pe ideea că el, Paul Calan, se băga unde nu-i fierbe oala şi îl făcea „elev care se bagă singur în seamă şi care vrea să atragă, fără motiv serios, atenţia asupra lui".

Asta îl enervă peste măsură pe Paul. Ar fi vrut să i-o trântească obrazniculului, să-i spună că nu faci dintr-o calitate un defect, folosind tertipuri tendenţioase, că, în general, literatura nu e moşia unuia şi a altuia. Considera că orice scriitor sau ziarist trebuie să se bage în faţă, prin concurenţă loială, şi nu trebuie transformată această calitate

într-un defect, că nu vine nimeni să te promoveze fără să audă de tine.

Nervos, deschise un motor de căutare şi află că numitul Penciulescu era redactor-şef la un cotidian din partea cealaltă a țării. De publicație i se părea a-şi aminti, pe adresa acesteia trimițând, probabil, articole la nimereală, dar de ziarist nu ştia nimic. Cum acesta avea o pagină personală pe Internet, cu o fotografie care îi dezvăluia vârsta, văzu că era şi scriitor şi luase de curând premiul întâi pentru o trilogie publicată la o editură prestigioasă, cu multe colecții şi mii de titluri. Pagina avea o legătură spre un site care conținea articole critice, prezentări de carte, decernări de premii şi tot felul de comentarii. Ziaristul de la obscurul cotidian de provincie era foarte viu prezentat pe acest site. În afară de câteva discursuri elogioase la adresa lui, pronunțate de câțiva membri ai juriului, se puteau citi foarte multe referințe critice şi foarte multe citate extrem de laudative la adresa premiantului. Printre acestea, se găsea şi spovedania marelui autor al trilogiei, unde se plângea de proasta relație economică pe care o avusese cu editura care-l publicase. Având procent din vânzări, nu primise toți banii, făcuse mai multe drumuri în capitală, nu reuşise să discute cu redactorul de legătură şi alte necazuri.

Se uită, de curiozitate, să vadă cine luase premiul II şi III, iar numele celor doi îi erau la fel de străine ca şi numele de Sorin Penciulescu. Nici de ceilalți nominalizați nu auzise.

O clipă, se simți de parcă s-ar fi găsit într-un univers paralel, cu o istorie a literaturii paralelă, virtuală, şi alți pro-

tagoniști, un fel de antiliteratură, făcută din antimaterie, apoi reveni la ampla confesiune, citind-o cu mare atenție. Probabil că la aceasta se referea el fără să știe, când îi imputa autorului trilogiei că e ipocrit atunci când se plânge.

„Dacă, prin absurd, am fost beat și m-am luat de premiant, de ce nu i-am zis vreo două la rubrica „Forum" a site-ului?!" se întrebă Paul. „De ce i-am scris direct e-mail, mai ales că n-am auzit de adresa lui?".

Întrebarea i se învârti un timp prin cap și rămase fără răspuns. Avea impresia că ăsta nici nu era un scriitor, ci doar așa, o idee de scriitor; ideea de scriitor facil, care mai mult duce o viață în sensul ăsta, decât scrie. Vreun netalentat cu pretenții.

Mutând la întâmplare paginile site-ului, Paul avu surpriza să dea peste un articol mai vechi al lui, publicat în mai multe reviste electronice sau pe suport de hârtie, unde făcea o analiză exhaustivă a raportului autorului și cititorului cu editura și cartea.

Și aici, la rubrica de comentarii, Penciulescu îl făcea „înfigăreț", „carierist", „om care se bagă singur în seamă", „lipsit de talent", „orgolios" și „căzut din lună în mijlocul unui fenomen pe care nu-l înțelegea".

Într-un prim moment, asta îl lăsă mască pe Paul Calan, apoi simți că se înfurie.

Își citi cu atenție articolul și constată că obraznicul comentator „fuma discuții".

El, Paul Calan, introducea conceptul de „citit involuntar" și se lansa într-o argumentație amplă. Pornea de la expresia „numai să vreți să citiți" a unui prezentator de

televiziune, repetată obsesiv la sfârşitul oricărei „reviste a presei", afirmând că acesta era un mesaj subliminal care cenzurează orice poftă de lectură. Ce-şi putea spune telespectatorul? „Dacă ăsta îmi citeşte mie presa la televizor, ce rost are s-o aprofundez, ca să-mi scot singur ideile principale: ştirile fierbinți, can-can-urile, schimbările politice esențiale, pericolele care mă pasc, micile schimbări legislative, micile sau marile mârlănii, crimele, micile furturi sau marile fraude financiare, dobânzile la bănci şi toate celelalte? Mi le scoate omul, că de-aia e plătit. De ce să muncesc eu de două ori? Mai dau banii şi pe ziare. Nu ajunge că plătesc televiziunea națională de două ori, o dată cu factura la electricitate şi o dată la cablu?".

Afirma că raționamentul banal e apanajul omului simplu, nu aşa cum se sugerează, că lucrurile simple, banale, sunt gândite de oamenii inteligenți. Spunea că se face o confuzie între lucrul simplu de geniu şi banalitate. Lucrul simplu de geniu e rezultatul unei acumulări masive de cunoştințe, cuplată cu o putere foarte mare de a le combina; dacă nu cu geniu, măcar cu inteligență. Asemănător, expresia „Trăim în România şi asta ne ocupă tot timpul" se adresează, tot subliminal, celor care vor să părăsească țara, nu celor care pleacă în străinătate. Diferența constă în faptul că unii vor să părăsească neapărat țara, fără niciun plan coerent, fără mijloace, fără să se gândească la consecințe, tocmai din cauza unor astfel de mesaje, iar alții pleacă, dar nu oricum, ci după ce au absolvit o facultate, au strâns nişte bani şi şi-au aranjat vreun job prin străinătate. Când afirmă că nu primesc români, englezii se referă la cei ce

nu aduc niciun aport la dezvoltarea societății, iar televiziunile românești transmit, din sete de rating, doar jumătate de adevăr: jumătatea tulbure.

Cam astea erau preocupările „formatorilor de opinie" de la televiziuni, deocamdată, cel mai coerent mijloc de educare a maselor. Internetul e vast, dar haotic. Mult prea vast şi mult prea haotic. Prin weblog-uri, forum-uri şi link-uri de tot felul, internauții plutesc pe marea cea mare a unor cunoştințe disparate, adesea incomplete, dându-şi iluzia că citesc. Blog-ul, în formă scrisă, e de când lumea, de la desenele cu animale de pe pereții peşterilor, un fel de strip-uri empirice, până la „jurnalele" mironosițelor secolului XIX. Nu e nimeni obligat să fie pedepsit de orgoliul sau plictiseala altuia.

Nici toți oamenii talentați, inteligenți şi consacrați, care au ținut un jurnal, n-au rămas în conştiința publică. Şi la ei, şi la blog-iştii cât de cât celebri, afirmarea întru eternitate e mişcare browniană curată. E o întâmplare să te citească vreunul. Câteodată, jurnalele sunt la modă, până la exacerbarea conducerii unei țări pe model „jurnal de bord", câteodată, nu.

O scriere literară e o scriere literară, dar jurnalul nu e decât o subiectivizare relativă a realității personale. Pe cine mai interesează azi persoana altuia, reală sau subiectivizată? Poate pe criticii care n-au ce scrie.

Spunea că unii se simt fericiți în jungla informatică vastă a unei insule pustii, alții se simt singuri în înghesuială. Blog-ul anulează personalități, dacă acestea există; fiecare se confundă cu oricine. În boom-ul informațional, jurna-

lul unui necunoscut, chiar şi de geniu, e mai puțin decât o picătură într-un ocean. Blog-iştii nu se expun publicului ca să se descopere sau să se redescopere, nefiind conştienți că au sau nu un viitor. Ei nici nu-şi pun problema viitorului, trăind într-un prezent pe care îl cred infinit. Nici măcar nu vor să fie descoperiți, cei mai mulți evoluând sub pseudonim. Se bagă în vorbă şi sunt siguri că au numai ei dreptate. De la instinct la rațiune, Internetul mai are de lucrat.

Termenul de „a naviga" pe Internet e foarte inspirat. Era posibil ca nici Cristofor Columb să nu ajungă în America, ci să se înfunde în Groelanda sau Antarctica. În acel moment, exploratorul nu mai ajungea unde îl mâna destinul, nu se mai crea civilizația de tip american şi nu mai apărea nici science-fiction-ul. Una e ce se întâmplă acum şi alta ce s-ar fi putut întâmpla; e mai grav „a nu fi" decât „a nu mai fi".

Când apare ceva mai interesant, ca o insulă a fericirii într-un ocean cald, te trezeşti cu tăblița „oprit!"; până la plata unei sume de bani.

Sumele mici, plătite pentru a accesa vreun rezumat a ceea ce ai vrea să citeşti, par uşor de suportat, dar, în realitate, plăteşti mai mult. Cumpărarea unei cărți pare o investiție mare, dar, protejată de carii, nu e atacată de „viruşi" sau de suprasarcina electrică a fabricii de peste drum.

Navigând pe Internet, omul e neplăcut surprins la furat; nu prea are ce alege. De frica plagierilor, site-urile conțin texte submediocre. Textele considerate de autori ca geniale sunt ale unor submediocri.

Dacă nu poți fi tu însuți, nu poți imita pe nimeni.

O carte e un drum asfaltat de alții. Dacă acest drum nu ar fi circulat, drumarii editurilor s-ar reorienta. Faptul că ei nu se îndreaptă spre meserii mult mai bănoase, te face să crezi, pe bună dreptate, că le merge. Faptul că se lamentează ei cum că nu le-ar merge afacerea a devenit banal. Totul aminteşte de bancul cu indienii care aduc lemne, unde centrul meteo anunță venirea frigului pentru că indienii adună lemne, iar indienii adună lemne pentru că aşa văd la buletinul meteo.

Văitatul la editori a întrecut totuşi orice limită a bunului simț, în condițiile apariției de tot mai multe şi variate colecții. Ei au ajuns să spună că muncesc degeaba, că nu mai au cititori, că nu se vinde cartea. Ca o consecință a acestui mesaj, oricât ar părea de paradoxal, nu se întâmplă nimic. Nu se măreşte numărul de cititori nici măcar calitativ; cei care citesc, oamenii culți şi inteligenți, nu se înmulțesc decât în cazul în care devin culți şi mai inteligenți venind din rândul troglodiților, lucru imposibil.

Avem totuşi avantajul pe care alte țări nu-l au: dacă nu suntem în stare să facem lucruri posibile, forțăm imposibilul. Promovăm tineretul cu orice preț, femeile, minoritățile, fără să fim atenți la costurile ulterioare.

Tinerețea sau experiența de viață nu sunt nici ele criterii de luat în seamă, aşa, pe nemestecate. Te poți plafona la maturitate sau te poți deştepta la bătrânețe, la fel de bine. Sau nici una, nici alta.

De frică să nu comitem vreo discriminare, protejăm şi prostia, şi posesorii acesteia.

Omul simplu nu citeşte. În cazul în care ajunge, în naivitatea lui, la concluzia că trebuie să intre într-o librărie, să cumpere cartea la care i-ai făcut reclamă, la stand, când vede prețul, renunță. Prețul, asemănător unei sute de mililitri de coniac, e becul pavlovian care îl face pe cetățean să fugă îngrozit. „Un polițist a intrat într-o bibliotecă", nu e un simplu banc; e cruda realitate. Nu-l poți face pe omul simplu să se aboneze la un ziar, pentru a câştiga un metru de cotoare de cărți, chiar dacă acestea sunt cărți de 3 lei, pe înțelesul lui, de autori străini de mâna a doua sau texte mai slabe ale unor scriitori cunoscuți, fără copyright. S-ar simți trădat de două ori. Mai bine face abonament acolo unde se câştigă un „coş cu bunătăți", adică ceea ce nu se prea vinde în supermarket.

Dacă, prin absurd, cel ce fuge din calea cărții, într-o zi când nu e meci, nimereşte în fața unui computer, îi mai rămâne varianta jocurilor de tot felul. Nu degeaba înfloreşte industria jocurilor pe calculator. Când acestea reprezintă gadget-uri din cărți, imagini colorate, acțiuni simple, mimetice, de lupte sau înfruntări de idei, freudian, jocurile dau iluzia lecturii. La câți bani costă un computer la noi în țară, jocurile nu par deloc un lucru ieftin, prețul mijlocului de producție umbrind, de prea multe ori, producția însăşi.

Cititorul nu are de unde să ştie şi nici nu-l prea interesează ce editură e pe val, cu mii de titluri, bună distribuție, încasări pe măsură şi copyright-uri valoroase. Nu ştie nici editura care publică titluri ieftine sau în regie proprie, cu vânzare locală, condamnată să se chinuie sau să se ducă

la fund, conform principiilor concurenței. Dacă se hotărăşte să citească, el vrea să citească; culisele editoriale reprezintă alt subiect pentru el.

Dacă a început să se lamenteze, cum se întâmplă tot mai des la noi, editorul bagă cititorul în ceață, acesta gândindu-se că editura e în suferință şi, astfel, e nevoită să publice cărți de doi lei. În consecință, nu cumpără. La extrema cealaltă, editurile cu un dever mare fac o reclamă atât de deşănțată, încât te duc la aceeaşi idee, că, având multe titluri, nu mai au ce publica şi scot ştifturi, nu cărți.

Editurile scot, într-adevăr, foarte multă maculatura, atât de multă încât ceea ce e valoros nici nu se mai vede.

Fiecare are impresia că el e viitorul; viitorul altuia. Nimeni nu se mai preocupă de viitorul lui personal. Exocentrismul se întâlneşte cu egocentrismul, undeva, la infinit.

Cei care caută valoarea în ape tulburi, aşa numiții fani, sunt prea puțini, deşi fac o gălăgie infernală. Colecționarea a tot ce apare într-un anumit gen al literaturii e tot o forma de autoorbire. Fanul colecționează; nu citeşte prea mult, ci doar aşa, orientativ, prefețe, postfețe, scurte recenzii, să poată şti ce să mai cumpere. O viață de om e prea puțin pentru a putea colecționa ceea ce mai mult simți că e de calitate. Criticii sunt mult prea ocupați cu sponsorizarea propriilor rubrici din vreo revistă sau cu diferite conferințe prin țară, unde se lasă cu vreun computer cadou, ca să scoată fanul din întuneric.

Cititul despre cărți, spun unii, nu are cum să fie dăunător. Nu dă omul nimănui în cap, nu aruncă petarde, nu scuipă pe jos, nu bea, nu se droghează.

Şi totuşi, s-a trecut prea repede de la „literatura de atmosferă" la „literatura ca atmosferă". Se lasă prea uşor cartea jos pentru a o substitui cu filmul făcut după ea. Asta denotă lipsă de imaginație, iar lipsa de imaginație e dată de lipsa de cultură, rezultat tocmai din precaritatea exercițiului de a citi. Cercul ăsta vicios e valabil doar dacă plecăm de la premiza că vorbim doar de oameni inteligenți. Numai omul inteligent are neşansa de a se prosti.

Fanii citesc mai mult despre cărți. Ştiu că o carte este bună sau rea, dar cine sunt cei îndrituiți să hotărască ce e bine şi ce e rău, în lipsa debusolatei critici literare? În spiritul tradițional românesc al datului cu părerea, îşi dă cu părerea cel care are o părere. Toată lumea vorbeşte şi nu mai ascultă nimeni. Se formează o critică amatoristică de forum sau weblog, ca substitut al unei critici de valoare, iar aceasta generează, în timp, o literatură de blog, agramată şi chinuită. Aceasta acaparează realitatea, prin intermediul forumiştilor, cu părinții lor cu tot, editorii, care se miră ca proştii că nu li se vând cărțile, iar dacă se vând, nu se citesc.

Nici scriitorii de talent reconvertiți la critica literară nu sunt o soluție. Avem nevoie de critici de talent, nu de scriitori de critică literară. Aşa cum prezintă câte un ziarist presa la televizor, după interesele imediate ale patronului, după suma de bani obținută sau chiar după propriile-i convingeri, nici criticii care citesc pentru noi nu pot fi obiectivi. Paradoxal, aici nici nu e vorba de obiectivitate, ci de subiectivitate. Aşa cum ziarul „on line" nu-ți stârneşte aceeaşi formă de înțelegere, nici cartea citită de altul

nu-ți dă același complex de emoții. Chiar și citirea unei cărți în perioade diferite ale vieții, când nivelul de cultură și chiar cel emoțional s-au mai schimbat, nu-ți lasă aceeași impresie.

La relecturare, e bine să te bazezi pe criteriile proprii. Când nu ai criterii proprii, ești influențat de criteriile altuia. În ambele cazuri, dacă o carte îți place din ce în ce mai mult, nu înseamnă neapărat că a rezistat trecerii timpului și e neapărat bună. O carte e bună dacă cititorul are criterii de apreciere valabile sau criteriile luate de la altul sunt general valabile.

În funcție de balansul valabilității-nevalabilității criteriilor de apreciere, cărțile pot fi confirmate sau infirmate de trecerea timpului. Cum nimeni nu cunoaște valoarea celor care dau verdicte, în ultimul timp, nu se știe care operă literară va rezista. E ceva asemănător cu cearta privind subiectul crucii, dacă aceasta e sau nu un obiect religios, când toată lumea are dreptate.

E ca în povestea rabinului care dă dreptate la toată lumea. Când cineva îi spune că nu poate avea toată lumea dreptate, îi spune acestuia că și el are dreptate.

Împăciuitorismul generalizat micșorează entropia și nu aduce niciun progres, nici măcar în literatură. De frică să nu deranjeze, fiecare minte, ajungându-se la o ipocrizie generalizată. Pentru a avea toată lumea dreptate, spun că se poate ajunge și prin exagerarea adevărului până la ipocrizie, dar ăsta e alt subiect.

Aici, în zilele noastre, intervine declicul. Cine sunt cei care stabilesc criteriile de apreciere. Într-un concurs lite-

rar, membrii unui juriu. Da, dar premiile se dau, cum vedem, pe alte criterii decât cele ale valorii. Atunci, mai are cititorul, fanul înrăit, încredere în părerea stabilizatoriilor de criterii? Cum nimeni nu s-a născut învățat, şi criticii învață critica de la alți critici. Cum dau măsura lipsei de pricepere, înseamnă că s-au prostit pe parcurs sau au învățat lucruri de slabă factură de la înaintaşi. Oricine îşi poate imagina că avem o critică de întâmpinare transformată în critică de prevenire.

Când criticul previne penetrarea valorii şi promovează, pe interes şi nepotism, nonvaloarea, se discreditează. Nu are niciun rost să vorbim de criticii de-a dreptul imbecili, care confundă nonvaloarea cu valoarea. Numai nonvaloarea se înconjoară de nonvaloare; pentru a părea ea mai strălucitoare.

Că înlocuieşte voit valoarea cu nonvaloare sau că nu e în stare să distingă nonvaloarea de valoare, efectul e acelaşi: cititorul inconştient rămâne singur.

Editurile au fost învățate să nu vândă cărți, ci autori. Atunci când dai 1 miliard de lei pentru 5 cărți nescrise încă, aşa cum se întâmplă la noi, ori ai de-a face cu geniul Carpaților, ori eşti tâmpit, ori interesat. Cum geniul Carpaților nu se întrevede încă şi se încearcă în disperare să se fabrice... Pot nominaliza o editură profilată pe science-fiction care a organizat un concurs de debut, a anunțat că acesta s-a suspendat până la o ediție viitoare şi totuşi, în acel an, a câştigat un pilos, care nici măcar nu era debutant.

Şi, pentru ca lucrurile să fie conforme cu propria lor realitate, o carte slabă trebuie neapărat reeditată. Odată

cu înmulțirea scriitorilor, aceştia vor lupta pentru legiferarea unei taxe de protecție a tagmei. Cum banii vin de la cititori, orice taxă e bazată pe venituri suplimentare. Dacă se vor înmulți cititorii, aceştia vor lupta pentru legiferarea unei taxe de protecție specifică, o taxă de protecție de tagma scriitorilor.

Cum, citind o carte, cititorul se crede un pic din cel ce a scris-o, ne trezim cu tot mai mulți cititori care vor să intre în breasla creatorilor. Nu se va întâmpla asta, pentru simplul fapt că s-a întâmplat deja.

Mulți au crezut că Revoluția îi va face ziariști. Doi oportuniști din SF au fugit imediat spre principalele două cotidiane centrale de la începutul anilor '90. Doar în ultimul timp s-a dovedit că vor face, unul explozie, altul implozie, de atâta jurnalism. Acum, când jurnalismul a fost discreditat chiar de jurnaliști, aceştia caută o ieşire. Cum mainstream-ul s-a umplut de autobiografismul banalității autorilor, o s-o ia toată lumea spre science-fiction, ca o consecință firească a dezvoltării tehnicii şi tehnologiei avansate. Norocul poate fi faptul că nu oricine poate avea inteligență tehnologică. Nenorocul e că iarăşi va fi inflație de ingineri fără talent literar.

Un scriitor cu un talent recunoscut de toată lumea a afirmat că avem opere, dar n-avem scriitori, plasându-se, fără să vrea, în propriul său paradox. El era cunoscut ca un mare scriitor, dar opera nu i-o ştia nimeni, adică exact pe dos de cum afirmase. Vrând să împingă cititorul spre ceea ce a scris, s-a apucat să producă editoriale şi să apară la televiziuni; lucru acesta a făcut ca el să fie şi mai cunos-

cut, iar scrierile şi mai necunoscute. Cititorul, de lene, îl citeşte pe el şi reține câteva fraze mai inspirate, reiterând dictonul potrivit căruia „cultura e ceea ce rămâne după ce ai uitat tot".

Zadarnic se scrie mult, în loc să se scrie despre multe; se pierde timp prețios şi rămâne pământul nemuncit. Aici mai aveau şi comuniştii şi colonialiştii dreptate: cultura este sfârşitul oricărei zile de muncă.

Scriitori nu sunt neapărat cei care scriu. Nici cititorii nu sunt neapărat cei care citesc. Aşa cum se gândeşte azi, cititul biletului de autobuz a devenit un act de cultură, iar „scriitorii de rețete medicale" sunt şi ei scriitori, cum scriitori se considerau şi conțopiştii lui Caragiale.

Scriitori nu sunt nici măcar cei care publică. Cum sunt fabricați miliardarii şi politicienii de carton, sunt fabricați şi scriitorii de carton, apoi sunt promovați, reeditați, premiați şi supuşi atenției unor critici dintr-un mediu strâmt. Fenomenul e uşor de observat deoarece promoția bună şi tirajele mari, ale cărților proaste, au aceeaşi soartă ca tirajele mici şi proasta răspândire a cărților bune. Prin asta, cititorul amendează mediocritatea şi se mulțumeşte să citească despre cărți, în măsura în care există critici specializați care să le povestească despre ele. Unii povestesc, dar nu se fac înțeleşi, alții se fac înțeleşi, dar adorm cititorul.

Pe partea cealaltă, există ideea preconcepută că editurile serioase se ocupă de lucruri serioase, iar acestea, din cauza exercițiului democratic mai avansat, sunt cele străine. S-a spulberat şi acest mit. S-a spulberat în străinătate,

nu în România, unde se publică tot felul de cărți ale unor autori străini de mâna a treia ca fiind mari valori.

Autorii străini mai slăbuți găsesc teren propice de promovare la noi, cei care suntem, genetic, obedienți față de tot ce e străin. Nu e adevărat că, după intrarea în UE, datorită unui control mai strict al copyright-ului, va exploda valoarea şi vor fi publicați şi autori români. Nu e adevărat; într-o țară de turtă dulce, ninge cu făină şi curge lapte şi miere; vor veni autorii de mâna a doua, nebăgați în seamă în țara lor, şi vor vinde mai ieftin marfa. Vor fi luați în brațe, îşi vor face case de vacanță pe aici şi vor transforma laptele şi mierea în whisky-uri. Avem exemple concludente.

Occidentalii se tem că după o nouă aderare la Uniunea Europeană se vor trezi invadați de muncitori străini; străini de muncă. Tot aşa, România ar trebui să se teamă şi ea de o invazie de scriitori străini, străini de talent.

Editatul cărților pe criterii foarte subiective distruge cultura română, aşa cum angajarea rudelor distruge economia. Unii cred că intrarea în UE a însemnat victoria calității asupra prostiei şi arbitrariului, aşa, ca o speranță, dar speră degeaba. Până să ne civilizeze pe noi Occidentul, ne sălbăticim noi.

Cititul, ca act în sine, subliminal, doar aşa, să nu uiți să citeşti, nu te formează ca intelectual, cum nici dusul la biserică nu te creştinează. Cum purtatul crucii nu te face mai credincios, nici purtatul unui premiu literar nu te face un scriitor mai bun.

Unii simt o plăcere aproape sadică să-i laude pe alții, să-i sufoce cu laudele lor, precum Stalin, care, înainte de

a-i executa, îi copleşea pe generali cu onoruri şi medalii. Metoda de a desființa prin supraînființare provine de la turci, via domnitorii fanarioți, care te băgau în budă încărcat cu propriile tale bijuterii.

Acum, depinde de inteligența fiecăruia în a aprecia veridicitatea şi greutatea unui premiu literar, plecând de la conştientizarea echilibrului între propriile posibilități şi posibilitățile afirmate de protectori.

Cititul şi scrisul n-au devenit nişte procese involuntare sau voluntar-patriotice. Au devenit acte involuntare, pur şi simplu. Nici în Biblie n-am găsit toată credința, nici în cartea de bucate toate felurile de mâncare. Timpul le va rezolva pe toate, iar norocul nostru este că nu vom ajunge să ştim cum le-a rezolvat, să ne enervăm.

Lumea nu e niciodată aşa cum ai lăsat-o. Dacă o laşi, nu mai e deloc. Mai ales lumea literară, care e mai mult sau mai puțin virtuală şi în realitate.

Orice sfârşit e un început prost, spunea Paul în încheiere.

Insolentul domn Penciulescu afirma în comentariu că tot articolul nu era decât o înşiruire şcolărească de truisme. Nu era nicio urmă de truism. Unde era banalitatea sau locul comun? Dacă shakespeareianul „a fi sau a nu fi" putea fi considerat un truism, atunci şi „orice sfârşit e un început prost", poate fi considerat truism, dar nu-i prea venea a crede. Adevărurile emise de el ar fi putut fi luate ca evidente, dar explicarea unui paradox, cum este cel emis de el, „cititul involuntar", nu se face prin alte paradoxuri, ci prin lucruri de la sine înțelese.

Era un car de nervi. Micșoră fereastra și deschise messenger-ul. Spre norocul lui, găsi disponibil un prieten dispus să stea la discuții, care, în plus, avea ceva cunoștințe de soft și putea să-l scoată din întuneric.

Îi povesti toată tărășenia și răspunse la toate întrebările care ar fi putut aduce o clarificare a subiectului, apoi îi trimise o listă de adrese de site-uri și e-mail-uri.

— Ficțiunea se îmbină foarte strâns cu realitatea, mai ales în lumea Internetului, concluzionă prietenul. Stai să văd!

În timp se făcea conversație convențională cu Paul, specialistul în soft deschise mai multe ferestre, conectă mai multe legături laterale, privind cu maximă atenție și cercetând cu înfrigurare.

— Iar vrei să mă încerci, spuse într-un târziu.

— În ce sens?

— Îmi povestești vreunul dintre subiectele tale, ca și cum ar fi real. Mi-ai mai făcut-o.

— Dar totul e cum îți spun, rămase scriitorul descumpănit.

— Cum îmi spui, nu cum e.

— Mă rog, așa cum e.

— Nu e nimic real, decretă prietenul. Nu există niciun site și nicio pagină personală cu numele Sorin Penciulescu. M-am uitat cu atenție. Nu există premiu, nu există premianți, nu se găsesc nici numele celor din juriu sau al celor nominalizați. Nu există nici ziarul acela. Nu există nimic.

— Nu se poate. Are mai multe texte publicate, mai ales autobiografice, de tip weblog. Ultima sa carte, o trilogie,

a fost premiată de curând. Cărțile se găsesc şi pe site-uri de vânzări. Stai puțin! Îți dau adresele.

Copie câteva adrese de distribuitori de carte şi i le trimise.

— Site-urile există, spuse prietenul, dar cărțile acestui autor nu sunt la vânzare. Nu există nici autorul menționat. Ăştia ar putea constitui o literatură paralelă, de tip electronic, dar nu se găsesc pe Internetul pământean, ci în imaginația ta.

— Şi în calculatorul meu, spuse scriitorul.

— E grav.

— Îți trimit începutul ultimului roman al acestui Penciulescu. E postat ca reclamă, pe un site personal.

— Bine, aştept.

Paul făcu manevrele de copiere a fragmentului într-un program de procesare a textelor şi îl trimise prietenului.

— Ei?

— Nimic. Pagini goale.

— Straniu. Ce pot face? întrebă Paul.

— Întreabă colegii de breaslă! Poate a auzit cineva de numele astea.

— Păi, au auzit. Colegii de breaslă îl ridică în slăvi. E plin Internetul de cronici elogioase. Trage la ei de parcă ar fi uns cu miere. E aproape libidinos. Cărțile se vând ca pâinea caldă. Publică la edituri prestigioase, majoritatea din capitală, în tiraje incredibile pentru zilele noastre. Are o promoție indecent de bună; târguri, lansări de carte, discuții, ziare şi reviste de cultură.

— La mine nu există, spuse prietenul.

— Cum să nu existe?!

— Aşa, bine.

— Ai necazuri cu motorul de căutare, îşi dădu Paul cu părerea.

— Ştii că asta e o glumă. Calculatorul meu e ultraperformant şi am mai multe motoare de căutare. Le-am folosit pe toate. Nu găsesc nimic din ce îmi povesteşti.

Paul rămase câteva minute pe gânduri. Întorcând faptele pe toate feţele, nu găsea nimic logic. Nu avea de ce să se agaţe.

— Ce faci, ai adormit sau ai plecat? îl bâzâi prietenul.

— N-am plecat, numai că nu mai ştiu ce să cred.

— Ia legătura şi cu alţi prieteni ai noştri, softişti! Poate găsesc ei ceva.

— Ia tu! Eu nu mă simt în stare. Mă simt complet dezorientat. Nu ştiu ce să fac, spuse scriitorul.

— Ia puţin aer! Până mă consult eu cu băieţii, tu du-te la cumpărături!

— Bună idee.

— Dacă tot ieşi, treci şi prin librării, aşa, într-o doară. Poate găseşti vreuna din cărţile amicului. Poţi să te opreşti şi pe la chioşcuri, să întrebi şi de ziar, dar cred că asta ar fi o prostie. Dacă există, poate fi o publicaţie locală de succes, vândută doar în nord-est. Vorbim diseară.

Văzând că prietenul ieşise de pe messenger, Paul închise şi el. Se ridică, se învârti un timp prin cameră, se duse în bucătărie, mâncă ceva, luă două pastile antistres, sorbi dintr-o ceaşcă puţină cafea rece şi începu să se îmbrace.

Coborî şi, din reflex, o luă spre staţia de autobuz. Se răzgândi în ultimul moment şi o luă pe jos, să se mai liniş-

teasca. Îi era frică de supraîncordarea din ultimul timp; putea deveni patologică.

Nu se felicită pentru ideea de a merge în centru pe jos. Gândurile puseseră stăpânire pe el, copleşindu-l. Deşi totul i se părea o prostie la care putea da cu tifla, lăsând calculatorul închis câteva zile, să-şi poată vedea liniştit de pregătirile pentru sărbătorile de iarnă, nu putea scăpa de obsesie.

Fu însoțit de neplăcute gânduri negre. Dacă exista sau nu scriitorul care îi răspundea la nişte mesaje netrimise de el, nu avea nicio importanță. Ar fi vrut să-l întâlnească pe acest Sorin Penciulescu şi să-i trântească peste nas toată ura de care se umpluse. Ar fi vrut să-i spună că detesta orgoliul tinerilor ziarişti şi scriitori de bani gata. Aceştia erau plini de elanul tineresc până în gât şi mai erau sufocați şi de orgoliul de a fi favorizați de soartă. Erau puşi în vitrină cu un singur rol, să se mişte şi să-şi dea importanță, să te calce cu maşina. Cum „cei ce se aseamănă se adună, spre a hotârî cu cine să se asemene", cum spune scriitorul Tudor Vasiliu, aceşti scriitori, mai buni sau mai răi, nu mai lasă şi pe alții să se bage în lumea literară din care fac parte cu toții. Folosind un singur criteriu de apreciere, tânăra generație are impresia că totul începe cu ea.

Ar fi vrut să-i spună că habar nu are de el, scriitorul Penciulescu, că nu i-a trimis niciun mesaj şi nu a făcut niciun comentariu, pentru simplul motiv că nu are obiceiul să se lanseze în polemici sterile. În fața necunoscutului funcționează sindromul McEwan. Acesta spune că, într-o confruntare de idei, recunoşti faptul că există autori foarte

lăudați pe care nu vrei să-i citeşti, cauza fiind tocmai deşănțarea cu care sunt luați în brațe, datorită sistemului violent de promoție şi publicitate, în care norocul sau hazardul i-a plasat sau s-au postat singuri. El explică faptul că există scriitori „la modă", foarte apreciați de critică şi mass-media, despre care oameni în părerea cărora crezi spun că n-au pic de talent. Ținând cont de părerea celor din jur şi coroborând aceasta cu faptul că ai citit mult „despre" autorii respectivi, fiind prezențe publice atât de pregnante încât nu ai cum să-i ocoleşti, eşti obligat să elaborezi o metodă proprie pe care o putem denumi „metoda Ian McEwan". Acest englez, considerat de unii un „novator", de alții un „senzaționalist şocant", după modul cum s-a format la un curs de creație literară, un fel de şcoală populară de artă de la ei, după ascensiune, după modul cum e abordat de presă şi după modul obedient în care e premiat, respiră parvenitismul gospodinei plictisite care scrie cărți pentru simplul motiv că are soțul editor.

Ştim, parvenitismul nu face casă bună cu valoarea, lucru pe care nu îl face intoleranța, nici ipocrizia, nici nimic. Când un scriitor e insultat de un alt scriitor şi cere daune morale absurde, decade în ochii eventualului cititor. Şi atunci când nu acceptă părerea altuia. Şi atunci când se exhibă. Orice deviație morală, orice pată din biografia scriitorului îndepărtează cititorul. Necazul e că orice consumator de literatură te poate lăsa nu numai pentru mai târziu sau prea târziu; te poate lăsa cu fundul în baltă.

O viață trăită exploziv, trivial, o viață de scriitor, te îndepărtează de o operă cuminte. Şi o viață liniştită face la

fel, te îndepărtează de o operă explozivă, trivială. Stai şi te întrebi ce te poate face celebru, ce şmecherie să adopți. Încerci să trăieşti oricum, să scrii oricum. Nu merge în niciun fel. Talentul nu ajunge, exhibiționismul nu merge. Cu cât te ostracizezi mai mult, cu atât iese mai prost.

Realitatea e greu acceptabilă. Faptul că unii autori spun că nu vor să fie cunoscuți, ci doar citiți, dar nu de oricine, ci de o elită formată de ei, e pură ipocrizie. Între a nu fi încă, a nu fi şi a nu mai fi, nu încape nimicul. Orice junghi are tusea sa şi invers. Atitudinea obsesiv discretă, ca şi atitudinea obsesiv ofensivă, sunt generatoare de invizibilitate; prea aproape e similar cu prea departe.

Până la un punct, îți vine să crezi că numai tu foloseşti metoda aceasta de a lăsa unii scriitori pentru mai târziu, când vei fi convins că sunt nişte valori şi, bineînțeles, vei avea timp de ei. Nu e exact. Foarte mulți oameni fac la fel, dar nu recunosc acest lucru din pudibonderie. Chiar şi unii critici folosesc această metodă, de lene sau din interes. Dacă punem cap la cap cronicile literare ale acestora, putem vedea că n-ar fi putut avea timpul fizic necesar să citească toate cărțile analizate. Unii merg până acolo încât, din teribilism sau din cine ştie ce alt motiv, analizează cărți ale unor autori străini, niciodată traduşi, fără să ştie o boabă din limba străinului.

Dacă recunoşti că nu ai citit nimic dintr-un autor supradimensionat de mass-media, rişti să te expui inutil oprobriului public.

„Aşa am pățit şi eu, dar am avut măcar mulțumirea de a mă autoconvinge că, folosind metoda numită arbitrar

McEwan, nu am alunecat într-un sindrom McEwan", îşi spuse Paul.

Unul dintre semnele acestei stări anormale a individului înzestrat cu simț critic este înlocuirea scriitorului cu un personaj creat chiar de el. Din motivele prezentate mai sus, faci abstracție de opera autorului până la a uita total că există, înlocuind-o cu povestea scriitorului sau cu orice altceva. La un cenaclu literar, a întâlnit un activist cultural, care, vrând să se dea mare că a vizitat New York-ul, de unde a cumpărat versiunea originală a romanului „Dune", pe care l-a citit direct în engleză, s-a apucat să povestească acțiunea. Peste ani, când acest roman s-a tradus în româneşte, l-a citit şi Paul Calan. Atunci a văzut el că activistul habar nu avea de engleză; ceea ce povestise nu semăna cu textul tradus şi citit, mai târziu, de toată lumea.

Sunt mulți şi scriitorii români considerați deja clasici pe care i-au citit doar câțiva prieteni ai lor. Se vorbeşte foarte mult despre ei, sunt prezențe active la tot felul de mese rotunde televizate, lansează pălării, povestesc cu dezinvoltură despre meleaguri exotice de care n-a auzit nimeni, dar unde porumbul fiert se mănâncă începând cu celălalt capăt sau fac psihanaliză ocazionată de cine ştie ce eveniment politic, cu referire la opera proprie. Unii susțin că premiul literar se obține scriind puțin, dar având o viață publică bogată; alții susțin că e bine să scrii mult, obligând juriul să-ți remarce prezența activă.

Dacă preiei scriitorul transformat în personaj de telenovelă şi îl îmbraci în propria-ți imaginație, poți avea un şoc atunci când îl întâlneşti în carne şi oase. Imaginea for-

mată nu are nimic a face cu realitatea, care te scârbește. Frica de acestă realitate e ca frica de a pleca în străinătate; construindu-ți o străinătate a ta, ți-e frică de o alta, eventual ostilă. Frica de altceva e frica de tine însuți, cel care a construit cu imaginația ceva atât de fascinant, încât nu poate să mai accepte realitatea. Îți place să crezi că ești în stare să înțelegi mai mult decât poți.

Cei care imaginează, în felul ăsta, un scriitor oarecare, riscă să dea în sindromul de a nu mai fi în stare să-i citească opera nici dacă ajunge la concluzia că aceasta e tangibilă și are timp destul pentru ea. Imaginând cum vrei tu, ajungi să te identifici cu obiectul imaginat atât de mult încât nu mai știi care e imaginatul și care imaginatorul.

Totul poate fi reinventat de tine, dar nu până acolo încât să crezi că toată lumea e a ta. Lumea nu renunță la ficțiune, dar să imaginezi prea mult un imaginator e deja prea pe deasupra de măsură, e un sindrom McEvan, Coelho, Brown sau cum vrei să-i zici.

Imaginația creează prăpăstii. Una dintre aceste prăpăstii este cea produsă de editorii români, care au impresia că scriitorii veniți din străinătate sunt pe malul cu flori, iar cei din țară pe malul deșertic, publicând, obedient, în consecință. De aici până la imaginația publică nu mai e decât un pas, iar imaginația publică arată că scriitorii veniți din străinătate sunt mai ușor publicați și mai citiți. Mulți scriitori autohtoni, văzând că nu au cititori, încearcă această măsură facilă; vor să plece în străinătate, să facă bani și să se întoarcă triumfali, ca după o bătălie câștigată. Nu le

place să se reconsidere, plecând ca Iisus în deşert; în deşertul din interiorul țării.

Mult prea mulți constată că nici scriitura sclipitoare, nici reconsiderarea din oaza civilizației, nici banul, nici sexul, nici situația favorabilă, căutată cu lumânarea, nici adeziunea la tot felul de platforme, nici aderarea la tot felul de fundații, nici hazardul, nici temerile, nici obsesiile, nici rațiunile de marketing, nici blog-urile, nici pasiunea erotică excesivă, nici politica, nici speculația filozofică, nici iubirea durabilă nu aduc consacrarea.

„Atunci, ce?!" se întreabă Paul.

Deocamdată, nu exista niciun răspuns convenabil. Nu era numai „sindromul McEwan" vinovat de această stare de lucruri, ci chiar modul de a face literatură, deoarece aceasta a fost transformată, ea însăşi, dintr-o plăcere de a scrie sau citi într-un sindrom de a scrie sau citi.

Muncit de astfel de gânduri, intră în prima librărie întâlnită în cale şi se îndreptă spre standurile celor mai prestigioase edituri din capitală. Făcu un tur al titlurilor şi autorilor, apoi, văzând că totul era pus cu furca, fără nicio ordine, se dezmetici.

— Cărțile astea sunt burduşite alandala în rafturi, spuse unei femei care îşi făcea de lucru printre standuri.

— Suntem o librărie fără pretenții, veni răspunsul.

— Dacă nu vă respectați munca, nu respectați clientul.

— Nu avem mulți clienți. Câştigăm şi noi o pâine. Eu nici nu prea citesc.

— Înțeleg, dar dacă vine un client, cum sunt eu, şi întreabă de un anumit autor?

— Avem un catalog complet, cu toți scriitorii, în ordine alfabetică. Uitați aici!

Paul deschise un repertoar voluminos, cu multe fișe, căutând numele scriitorilor premiați, în frunte cu Sorin Penciulescu, dar nu-l găsi pe niciunul.

— Căutați ceva anume? îl întrebă vânzătoarea, părându-i-se suspect că stătea de o jumătate de oră cu ochii în catalog, în loc să se uite la cărți.

— Nu. Nu caut nimic.

— Suntem o librărie destul de bine aprovizionată, dar mai e librăria de lângă cofetăria „Amandina". Acolo puteți găsi absolut tot ce vreți. Au contract și cu editurile cele mai neînsemnate din țară.

— Bine, mulțumesc, spuse Paul.

Salută și ieși, continuându-și drumul spre centru. Vru să o ia la dreapta, spre piață, dar ceva îl atrăgea spre librării. Înainte de a ajunge la cea indicată de femeie, mai intră în două, unde, de asemenea, nu găsi nimic.

Nici la cea mai mare și bine dotată librărie din centru nu găsi ceva. Își aminti că făcuse o listă cu tot ce îl interesa, o scoase și, cu ea în mână, se apropie de una dintre vânzătoare. Aceasta parcurse notița, consultă câteva registre și se înapoie, privindu-l cu suspiciune.

— N-am nimic din ce scrie aici. Or fi autorii mai noi.

— Sunt autori cunoscuți, cu multe cărți la activ. Au luat și multe premii. La diverse saloane de carte, au vândut mii de exemplare.

— Așa se explică, spuse vânzătoarea. S-or fi plimbat cu cartea doar pe la festivalurile de carte sau le dau prin site-urile de vânzări.

— Pare puțin probabil.

— Așa cred și eu, dar nu vă pot ajuta cu nimic.

Paul mulțumi, aruncă o privire peste cotoarele cărților din standurile celor mai prestigioase edituri, nici el neștiind de ce, apoi ieși.

În drum spre casă, frigul de afară și oboseala îi mai alungară obsesiile, dar tot nu se abținu până nu intră în câteva librării, mai mari sau mai mici, să se simtă împăcat cu gândul că făcuse tot posibilul.

„Tot posibilul, să ce?! se întrebă. Să aflu că autorii ăștia nici nu există?".

Ajuns acasă, se hotărî să nu-l mai apeleze pe prieten, să lase pentru a doua zi. Fiind una din zilele lui libere, putea să doarmă mai mult și, odihnit, să împartă firul în patru cât voia.

Mâncă ceva și sări peste obișnuita cafea, aterizând direct în pat.

Mult timp visă numai scriitori și înfruntări de idei. Se visa așezat în fața tastaturii, unde îi scria preopinentului că îl considera un produs artificial al literaturii, ceva existent doar în spațiul virtual, care, după ce s-a văzut cu sacii în căruță, caută să-și fabrice o biografie romanțată, cu pagini web, site-uri, blog-uri. Îi spunea că toate destăinuirile privind chinurile publicării tot în registrul ăsta erau. Îi spunea că nu avea habar de el, că nu i-a trimis niciunul dintre mesajele la care i-a răspuns și nu a făcut niciun comentariu. Îi spunea că nu-l cunoaște, că n-a auzit de el, că nu l-a citit, dar presupunea că e un autor slăbuț. În afară de câteva fragmente, publicate pe Internet ca reclamă, și

de cronicile alea deşănțate, nu citise nimic. Cărțile cu care se lăuda nu existau în librării, nu pentru că s-ar fi epuizat, ci pentru că nu existau, librarii neavând habar de scriitorul Penciulescu.

Într-un târziu, visul se pierdu în ceață, se întoarse pe partea cealaltă şi adormi tun.

A doua zi, se trezi târziu, îşi bău tacticos cafeaua, încropi un mic dejun consistent, se aşeză în fața calculatorului şi, reflex, deschise e-mail-ul. Era un singur mesaj, iar acesta era un răspuns aiuritor al scriitorului Sorin Penciulescu la un text al său. Textul era o scrisoare coerentă, sinteză a gândurilor care îl năpădiseră pe Paul în drumul pe care îl făcuse în ziua precedentă spre centrul oraşului, combinate cu visul pe care îl avusese în timpul nopții. Răspunsul era o înşiruire de insulte, reproşuri şi fraze de o duritate nemaiîntâlnită, care pleca de la premiza că Paul Calan ar fi trebuit să-l cunoască foarte bine pe el, ziaristul şi scriitorul Penciulescu.

Enervat, închise mail-ul şi deschise messenger-ul.

— Ei, ai aflat ceva? îl luă Paul la întrebări pe prieten, direct, fără nicio introducere.

— Din păcate, nimic.

— Adică?

— Adică nu au nici alții informațiile astea pe Internet. Nu se găseşte nici măcar articolul despre „cititul involuntar" în paginile revistelor electronice indicate de tine. Eu cunosc textul, dar dintr-o revistă pe care mi-ai dat-o demult.

— N-ai dat nici peste un articol despre un sindrom numit „McEwan"?

— Nu.

— Şi eu ce fac?! întrebă Paul.

— Apucă-te de scris! Ai creat un conflict virtual în capul tău, cu personaje, descrieri, fapte. Ia de scrie! Unii se duc la dracu' în praznic pentru a scrie o carte de călătorii.

— Nici nu mă gândesc. Mi se pare un subiect subțire şi nu am habar despre terminologia tehnicii de calcul.

— În cazul ăsta, nu se mai poate trage decât o singură concluzie, faptul că influențezi deciziile calculatorului, spuse prietenul.

— S-ar putea să ai dreptate. Înainte de a te contacta, am deschis poşta electronică. Ce crezi că am găsit?

— Ce?

— Un mesaj al meu, adresat scriitorului Penciulescu, spuse Paul.

— Şi, care e necazul?

— N-am trimis nicio scrisoare.

— Cum aşa?! se miră prietenul. Ştiam că eşti adeptul genului epistolar, care, cum spui tu, nu-ți foloseşte prea mult, dar te face să-ți ții spiritul treaz, să nu rugineşti.

— Da, dar nu corespondez cu oricine.

— În cazul ăsta, rezultă că mesajul s-a sintetizat singur.

— În plus, are şi un răspuns bizar, încâlcit, lipsit total de bun simț, din partea dobitocului, spuse Paul.

— Întrebarea e cum poate un mesaj să se sintetizeze singur? Calculatorul tău a luat decizia să sintetizeze mesaje.

— Asta, dacă am presupune că un calculator ia singur decizii.

— Nu avem altceva de presupus, spuse prietenul. Unele dintre date sunt existente doar la tine în creier. Calculatorul nu are de unde să le ia din altă parte. Totdeauna mi s-a părut că e ceva în neregulă cu tine.

— Nu trebuie să vorbeşti aşa. Fiecare om e angoasat sau isterizat de ceva. Are cine să ne frustreze. Trăim într-o societate anormală. Nu trebuie să glumeşti cu lucruri din astea. Ne ştim din copilărie. Am venit la oraş din acelaşi târg amărât. Dacă nu ne apucam de inginerie, acum eram oameni. Făceam şi noi un curs de calificare la locul de muncă, aveam o meserie care nu presupunea prea multă inteligență şi ne dezvoltam simțul practic. Mai un ciubuc, mai un furtişag; ne făceam şi vilă, ne luam şi maşină mică. Aşa, ce-am făcut?

— Cum ce? Am participat la construcția unei societăți existente şi în prezent.

— Da, dar în loc să vindem gogoşi, să ajungem patroni de farmacii sau magazine, ne-am apucat de scris romane sau de tehnica de calcul, spuse Paul.

— Înainte de a te apuca să sapi trecutul, îți recomand să faci nişte teste psihologico-psihiatrice. Calculatorul nu poate avea nicio vină. El e o unealtă. E folosit şi influențat de om. Omul eşti tu. E posibil ca soft-ul calculatorului tău, din cine ştie ce eroare, să fi creat o lume care nu există.

— Ce lume spui că nu există?

— De exemplu, ziarul unde e redactor-şef preopinentul, cel cu înfruntarea de idei, nu există, spuse prietenul.

— Cum să nu existe? Omul are site personal, ziarul, de asemenea.

— Nu zic nu. Un ziar cu numele ăsta, în oraşul indicat, există doar pe Internet, doar într-o realitate virtuală. Nu există în, să-i zic aşa, realitatea „reală". M-am interesat la Poliție, la Camera de Comerț, la cele mai mari agenții naționale de distribuție a presei, m-am interesat peste tot. La adresa redacției e un magazin de cojoace. Adresa de e-mail e falsă sau neoperațională. Ziaristul şi scriitorul Sorin Penciulescu nu există, pentru simplul motiv că nici nu s-a născut. Nu e nimeni cu datele astea în evidența populației. Nici ceilalți premianți menționați de tine nu există. E o lume inventată de o minte diabolică.

— Ce vrei să sugerezi?! întrebă Paul.

— Nu vreau să sugerez nimic.

— Ştii că eu nu am cunoştințele necesare pentru a crea un scenariu ca ăsta pe Internet.

— Ştiu. Din cauza asta, nici nu m-am gândit la tine, spuse prietenul.

— La cine te-ai gândit?

— La nimeni. Pare o poveste fără nicio miză.

— O fi intrat vreun hacker, spuse Paul.

— Hacker-ii intră ca să fure sau ca să distrugă fişiere, nu să producă ceartă între necunoscuți care nici nu există. E fără sens. Sunt prea multe date la mijloc.

— Pot fi oamenii vreunui serviciu secret.

— Ar trebui să încetezi cu vechea ta obsesie că societatea e formată din urmăriți şi urmăritori, spuse prietenul. Azi nu te mai urmăreşte nimeni, nici dacă îl plăteşti. Dacă ai nenorocul să nimereşti pe o străduță mai întunecată, poți să mănânci bătaie degeaba; nu ştie nimeni de tine.

Pentru un buzunar de mărunțiș, poți să-ți pierzi și viața. Serviciile secrete se ocupă cu lucruri secrete, iar polițiștii se găsesc la slujbă.

— Dacă se găsesc la slujbă, sar în ajutor.

— Dacă ar fi să fac o glumă, aș spune că sar în ajutorul infractorului, dar nu despre asta vorbeam, ci despre faptul că se găsesc la biserică, la slujba de la biserică, să demonstreze că sunt și ei buni cetățeni. Știi anecdota aceea cu slujbele, lansată involuntar de guvern?

— N-o știu, spuse Paul.

— Guvernul oferă românilor 200.000 de slujbe; cele mai reușite sunt cele de la Patriarhie.

— Glumești tu, dar e mai mult decât posibil să fi supărat pe cine știe cine. Unele dintre articolele mele sunt foarte dure.

— Da, dar nu sunt tăioase, spuse prietenul. Plesnesc, fac vânătaie, dar nu ucid. Ca ziarist, știi tu ce știi. Cei mai mulți preferă să ignore faptul că au o muscă pe căciulă.

— Sunt oameni care nu suportă să fie tocați mărunt, aproape insesizabil. Ei știu că electoratul se prinde foarte repede. S-au învățat în funcții unde e cald și bine. Ideea că vor fi zburați de votul mârlanului îi terorizează. Paranoicii sunt cei mai periculoși.

— Oricine ar fi la mijloc, în dezavantaj se găsește Penciulescu și gașca lui. Știi vorba aia: nu te găsești în memoria nici unuia dintre calculatoarele principalelor instituții ale statului, nu exiști...

— E ceva dubios la mine, îl întrerupse Paul. Am o legătură automată făcută fără să fi dat vreo comandă.

— Îți bagă cineva vreun virus.

— E posibil, dar se şterg instantaneu.

— Bine. Vezi ce e şi spune-mi! spuse prietenul şi închise.

Paul citi câteva fraze şi rămase cu gura căscată. Penciulescu îi comunica faptul că luase un premiu pe care nu l-a dorit, apoi totul continua cu începutul prozei pe care o avea el, Paul Calan, în lucru, împletit cu elemente din conflictul artificial ce se crease singur, apoi se downloadă un film.

Văzu imagini despre sine însuşi, la masuța calculatorului, plimbându-se prin piețe sau librării, apoi se vizionă făcând naveta, nervos, între bibliotecă, bucătărie şi sufragerie.

Plictisit, vru să deschidă messenger-ul şi să-i comunice prietenului că varianta cu urmărirea electronică era valabilă, dar, ca şi cum cineva, din spate, ar fi ştiut asta, nu-l lăsă să închidă mail-ul şi demară un alt film. Acesta era un reportaj cu multe imagini inedite, luate cine ştie cum şi de unde, şi un comentariu psihanalitic original şi pertinent privind conflictul artificial dintre el şi un scriitor care nu exista.

Nu mai avu răbdare sa vadă ce se întâmplă şi, din nou, vru să închidă. Când fu pe cale să apese butonul, din difuzor izbucni o linie melodică stridentă, iar pe ecran debută alt treilea film.

Apăru Sorin Penciulescu, redactor-şef al celui mai puternic cotidian local din nord-estul țării, aparținând celui mai puternic trust de presa din țară, artizan al celor mai prestigioase premii literare. El anunța că scriitorul Paul Calan era câştigatorul celui mai bine finanțat premiu, iar

trustul se angaja să finanțeze și romanul care putrezea de zece ani la o editură foarte bine cotată din capitală.

Până la un punct, povestea era adevărată. În urmă cu 10 ani, depusese un roman la o editură în vogă, dar nu îl lasase acolo. După patru ani, văzând că nu i se spune nici „da", nici „nu", scosese cartea și o publicase la o editură mai puțin prestigioasă, într-un tiraj mic, în regie proprie. Deci, totul era o minciună; romanul nu „putrezea" la prestigioasa editură pentru simplul motiv că nu se mai afla acolo.

Redactorul-șef spunea ceva despre niște scuze pe care i le transmitea, rugându-l să nu fie frustrat de eșecurile editoriale care îl potopeau, să nu mai coacă gânduri negre la adresa confraților de breaslă și, mai ales, la adresa lui, a scriitorului Penciulescu, deoarece nu el era vinovat că era luat în brațe și premiat. Nu el era vinovat că i se face o promoție deșănțată, perversă, că i se plătesc bine cărțile, că e publicat în tiraje mari și are salariu supradimensionat ca ziarist.

„Asta e o prostie", își spuse Paul, neștiind dacă farsa era de râs sau de plâns. „Aceste lucruri nu există".

Amețit, lăsă totul baltă și, pentru că ferestrele nu se mai închideau și filmul rula încontinuu, obsedant, scoase calculatorul din priză.

Luă obișnuitele calmante, se îmbracă gros, deblocă yala, trase ușa masivă de metal, coborî cu liftul și ieși din bloc. Trase în piept aerul rece de afară și se mai liniști. O plimbare până în centrul orașului, cu mâinile în buzunare, rupt de orice gând sau activitate, era cea mai bună idee.

Trecu prin fața ferestrelor magazinului de alături și se uită înăuntru, mirat că din șase vânzătoare nu era niciuna la post. Cu toate că era deschis, nici vânzătorul de la chioșcul de ziare din colț nu se găsea pe scaunul lui, ca de obicei. Nici gașca de cartier de pe băncile din fața primului bloc de pe dreapta, cu derbedeii ei, care scuipau pe jos, urlau și spuneau prostii, tare, să-i audă toată lumea, nu era la post. Nu se auzea gălăgia obișnuită de la școala primară din cartier, nu era nimeni nici la crâșma de alături. Dispăruseră cu toții.

Ajunse în centru și nu întâlni pe nimeni. Forfota dinaintea sărbătorilor, când alerga fiecare după suveniruri, felicitări sau reduceri de prețuri, pierise.

Deși era ora când oamenii principalelor clădiri administrative plecau acasă, acum nu ieșea nimeni de nicăieri și nu intra nimeni niciunde, pentru simplul motiv că nu mai era nimeni în oraș. Dispăruseră cu toții și lăsaseră totul baltă.

Cărbunii grătarelor de pe marginea drumului ardeau încă, iar fripturile și cârnații se carbonizaseră demult.

Automobilele lăsate în mișcare se loviseră unele de altele, invadaseră parcurile sau se proptiseră în vreun stâlp, pom sau vitrină de magazin.

Era posibil ca locuitorii să mai fi existat, dar să nu-i fi văzut el, dar mașinile părăsite în mers infirmau ideea. Era posibil ca această lume să fi devenit inacceptabilă și inexistentă doar pentru el. Era posibil orice.

Nu-și dădu seama ce îi declanșase declicul. Începu să-și amintească imagini din altă lume și imagini ale unui drum

interstelar care părea că nu se mai sfârşeşte, întâi fulgurant, apoi tot mai coerent şi continuu.

Nu-şi putea explica ce făcuse să-i dispară din minte aceste amintiri şi să fie înlocuite cu altele, cele ale vieții unei ființe banale de scriitor şi ziarist de pe Pământ.

Cu cât îşi amintea mai mult dintr-o viață anterioară, posibil mai bună, tot ce era legat de viața lui ca pământean începea să i se şteargă din minte.

Cu cât procesul înainta mai mult, cei ce se făcuseră nevăzuți în jurul lui începură să apară din nou, unul câte unul, mirați. Se uitau împrejur la tevatura provocată peste tot sau la carambolul rutier. Neînțelegând nimic, ca nişte păpuşi teleghidate, se alăturau aglomerării de oameni ce se formase în spatele lui Paul Calan, compactă, amenințătoare.

Ca împinse cu mâna, masele de nori plumburii se dădură la o parte şi apăru soarele, parcă agățat între turlele primăriei, dar între el şi masa cetățenească se interpusese o prelată imensă, probabil susținută din spate, cu prăjini, de indivizi mai puternici.

Se uită mai bine şi văzu că arătarea nu era o bucată de pânză grea, ci o structură cărnoasă, organică, ce plutea prin forțe proprii, apropiindu-se de el. Apoi, odată cu huiduma, coborî asupra lui întunericul şi nu mai văzu nimic.

În scurt timp, fu devorat de fantoma cărnoasă, care porni, la rândul ei, să se autoconsume, pe asfalt nemairămânând decât o grămăjoară de pulbere fină, minerală, care fu măturată de femeia de serviciu de la Primărie şi pusă într-o cutie de bazalt.

— Mă bucur că am ascultat de colegii mei din celelalte orașe și am cumpărat o umbră din asta, cu proprietăți psihotronice, puternic electronizată, spuse primarul, ieșind în față. Păcat că sunt umbre de unică folosință. Consumăm banii contribuabilului, dar merită. Dacă ar fi după mine, aș spăla trotuarul cu furtunul. Am fost invadați de tot felul de scriitori și ziariști obraznici, de pe tot felul de planete, care vor să ne dea nouă lecții. Îi vom stârpi.

Se trecu la o ceremonie oficială de comemorare a încă unui om de cultură eliminat din societate, apoi edilul-șef ținu un scurt discurs. Avu loc o slujbă de pomenire, se întocmi actul public de ștergere a scriitorului din computerul primăriei și notabilitățile se retraseră, lăsând loc la microfon oricui dorea să-și exprime părerea, să se plângă de ceva, să țină un discurs vitriolant la adresa autorităților sau să propună vreun amendament la noua Constituție, care înfiera prezența condeierilor printre noi.

COLETUL

Albert se trezi mai devreme ca de obicei. Avea o grămadă de lucruri de făcut în acea zi, dar se gândi că nu era rău să tragă o fugă până la Poștă, să ia coletul cu cărți, să-l aducă acasă, apoi să plece în oraș și să rezolve celelalte probleme. Oficiul poștal era aproape, nu avea rost să scoată mașina pentru atâta lucru. Putea să facă asta mai încolo, pe la 10:00, când se deschideau majoritatea unităților comerciale, băncilor sau Direcției Financiare, pe unde avea el de alergat.

Făcu un duș scurt, se îmbrăcă în grabă, controlă să vadă dacă are banii, avizul și buletinul de identitate la el, puse într-un buzunar mai mic un pumn de mărunțiș și ieși.

Coborî scările celor patru etaje, ieși din bloc, traversă strada, ocoli magazinul non-stop din colț și o luă pe aleea îngustă care îl ducea direct la Poștă.

Era imposibil ca pe la mijlocul aleii să nu se găsească cerșetorul care își făcea veacul în fața Grădiniței nr. 8.

— Hei, domnu, domnu, nu-mi dai și mie de-o bere?

— La întoarcere. N-am schimbat, îl ocoli Albert și trecu mai departe.

— Să nu uiți! îi strigă cerșetorul.

— Uit pe dracu, mormăi și iuți pasul.

Când ajunse la Poștă, era deja nervos, dar faptul că nu-i venise niciun colet punea capac la toate.

— Dar, spuse, confirmarea asta de primire nu mi-am pus-o singur în cutia poștală.

— O fi pus-o poștașul. E de ieri. Cred că nu v-a găsit acasă și v-a lăsat înștiințarea asta.

— Ieri am fost toată ziua acasă, dar nu văd de ce trebuia să mă găsească.

— Să vă dea coletul.

— N-am văzut niciun poștaș care să vină cu coletele acasă.

— Când e un colet mic, poștașii mai fac și excepții. Poate vă cunoaște.

— Ne cunoaștem, dar nu foarte bine. Sunt un om foarte ocupat. De când stau în cartierul asta, și scrisorile le-am luat singur de aici. Ăsta e un colet cu 20 de cărți, trimis cu ramburs, de la o editură. Avizul confirmă faptul că a ajuns.

— E posibil să fi venit și nu l-am luat din spate, de la magazia unde le punem până le gestionăm. E devreme. Ne organizăm și noi.

— Nu e deloc devreme. A trecut o jumătate de oră de când ați deschis. Organizare e asta?

— Nu te interesează pe dumneata cum ne organizăm noi. Vino peste vreo oră!

Albert scrâșni din dinți și își propuse să nu se enerveze mai rău. Nu mai avea niciun rost. Era deja un pachet de nervi.

O luă spre casă pe ocolite, printre blocuri, să nu se mai întâlnească și cu cerșetorul pe alee. Urcă pe scări, să se cal-

meze, deschise ușa apartamentului, închise după el, bău un rest de cafea dintr-o ceașcă și se așeză într-un fotoliu.

La început, îi trecură prin cap cele mai crunte gânduri, apoi se calmă. Avea de ales între a merge din nou după colet sau a sări peste asta. Până la urmă, se hotărî să termine odată treaba începută, care îi stătea ca un ghimpe în ochi, apoi să-și vadă liniștit de celelalte lucruri. Cartea nu era decât o reeditare, dar era foarte curios cum ieșise.

Trecu o oră și se hotărî să ia taurul de coarne, propunându-și să facă reclamație dacă nu reușea să soluționeze problema. Ieși din nou din casă, luă liftul, coborî și refăcu traseul până aproape de Grădinița nr. 8, unde îl văzu pe cerșetor. Era atât de obsedat de indolența femeii de la Poștă, încât uitase de el.

Îi dădu o bancnotă de 5 lei și încercă să-l evite și să treacă mai departe, dar acesta i se așeză în față:

— Să ne trăiești, conașule! Să-ți trăiască nevasta.

— Ce treabă are nevasta mea cu faptul că ți-am dat de-o bere?

— Are. Numai când îi naște nevasta devine omul mai darnic ca de obicei.

— De obicei, nu dau bani la cerșetori, iar nevasta mea a născut acum 30 de ani și am devenit, e adevărat, puțin mai darnic, dar cu prietenii mei, pe care i-am invitat la restaurant.

— Trec peste faptul că mă faci cerșetor, pe mine, care, de fapt, sunt pensionar, dar te iert. Simt că ești de-al meu. O fi vreuna cu dumneata. De obicei, îmi mai dă câte unul câte un leu, mai de silă, mai de milă, dar dumneata ai tre-

cut în dimineața asta de șase ori pe aici și mi-ai dat, de fiecare dată, câte o bancnotă de 5 lei. Ba greșesc; mai înainte, mi-ai dat chiar 10 lei. E adevărat, când ai trecut prima dată, ai fost cam zgârie-brânză; m-ai dus cu vorba și nu te-ai întors pe aici. Dacă stau să mă gândesc, nu te-ai întors pe aici deloc. Cred că te-ai întors printre blocuri, apoi ai venit de cinci ori dinspre non-stop. Acum, vii a șaptea oară. Cam suspect. Nu ești cumva cu „camera ascunsă", să râzi de mine?

— E o idee. Nu poți elimina o racilă a societății decât râzând de ea.

Se întoarse și își urmă drumul fără să se mai uite înapoi.

— Bine că ești tu deștept, ai dracu de intelectuali cu racilele voastre! îi aruncă cerșetorul din spate.

Albert nu-l mai luă în seamă. Se gândi că, sub influența băuturii, oricine poate debita orice prostie, iar creierul oamenilor străzii era tot timpul îmbibat în alcool.

La Poștă era aproape pustiu. O femeie în vârstă tocmai părăsea incinta, iar la singurul ghișeu deschis, acolo unde mai înainte se găsea oficianta care îl trimisese la plimbare, acum se găsea o alta, mult mai tânără.

— Mai înainte, am vorbit cu o doamnă între două vârste, o luă direct pe fată. Mi-a spus să vin din nou. Am un colet de ridicat. Poftiți înștiințarea!

— Știu povestea. Înștiințarea n-am emis-o noi. Sunteți domnul Albert Vant?

— Nu, nu sunt Albert Vant. Sunt Albert Vânt, de la „vânt".

— Știu și eu ce e un vânt, dar n-a venit niciun colet. Doamna Coca, salariata care a fost în tura întâi, a plecat.

Spunea că ați terorizat-o. Ați venit de șase ori până acum. A spus că abia așteaptă să ajungă acasă, să ia un calmant și să se culce după-amiază.

— Inexact. Am venit acum o oră și ceva, doamna de dinainte m-a trimis la plimbare, spunând că nu am niciun colet, și m-am întors. Coletul a fost trimis și cred că a sosit. Face cam 3 zile până aici, iar eu n-am primit un aviz decât ieri, adică după mai mult decât o săptămână.

— Inexact. Ați vorbit cu doamna Coca pe la 8:30, apoi ați mai venit de cinci ori până pe la prânz și ați pisat-o la cap cu coletul ăla până ați înnebunit-o.

— Despre ce prânz vorbiți?!

— Despre ora 12:00. Nu știți pe ce lume trăiți? Ați văzut cât e ceasul?

— Nu m-am uitat la ceas. Trebuie să fie vreo 10:00.

Fata îi arătă ceasul de pe perete. Era ora 14:32.

— Nu merge ceasul ăla.

— Ba merge. Tura doamnei Coca s-a terminat. La 14:00 am intrat eu de serviciu la ghișeul ăsta. Doamnele de la celelalte ghișee și încă trei salariate, împreună cu șefa, știu toată povestea. Sunt în spate, la o cafea. Știți, după-amiaza nu prea vine nimeni. Dacă vreți, le chem.

— Nu, nu e nevoie. Nu vreau decât să primesc coletul. Editorul se găsește în capitală și mi-a scris pe messenger că a trimis coletul. Dacă l-a trimis și nu a ajuns, e posibil să se fi produs vreo confuzie. Suntem specialiști în a încurca borcanele.

— Asta e o insultă.

— N-am vrut să sune a insultă. Vorbeam așa, în general. Cu toții mai greșim. E scuzabil.

— Scuzabil, nescuzabil, adevărul e unul singur: muncim pentru niște salarii de mizerie. Dacă am primi mai mulți bani, nu s-ar produce confuzii, cum le spui dumneata. Ce credeți că s-ar fi putut întâmpla?

— Strada pe care ne găsim are același nume ca municipiul Caracal, aflat la 60 de kilometri de aici. E posibil să fi fost confundată denumirea străzii cu orașul învecinat și să fi ajuns coletul acolo.

— Ne-am gândit și noi la asta. Am dat telefon la Caracal și așteptăm răspuns. E tot ce putem face. Dacă s-a produs confuzia asta, până la sfârșitul programului, rezolvăm. Trimitem pe cineva la domiciliu.

— E o idee bună. Cred că sunt destul de cunoscut. Am trimis și am primit peste o sută de colete la oficiul ăsta poștal. Cred că sunt și eu băgat în vreo bază de date, acolo, în sistemul ăsta de computere.

— Eu vă cunosc de când ați întârziat mai mult de o lună cu ridicarea unui colet, ați refuzat să plătiți taxa de magazinaj și am fost nevoiți să-l trimitem înapoi, cu specificarea „destinatar necunoscut". Pe cheltuiala noastră.

Albert îi întinse buletinul, iar fata deschise mai multe fișiere, confruntând informațiile din memoria computerului cu datele de identitate.

— Nu figurați, spuse într-un târziu.

— Cum adică?

— Adică sunt 34 de oameni cu numele de Albert Vânt, dar niciunul nu are vârsta sau adresa dumneavoastră.

— E posibil ca mulți dintre ei să semene cu mine. Eu n-am fost decât la începutul programului și acum.

— Nu pot să știu. N-am fost prezentă. N-am intrat în prea multe amănunte cu doamna Coca.

În câteva fraze, bărbatul îi povesti oficiantei pățania cu cerșetorul de pe aleea Grădiniței 8.

— Îl știu, îi răspunse fata. Nu trebuie să-l luați în seamă. E tot timpul beat. Un om beat vede dublu. Un alcoolic poate merge mult mai departe.

— Cum vă explicați faptul că am vorbit cu doamna de dinainte pe la 8:30 și m-am întors acum, pe la 14:30, cu senzația că n-a trecut decât vreo oră?

— Nu-mi explic. Lumea e plină de mistere. Mi se întâmplă și mie. Când sunt supărată, mi se arde mâncarea. Am impresia că n-a fiert decât 20 de minute și au trecut 3 ore. Odată, era să fac incendiu; s-a înroșit cratița și am făcut fum în tot blocul.

— Și mie mi s-a întâmplat să mai condensez timpul, dar în somn și pe oboseală. Când lucram la un centru de calcul electronic, în tură de noapte, pe la 12:00 noaptea, în timp ce urmăream listarea la o imprimantă, am adormit și, când am deschis ochii, am văzut că intrau pe ușă cei din tura de dimineață; dormisem vreo 6 ore.

— Nici nu mai știi ce e somn și ce e realitate. Poate că dormim și visăm tot ce ni se întâmplă acum. Așa ceva nu ni s-a întâmplat, să veniți cu avizul, iar noi să nu avem coletul. E trist că nu vă regăsiți printre cei 34. Cei mai mulți locuiesc pe strada Caracal, dar niciunul în blocul unde stați. Cei mai mulți stau în blocurile din partea de est.

— Ce putem face? o întrebă, uitându-se stânjenit la coada ce se formase în urma lui.

La rândul lor, cei trei tineri, o femeie de vârstă medie și doi bătrâni, ce păreau pensionari, așezați în urma lui, rămaseseră cu gura căscată la discuție, căutând să înțeleagă ceva.

— Vă iau ca pe un al 35-lea Albert Vânt și vă înregistrez cererea, spuse oficianta. Dacă nu se rezolvă azi, veniți mâine. Nu există lucru nerezolvabil.

— Bine. Las interfonul deschis.

Amețit, ieși fără să salute și nici nu-și dădu seama cum ajunse acasă. Enervat, răspunse în doi peri la frazele amabile și convenționale ale vecinilor, intră în apartament, își pregăti ceva de mâncare, o cafea și se așeză la masa din bucătărie, răsfoind reclamele.

Cum soția lui venea de la serviciu după ora 20:00, se așeză la computer, încercând să scrie câteva pagini la romanul pe care îl avea în lucru. Cum nu-i ieșea nimic ca lumea, scrise câteva gânduri ce se voiau a fi aforisme, apoi, enervat, le șterse și își îndreptă atenția spre televizor.

Se mai liniști, se așeză din nou în fața tastaturii și adormi.

Sări ca ars și se uită speriat la ceas, neștiind dacă se auzea interfonul sau soneria stridentă de la ușă. Cum era soneria, își luă halatul și deschise.

— V-am adus un colet, spuse femeia din fața lui.

— Sunteți de la Poștă?!

— Sunt noua poștăriță. Vechiul poștaș a ieșit la pensie.

Lui Albert i se părea ciudat să audă lucrul ăsta, știind că poștașul de la blocul său nu avea mai mult de 50 de ani,

dar nu spuse nimic. Dădu buletinul, semnă de primire, plăti rambursul, dădu 10 lei bacșiș, închise ușa în urma femeii și puse coletul pe masa din sufragerie.

Deși era foarte curios cum arăta cartea, căută să amâne cât mai mult întâlnirea cu aceasta, lucru care îi provoca, de fiecare dată, o plăcere deosebită.

Opri sonorul televizorului și se așeză la masă, să-și termine mâncarea pusă în farfurie cu câteva ore înainte. Mâncă în liniște, ascultând ticăitul pendulei din hol. Peste acesta se suprapunea un ticăit necunoscut. Nu apucă nici să-i treacă prin cap acest gând. Explozia coletului rase, cu precizie matematică, tot ce se găsea în jur, suflul acesteia aruncând cât colo ușa de la apartament și toate ferestrele.

Speriați, cei câțiva oameni din parcare se trântiră la pământ, apoi, văzând că nu e niciun pericol, se ridicară, uitându-se în sus la flăcările ce ieșeau pe ferestre și la fumul care înnegrea pereții blocului.

De jur-împrejur se strângeau tot mai mulți oameni. Apăru și presa, filmând din toate părțile, apoi, după mai multe zeci de minute, veniră și pompierii, întinseră scările și puseră furtunurile cu apă în funcțiune, stingând complet focul.

— Mare noroc, spuse șeful pompierilor. Cred că totul a pornit de la instalația de gaz. Nu era nimeni acasă.

Coborând de pe scară, își scoase casca, se șterse de sudoarea murdară de funingine și se apucă să răspundă la întrebările standard ale ziariștilor.

— Știți cine locuia acolo? era una dintre aceste întrebări.

— Nu, nu știm, veni răspunsul. Asta puteți întreba la asociație.

— Eu locuiam acolo, spuse Albert Vânt, învârtind o hârtie între degete. Venit din oraș, unde am avut de rezolvat o grămadă de lucruri, am parcat mașina, am intrat în holul blocului, m-am uitat la cutia poștală și abia am apucat să iau avizul ăsta poștal, când am fost luat pe sus de mulțimea care se bulucea la ieșire. Am rămas perplex când am realizat că flăcările și fumul ies din apartamentul meu. Dacă nu mă scoteau oamenii afară cu forța, aveam de gând să urc până sus, unde mi-am uitat buletinul. Voiam să merg la poștă, să ridic coletul. Acum, fără buletin, nu pot să merg nici mâine. Am niște cărți de primit.

— Lasă-le dracului de cărți! De ele îți arde acum, când din locuința ta nu a mai rămas nimic?! îi spuse șeful pompierilor.

SCRISUL DIN SOMN

„M-am născut pe Lila, o imensă planetă-oraș cu doi sori, zi veșnică, atmosferă liliachie, o traiectorie asemănătoare cifrei 8 și nu se știe câte miliarde de locuitori. Aici, tot timpul dispar mase mari de oameni; acestea sunt înlocuite de ființe umane sau nonumane, turiști veniți de pe alte planete. Nimeni nu știe câți locuitori dispar și din ce cauză, nimeni nu știe câți îi înlocuiesc.

Lila e o planetă în plină mișcare, ciudată, numai bună pentru turism. Se vine aici pentru fenomenele anormale care au loc, fenomene normale putându-se găsi oriunde.

Unul dintre fenomenele stranii ale acestei planete sunt și eu. Pe lângă mine, animalele gigantice care se deplasează imperceptibil, studiate de generații întregi de topometriști, fizicieni, chimiști, futurologi sau ingineri, sunt nimic. Nici parcurile care se mișcă și rad, în calea lor, cartiere întregi ale orașului-planetă, lăsând în urmă terenuri pe care se construiesc alte cartiere, nu sunt foarte ciudate. Dacă ați mai fi putut vedea o plantă care nu stă pe loc, sunt sigur că un scriitor ca mine n-ați mai întâlnit.

Turiștii vin aici și din cauza scrierilor mele; despre mine și despre modul cum am ajuns să scriu nu se știe absolut nimic.

După terminarea unei facultăți de robotică, am lucrat timp de 6 luni la o stație de combustibili convenționali; în condițiile în care roboții s-au organizat și se produc unii pe alții, facultatea asta a devenit superfluă.

Când s-a ivit un post de redactor la un ziar, m-am înscris și eu la concurs. Nu eram deloc convins de reușită, fiind 52 de concurenți pe acel loc. M-am prezentat la derută. Întâi am intrat în barul de lângă clădirea redacției, să-mi fac curaj. Am inhalat două butelii de alcitrar și o a treia am consumat-o în stare lichidă. Când am intrat, nu mă usturau doar 30% din plămâni, ci mă durea și stomacul pseudocompartimentat.

Nu știu ce am scris acolo, dar am ținut-o așa vreo două ore, până m-a furat somnul. Norocul a fost că supraveghetorul m-a observat după ce terminasem de vreo trei minute. Spre surprinderea mea, am câștigat; a apărut articolul în gazetă și am primit postul de redactor.

Am continuat să scriu în același fel. Ca proaspăt angajat, eram trimis, în fiecare dimineață convențională, fix la ora 30:45, să mă documentez, să vânez ceva, pe un subiect oarecare.

După numai trei săptămâni, am observat că nu-mi reproșează nimeni faptul că lipsesc de la ședința de redacție de la ora 31:00, așa că, în continuare, m-am făcut că plouă. După ce semnam condica de prezență, părăseam clădirea ziarului și mă înfundam într-o cârciumă mizeră, neștiută de colegi, aflată la trei cartiere mai încolo. Mă așezam pe unul dintre scaunele înalte din fața tejghelei barmanului, comandam o butelie de alcitrar diminian și închideam

ochii, imaginându-mi cine va intra pe ușă în următoarele cinci minute. Am făcut o grămadă de bani cu acest puseu premonitoriu. Toți pariau împotriva mea și pierdeau. După un timp, n-a mai mers; s-a dus vestea că știu ce spun și câștig.

Din când în când, deschideam ochii, aspiram aburul de alcitrar și puneam dopul la loc. Făceam asta până la prânz, când mâncam ceva, și apoi mă întorceam la redacție.

Mă băgam în biroul meu, trăgeam ușa, apoi o încuiam cu cheia. Aveam un birou foarte mic, la demisol, pe care nu-l dorea nimeni. Porneam computerul și mă apucam de scris. Scriam până adormeam. Scriam în somn. Nu eram într-o stare hipnagogică, ci adormit de-a binelea. Când, în sfârșit, mă trezeam, odihnit, articolul era gata. Îl trimiteam prin e-mail, sus, la redactorul-șef, iar acesta îmi trimitea confirmarea de primire și acceptul de publicare; nici el nu era prea încântat să-mi vadă mutra.

Foarte rar mi s-a întâmplat să nu primesc aprobare. Când nu-mi era aprobat materialul din ziua respectivă, îmi era publicat un articol cu caracter general, bun pentru orice ocazie, să nu pierd din bani. În felul ăsta, am tot scris articole în cotidian, timp de aproape doi ani. Șeful era foarte mulțumit de mine; îmi spunea asta de fiecare dată când urcam în biroul lui să-mi iau banii. Nu aveam nevoie de card de credit; la cârciumă nu aveau cititor de carduri.

Când șeful a fost avansat și trimis în altă aripă a clădirii, m-au pus pe mine redactor-șef, lucru care nu mi-a plăcut deloc, deoarece am atras ura celor care așteptau de ani buni să avanseze. Acum, îmi dădeam și îmi luam singur banii. Intra în atribuțiile de serviciu. Era una din îndato-

ririle din sfera mea de competență să înmânez și plicurile subalternilor, la sfârșitul fiecărei săptămâni. Am pasat corvoada redactorului-șef adjunct. I-am pasat și sarcina de a citi și aproba materialele scrise de ceilalți și am văzut că nu era deloc supărat; dimpotrivă, strălucea în ochii lui o lumină de bucurie și orgoliu gâdilat. Probabil că se simțea important.

Mi-am comandat niște perdele opace, pe care le trăgeam când mă apucam de scris. După câteva incidente minore, nu am mai închis ușa cu cheia; au învățat cu toții să nu mă deranjeze. Atâta timp cât ziarul mergea bine și oamenii își luau salariile, nu avea nimeni nimic de obiectat în privința ciudățeniilor mele. Într-o bună zi, colegii au scăpat de mine prin avansare; conducerea mi-a încredințat șefia secției externe, aflată pe Pământ.

Nicio problemă, mi-am spus, alcitrar clorotic se găsea oriunde. Dacă îmi mergea treaba cu scrisul din somn, era în regulă. Dacă minunea înceta, mă reprofilam; vedeam eu ce altceva puteam face.

Am început să dorm și să scriu din ce în ce mai mult; poate din cauza gravitației scăzute de pe Pământ. Am fost felicitat pentru seria de articole despre femeile lilane fugite la studii. Habar nu aveam ce conțineau acele articole. Mi-am luat suma suplimentară de bani și mi-am văzut de ale mele.

Într-o bună zi, nici eu nu știu de ce, poate din plictiseală, am renunțat la articolele despre femeile lilane si căsniciile lor fericite și m-am apucat de articole dintr-un spațiu concentraționar pământean, aflat într-o pădure. Articolele

erau foarte bine plătite deoarece se considera că e foarte greu de pătruns într-un astfel de univers fascinant. Toată lumea credea că am pile grele să mă pot strecura în acea pădure, de coșmar, după unii, miraculoasă, după alții. Articolele erau foarte bine documentate și nimeni nu bănuia că erau scrise în timp ce dormeam. Interviurile luate celor închiși erau reale, în măsura în care cei intervievați existau în realitate, cu maniile, deviațiile sexuale, ticurile verbale, ideile lor fixe cu tot. Publicul era înmărmurit de felul plastic în care prezentam modul cum poate să evolueze degradarea unui om, în funcție de niște lucruri de nimic.

Cititorul nu poate să înțeleagă faptul că un ziarist nu e un vestitor de viață mai bună. Eu nu m-am dus pe Pământ să desființez hoția, ci să câștig mulți bani. E adevărat, uneori, se coboară o entitate supranaturală asupra noastră, a tuturor, dar nici atunci nu e sigur că nu se mai găsește câte un hoț. Eu nu aveam niciun chef să joc rolul entității supranaturale, deși, să scrii articole fără o minimă documentare, în somn, care să mai și concorde cu realitatea, era un lucru destul de supranatural.

Întoarcerea pe Lila nu a mai fost o promovare. Am fost pus pe aceeași funcție de redactor-șef, la același ziar. În plus, acum aveam mult mai mulți bani, nu de la publicație, ci de la Institutul pentru Cercetarea Calității Vieții. Acest institut m-a racolat în cârciumă. ICCV-iștii aveau un fel de convenție planetară în câteva puncte din jurul clădirii redacției. Câțiva participanți mahmuri au nimerit din greșeală în cârciuma unde îmi beam alcitrarul matinal.

La recomandarea barmanului, care știa că sunt șef la ziar, am semnat un angajament pus în față de unul dintre cheflii. Prin acesta, îmi luam angajamentul să scriu pentru ei 4 romane de anticipație științifică pe an.

Cum nu prea aveam habar de acest gen literar, am căutat pe Internet și m-am orientat spre mistic și ezoteric. Mi s-a părut originală asocierea celor doi termeni. Pentru a face față provocării, am fost nevoit să dorm și să scriu în redacție. Nu mergeam acasă decât să-mi schimb hainele sau să fac un duș.

După ce plecau cu toții din redacție, mâncam ceva și mă așezam în fața tastaturii calculatorului. După numai câteva zeci de fraze, adormeam buștean. Asta simțeam eu; în realitate, îi dădeam înainte cu scrisul. Dimineața, mă trezeam, proaspăt și revigorat, copiam textul într-un fișier protejat și îl trimiteam impresarului de la ICCV.

Subalternii credeau că am căpătat apucături de șef, venind la lucru înaintea tuturor, chiar de la prima oră. Dacă le-aș fi spus că am stat toată noaptea în redacție și am scris, nu ar fi crezut.

Le trasam câteva sarcini de serviciu, să nu se spună că nu mă aflu în treabă, și o întindeam la cârciumă.

Când mă întorceam din așa-zisa documentare, mă așezam în fața tastaturii și îmi scriam articolul până adormeam. Când nu aveau editorial, îl scriam eu. Nu mă interesa neapărat să apar pe prima pagină. Mă trezeam, dădeam ce am scris la tipar, așteptam să plece cu toții, mă încuiam în birou, trăgeam perdelele și, până dimineață,

mă apucam să scriu în somn la romane științifico-fantastice. Și tot așa, zi de zi.

Îmi mergea din ce în ce mai bine, după sumele de bani din ce în ce mai mari, virate de agentul literar. Din când în când, la cârciuma unde îmi beam alcitrarul, veneau colegii ICCV-iști, să vadă ce mai fac. Unul mi-a adus un echipament militar complet, dar l-am refuzat. Nu aveam niciun chef să particip la antrenamentele lor. Uram această latură a culturii și o urăsc și acum.

O boală mai veche a mea era să dețin un hotel. I-am zis asta unuia dintre vizitatori, iar acesta m-a ajutat să cumpăr un teren și să mă apuc să construiesc. Aveam destui bani; își lua și intermediarul partea lui.

După ce am terminat lucrările de construcție, m-am mutat în hotel, într-una dintre camerele de la parter, amenajând-o ca pe o adevărată garsonieră, luminoasă, curată, frumos mobilată, cu mobilă pe comandă, foarte rezistentă. Patul imens era comandă specială, executată după schițe proprii. Am dotat camera și cu tehnică de ultimă oră; m-a costat ceva, dar consider că merita efortul. Am acoperit un perete cu monitoare subțiri și am cedat o parte din spațiul de locuit computerelor și dispozitivelor electronice, cum nu s-a mai văzut.

Individ solitar și antisocial, cum sunt catalogat, consideram modeste, dar plăcute, pretențiile mele de viață simplă și un univers de calm și meditație. Voiam să fiu protejat de pericole, crizele politice sau economice nu mă interesează, impasurile tehnologice sau schimbările climei mă lasă rece. Am ecranat această garsonieră astfel încât un-

dele psihice emise de mine să nu conteze în cadrul stabilirii climatului general al planetei-oraș. Refuz manipulările sociale și nu vreau să mă stresez prea mult nici cu tehnica asta modernă.

Nu-mi place nici compania membrilor ICCV-ului; nu vreau să mă duc la ședințe, nu vreau să primesc vizite prea lungi.

În bucătărie, am pus electrocasnice de ultimă generație, și am tras totul în oțel și sticlă. Baia am utilat-o cu gadgeturi cum nu poți vedea oriunde. Bucătăria n-am folosit-o niciodată. Comand mâncarea prin sistem integrat de informații, vine cineva până la ușă, o lasă jos, își ia banii și pleacă.

Am început să merg din ce în ce mai rar pe la redacție; scriu acasă și trimit articolul prin e-mail.

La hotel, unde eu sunt și șef, și subaltern, pot să dorm și să scriu ce vreau, când vreau, cum vreau.

Bine distribuită de ICCV, cartea, oricât de proastă, se vinde. La o carte, se păcălește o mulțime de proști, la altă carte, altă mulțime, și tot așa.

Ce scriu nu mă prea interesează, deoarece scriu în somn și habar nu am ce scriu. Principalul lucru e că, atunci când scriu, mă simt liber, mai ales din punct de vedere financiar. Sunt interesat mai mult de ecourile din presă ale romanelor, articolelor sau editorialelor mele.

Pentru o mai bună promovare, ICCV mi-a turnat și o găleată de premii în cap. Sumele sunt mici și nu catadicsesc să le primesc. Le-am spus colegilor ICCV-iști să bea ei un alcitrar în cinstea mea și au fost foarte bucuroși să facă asta.

Nici pe la cârciumă n-am prea mai trecut și, într-un final, am încetat de tot să mă mai duc. Mă simt mult mai bine în cămăruța mea, la parterul hotelului meu. Am o colecție imensă de butelii de alcitrar, cu fel de fel de arome și fel de fel de indicații și efecte.

Am muncit destul până am ridicat acest hotel. Am din ce trăi și nu mă mai interesează altceva. Am înlocuit liniștea interioară cu liniștea de interior. Casa leneșului este în interiorul lui. Cămăruța în care stau e o aparență. În realitate, mi-am fabricat o lume a mea, unde fac ce vreau.

Sunt considerat un caz mai special. Nu am mers la nicio ședință, nu am răspuns la invitații, nu a vrut să primească niciun premiu, deși datorez foarte mult celor de la ICCV. Le-am trimis mai multe scrisori de mulțumire și văd că m-au cam lăsat în pace; sunt un fel de membru onorific, cu cotizația plătită la zi.

Nici prea mulți angajați nu am; folosesc mai mult oameni de la firme specializate, mai ales la curățenie, ordine, servicii la cameră sau întreținerea sistemelor electronice.

Mi-am cumpărat o gâză mecano-electrică, prevăzută cu mai multe camere de luat vederi minuscule. Când mă plictisesc, pun o mască pe față, mă întind în mijlocul patului și las gâza să zboare. Nu fac altceva decât să urmăresc peisajul și să controlez cu privirea direcția minusculului aparat de zbor. Restaurantele, terasele, piețele, parcurile, târgurile și alte mari aglomerații au fost tot timpul considerate surse de lene, conflicte, răzvrătiri, locuri ale defulărilor de tot felul. Le vizitez și eu, dar cu insecta electronică zburătoare. Uneori, le țin celor prezenți câte un dis-

curs. Când aud o voce de nicăieri, cad în genunchi și mă ascultă cu o evlavie de neînțeles. E foarte amuzant. Pentru neinițiați, cum am fost eu la început, merge și cu o comandă manuală. S-a inventat și teleportarea, dar dispozitivele depășesc puterea mea financiară. Nici nu am încredere; dincolo, apar niște chestii de tot râsul.

Cu dispozitivele pe care le dețin, pot umbla prin creierele locatarilor, dar m-am plictisit repede; nu prea ai ce găsi.

Evit contactul cu reporterii; dacă se prind că nu am habar ce scriu și citesc propriile mele romane de parcă ar fi scrise de altcineva, mă pot acuza de impostură. Dacă aș face-o inconștient și fără tendință, presa m-ar mai putea ierta, considerându-mă un fenomen și atât, pe când așa: e mare pericol.

Hotelul e dotat cu sisteme de urmărire de ultimă oră. Nici sistemele utilitare nu sunt mai prejos. Parterul e împânzit cu fel de fel de capcane; e, practic, o cetate inexpugnabilă, în mijlocul orașului-planetă Lila.

De multe ori, sunt obligat să elimin gunoaiele societății, dar sunt în legitimă apărare. Profitând de faptul că ușa hotelului meu e deschisă tot timpul, mulți vin la mine cu intenția de a mă jefui, dar nici nu visează de unde vine glonțul. Am avut nenumărate cazuri din astea, când sistemul de autoapărare a pedepsit avariția hoților; punându-le capăt zilelor, i-a împachetat ermetic într-o substanță rezistență la intemperii de orice natură, le-a tipărit o etichetă cu ziua și ora decesului și i-a depus la subsol. Îi păstrez ca probă a vinovăției. Nu e moral, dar e economic; conducerea planetei dă sume importante pentru neutra-

lizarea hoților. Legea îmi permite. Poliția nu mai face față; o parte a ei se ocupă cu depistarea și pedepsirea leneșilor, alta cu prinderea și pedepsirea celor care muncesc în exces. De hoți nu se mai ocupă nimeni.

Foarte mulți și-au găsit sfârșitul pentru mult mai puțin decât tentativa de jaf. Profită de faptul că ușa e deschisă, intră, văd că nu e nimeni și încearcă să-și rezolve necesitățile fiziologice pe culoar, unde e întuneric. Ei nu știu că fac asta pentru ultima oară; se deschide o trapă și sunt aruncați sub hotel, unde mor de foame. Subsolul e racordat la imensul sistem de canalizare al marelui oraș. Canalul de sub hotel duce într-un canal mai mare, aflat sub clădirea Parlamentului, care e prevăzut cu trape de același fel. Când se umflă apele râului din apropiere, împing această mizerie umană sub sediul reprezentanților aleși de noi și, de acolo, mai departe. Pe cei căzuți în canal, sistemul de autoapărare nu îi reține ca probe.

Când vine un client onest, fără intenții criminale, știu; îi citesc gândurile, îl las să citească un afiș, să se edifice și să intre în hol. Luminile se aprind în funcție de bunele lui intenții și înaintează pe culoar, spre camera mea. Deschid ușa din timp, iau banii, îi înmânez cheia și la revedere; nu am nevoie de angajat la recepție.

La parter nu cazez pe nimeni. Având un sistem de ecranare psihică performant, am făcut o excepție cu Anita Jup, android de sex feminin, scriitoare de ficțiuni științifice, ca și mine, conducătoare a ICCV-ului, magazioneră pe o navă cosmică și nu mai știu ce. Era însoțită de doi extratereștri, mascul și femelă. Toți trei erau urmăriți de o gru-

pare militară necunoscută, bine înarmată și dotată cu dispozitive de urmărire de ultimă oră.

Mi-a povestit că sediul ICCV-ului dispăruse, prin nu se știe ce anomalie spațio-temporală, undeva, în trecut, la sfârșitul unei ședințe cu ICCV-iștii care renunțaseră la rutina zilnică în favoarea rutinei săptămânale, și se ascundea, împreună cu oaspeții din Univers; nici ea nu știa de ce sunt urmăriți.

Sistemele electronice au prins-o cu minciuna. Nu dispare sediul institutului doar așa, pentru că participanții la ședință au renunțat la rutina zilnică și au trecut la rutina săptămânală, devenind din ce în ce mai leneși și mai lacomi. Lăcomia și lenea nu te pot duce în niciun trecut. Acestea nu te pot face pierdut; nu poți să dispari din cauza inactivității, propovăduită și aici, pe frumoasa noastră planetă de vacanță, de cei 120 de conducători, fie-le numele în veci pomenit și de mine.

Androidul a mai povestit ceva despre o facțiune de tineri donatori de organe, baza unei noi construcții ICCV-iste, și mi-a prezentat perechea de extratereștri, cu rugămintea să-i ascund până când formațiunea paramilitară necunoscută înceta urmărirea.

Nu există formațiune paramilitară necunoscută. Pe Lila, totul se știe, mai mult sau mai puțin. Și eu pot fi monitorizat fără să știu; tehnica de ultimă oră e la îndemâna oricărui om cu bani și evoluează în fiecare secundă. Tot timpul se găsește unul mai breaz decât tine, dar nu s-a pus problema să mă apăr sau să-i ascund, totul fiind o minciună; nu poți avea încredere într-un android.

Cred că erau niște mutanți, însoțiți de două cufere puternic cibernetizate. Până aveam să mă dumiresc cum am să scap de ei, le-am dat camerele 2 și 3, de la capătul culoarului, și am luat legătura cu urmăritorii.

Am intrat în mintea celor trei, i-am adormit, am controlat virarea banilor, i-am dat pe mâna paramilitarilor și m-am apucat de scris.

Din vizite de acest tip, de care mă pot lipsi, tot iese ceva bun, baza vreunui nou roman de speculație științifică.

Nici nu știu ce au făcut urmăritorii cu mutanții și androidul și nici nu mă interesează; sunt prea prins în plasa creației.

M-a supărat faptul că militarii au plătit pentru capturarea androidului și mutanților, făcându-se că plouă în ceea ce privește cuferele ce îi însoțeau pe ultimii doi, așa că nu m-am învrednicit să le atrag atenția că e ceva necurat la mijloc. Aparatura mea de mare finețe a înregistrat la bagaje o suspect de mare emisie de unde cerebrale de înaltă frecvență, lucru, cred eu, anormal. Am mai văzut așa ceva la Muzeul muncii și creației, acesta nefiind altceva decât un depozit mascat de deșeuri psihice.

Dar, fiecare cu psihicul lui. Mă simt bine cu psihicul meu. În somn sunt ca într-un fel de grevă. Muncesc doar atunci când vreau. Libera inițiativă încurajează activitatea sau inactivitatea, cum vrei s-o iei. Munca forțată duce la stres, boli și moarte; e un consum exacerbat și inutil de energie. Lumea asta e prea mică și prea urâtă; din cauza asta, n-o poți imagina decât odihnindu-te.

Acum, dacă mă trezesc, golesc o butelie de alcitrar halierisian, mai dulceag și mai slab, și comand câteva zeci de sandvișuri cu ouă de alconă și carne de gremchi. Mi s-a făcut o foame înspăimântătoare. Scrisul în somn provoacă foame. Sau scrisul din somn?!..."

Textul se mai derulă un timp, apoi ieși din raza de acțiune a aparatelor de introspecție psihică ale autorităților și intră în cea a mediului de informare în masă.

Tunelul de la capătul lumii

de Diana Alzner

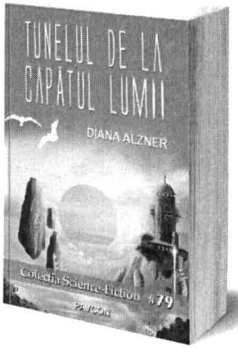

„Premiul pentru cel mai bun roman SF – RomCon 2019!"

„Aveam de spus o poveste adevărată și, pentru că nu puteam s-o înfățișez lumii ca atare, am pus-o într-o ramă SF."
Diana Alzner

„Am cumpărat cartea şi am lăsat-o să aştepte o perioadă, ca să savurez lectura pe îndelete. Dar n-am citit pe îndelete, ci pe nerăsuflate, într-o singură după-amiază, fără să las cartea din mână. Nu datorită suspansului. Nu suspans e cuvântul potrivit, ci fascinație.

Prezentarea de pe site-ul editurii nu e exagerată, cartea e halucinantă, nu te lasă să pleci, aşa cum nu lasă dansul unduitor al şarpelui şi privirea lui hipnotizantă prada să fugă. Am ales comparația asta pentru că **Tunelul de la capătul lumii** îşi are doza sa de horror, iar Diana Alzner e o maestră a horror-ului – a unui horror susurat, fascinant, halucinant."

Ana-Veronica Mircea

Titlu: *Tunelul de la capătul lumii*
Autor: *Diana Alzner*
Nr. pag.: *376*
Colecția Science-Fiction: *#79*
Comandați-o la: *www.pavcon.ro*

CUPRINS

Societatea comercială Brownistein 5
Succesul ca un ochi de sticlă 15
Tabloul 24
Un experiment nereușit 34
Tristețea spiridușului 47
În celulă cu Iisus 53
Viața e un cântec 55
Vânătoarea de statui 69
Sintetizorul 77
Robinsonul spațiului 88
Plapuma de zăpadă 97
Omul, prietenul câinelui 110
Iluzia 122
Dispariția 130
Lumea zăbrelelor de pușcărie 152
Egal cu tine însuți 155
Scriitorul contra umbrei sale 162
Coletul 201
Scrisul din somn 211

Literatura fantastică a lui Victor Martin, membru premiat al Uniunii Scriitorilor din România, abundă de situații, personaje şi scene pe care numai o minte creatoare genială le poate aduce la viață.

În volumul de față, cititorul se va putea delecta cu nu mai puțin de nouăsprezece povestiri de factură SF şi fantastică, de-a dreptul încântătoare, scrise într-un stil alert, viu, plin de pasiune şi de surprize, presărat adesea cu epigrame încărcate de sens şi semnificație.

Egal cu tine însuți devine, astfel, o carte care va ocupa un loc de cinste printre favoritele fanilor de literatură SF de calitate.

ISBN 978-606-9057-85-8

9 786069 057858

www.pavcon.ro